

A
Tatabányai Árpád Gimnázium
Pedagógiai Programja
2024.

Készítette: Polyóka Tamás igazgató

Tatabánya, 2024. augusztus 23.

Polyóka Tamás
igazgató

Tartalomjegyzék

1. Az iskola nevelési programja	1
1.1. <i>A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai</i>	
1.1.1. Alapelveink.....	1
1.1.1.1. A gyermekközpontú pedagógia.....	1
1.1.1.2. Iskolánk, mint reál irányultságú gimnázium.....	2
1.1.1.3. Demokratikus légkör kialakítása.....	3
1.1.1.4. Az iskola a tanulás bázisa.....	3
1.1.2. A nevelő-oktató munka céljai.....	3
1.1.3. Az életkornak megfelelő követelmények állítása.....	4
1.1.4. Tudástartalmak, kompetenciák.....	5
1.2. <i>A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok</i>	5
1.3. <i>A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok</i>	7
1.4. <i>A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok</i>	8
1.4.1. A közösségfejlesztés alapjai.....	8
1.4.2. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok.....	9
1.4.3. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai.....	10
1.4.4. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai.....	10
1.4.5. A közösségi szemlélet és a tanulói vitakultúra fejlesztését segítő eszközök.....	10
1.4.6. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai.....	11
1.5. <i>Az Árpád-kódex</i>	11
1.6. <i>A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai</i> 12	
1.6.1. A pedagógusok legfontosabb feladatai.....	12
1.6.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre.....	13
1.7. <i>A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység</i>	14
1.7.1. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók és az ezzel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	15
1.7.2. Sajátos nevelési igényű tanulók.....	15
1.7.3. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők..	16
1.7.3.1. Tevékenységeink, gyermek- és ifjúságvédelem.....	16
1.7.3.2. A tanárok gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenysége.....	17
1.7.4. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetség gondozás.....	18
1.7.4.1. Tanórán kívüli tevékenységek.....	18
1.7.4.2. Alkalmanként megvalósuló iskolai, csoportos vagy egyéni foglalkozások, programok.....	19
1.7.4.3. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	21
1.7.5. A veszélyeztetett tanulók segítése.....	22
1.8. <i>A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi rendje</i>	22
1.9. <i>A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái</i>	23
1.9.1. Az legfontosabb „külső” partnereink a szülők.....	23
1.9.2. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák.....	24
1.9.2.1. A pedagógusok és diákok kapcsolata.....	24
1.9.2.2. Diákság és nevelőtestület.....	24
1.9.2.3. Osztályfőnök és az osztály.....	24
1.9.3. A szülők közösségét érintő együttműködési formák.....	24
1.9.3.1. Szülői munkaközösség.....	24
1.9.3.2. Az iskolaszék a helyi oktatás-irányítás iskolai szintű irányító testülete.....	25
1.9.3.3. Az intézményi tanács.....	25
1.9.4. A szülővel való kapcsolattartás formái.....	25
1.9.4.1. Szülői értekezlet.....	25
1.9.4.2. Szülői fórum.....	25
1.9.4.3. Fogadó délután.....	25
1.9.4.4. Fogadóóra.....	26

1.9.4.5.	Nyílt órák, nyílt napok	26
1.9.4.6.	Írásos kapcsolatok (digitális napló, e-mail, honlap, ellenőrző füzet)	26
1.9.4.7.	Kapcsolattartás a KRÉTA felületen	26
1.9.4.8.	Az iskola hivatalos internetes felületei	26
1.9.4.9.	Kapcsolattartás egyéb digitális felületen	26
1.9.4.10.	Telefon	27
1.9.4.11.	A kapcsolattartás hagyományostól eltérő formái	27
1.10.	<i>A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei</i>	27
1.10.1.	Tanulmányok alatti vizsgák	27
1.10.2.	Osztályozóvizsga	28
1.10.3.	Különbözeti vizsga	28
1.10.4.	Javítóvizsga	29
1.10.5.	Pótló vizsga	29
1.10.6.	Házi vizsga	29
1.10.6.1.	A házi vizsga rendszere	29
1.10.6.2.	A házi vizsgák előkészítése	30
1.10.6.3.	A házi vizsgák lebonyolítása	30
1.10.7.	A szóbeli felvételi vizsga követelményei	30
1.10.8.	Az érettségi vizsgák	30
1.11.	<i>A felvétel és az átvétel helyi szabályai</i>	31
1.11.1.	Az intézménybe lépés az iskola induló (7., 9.) évfolyamain	31
1.11.2.	Átvétel más intézményből	31
1.12.	<i>Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv</i>	31
2.	Az iskola helyi tanterve	34
2.1.	<i>Hat évfolyamos gimnáziumi képzés</i>	34
2.1.1.	A hat évfolyamos gimnáziumi képzés helyi tanterve – HT6-2020	34
2.1.1.1.	A hat évfolyamos gimnáziumi képzés óraterve (HT6-2020)	37
2.2.	<i>Négy évfolyamos gimnáziumi képzés</i>	38
2.2.1.	Négy évfolyamos gimnáziumi képzés helyi tanterve – HT4-2020	38
2.2.1.1.	Az általános tantervű csoport – normál oktatás – óraterve (HT4-2020)	40
2.2.1.2.	Az emelt szintű matematika csoport óraterve (HT4-2020)	41
2.2.1.3.	Az emelt szintű nyelvi csoport (angol/német) óraterve (HT4-2020)	42
2.3.	<i>Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei</i>	43
2.3.1.	Tartalmi megfelelés:	43
2.3.2.	Formai megfelelés:	43
2.3.3.	Egyéb szempontok:	43
2.3.4.	Tankönyvjegyzék	44
2.3.5.	Ingyenes tankönyvellátás	44
2.3.6.	Egyéb taneszközök	44
2.4.	<i>A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai</i>	44
2.4.1.	Fejlesztési területek – nevelési célok	44
2.4.1.1.	Az erkölcsi nevelés	45
2.4.1.2.	Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	45
2.4.1.3.	Állampolgárságra, demokráciára nevelés	45
2.4.1.4.	Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	45
2.4.1.5.	A családi életre nevelés	46
2.4.1.6.	A testi és lelki egészségre nevelés	46
2.4.1.7.	Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	46
2.4.1.8.	Fenntarthatóság, környezettudatosság	46
2.4.1.9.	Pályaorientáció	46
2.4.1.10.	Gazdasági és pénzügyi nevelés	46
2.4.1.11.	Médiatudatosságra nevelés	47
2.4.1.12.	A tanulás tanítása	47
2.4.2.	A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	47
2.4.3.	A 9-10. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	47

2.4.4.	Az 11-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	48
2.5.	<i>A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja</i>	48
2.6.	<i>A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek</i>	50
2.7.	<i>A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai</i>	50
2.8.	<i>Érettségi vizsgatárgyak</i>	51
2.8.1.	Az érettségi vizsgán választható vizsgatárgyak és a választás feltételei	51
2.8.2.	Felkészítés az érettségi vizsgára	52
2.8.2.1.	Középszintű érettségi felkészítés	52
2.8.2.2.	Az egyes tantárgyakra vonatkozó középszintű érettségi témakörök	52
2.8.2.3.	Emelt szintű érettségi felkészítés	52
2.9.	<i>A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése</i>	53
2.9.1.	Az ellenőrzés	53
2.9.2.	Az írásbeli, szóbeli és gyakorlati beszámoltatás formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	54
2.9.3.	Az értékelés rendje	55
2.9.3.1.	Az értékelés típusainak rendszere iskolánkban, ezek szerepe a tanulói személyiség fejlesztésébe	56
2.9.3.2.	Az értékelés pedagógiai elvei és eljárásai	56
2.9.4.	Az osztályozás	57
2.9.5.	A tantárgyi osztályzatok tartalma	58
2.9.6.	Az osztályzással, értékeléssel kapcsolatos adminisztrációk	58
2.9.7.	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	59
2.9.8.	A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	59
2.9.9.	Intézményen belüli átlépés	60
2.10.	<i>A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei</i>	60
2.11.	<i>A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag</i>	61
2.12.	<i>Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek</i>	61
2.12.1.	Az iskola egészségnevelési elvei	61
2.12.1.1.	Táplálkozás	62
2.12.1.2.	Rendszeres testedzés	63
2.12.1.3.	Az iskola drogstratégiája és prevenció programja	64
2.12.1.4.	A helyes napirend kialakítása	65
2.12.1.5.	Személyi higiéné	66
2.12.1.6.	Mentálhigiéné – magatartáskultúra	66
2.12.1.7.	Szexuális nevelés, felvilágosítás, a családtervezés alapjai	67
2.12.1.8.	Ars poetica – célkitűzések	67
2.12.2.	Az iskola környezeti nevelési elvei	68
2.12.2.1.	Az iskola működése környezeti nevelési szempontból	68
2.12.2.2.	A környezeti nevelés szinterei iskolánkban	68
2.12.2.3.	Erőforrások	69
2.12.2.4.	Alapelvek, jövőkép, célok	70
2.12.2.5.	Tanulásszervezési és tartalmi keretek	71
2.12.2.6.	Az egyes tantárgyak kiemelt környezeti nevelési lehetőségei	71
2.12.2.7.	Környezeti neveléssel kapcsolatos osztályfőnöki feladatok	71
2.12.2.8.	Módszerek	72
2.12.2.9.	Taneszközök	72
2.12.2.10.	Az iskolai környezet	72
2.12.2.11.	Kommunikáció	73
2.12.2.12.	Minőségfejlesztés	73
2.12.2.13.	Továbbképzések	73
2.13.	<i>A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések</i>	74
2.14.	<i>A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek</i>	74

2.14.1.	A magatartás értékelésének elvei	74
2.14.2.	A szorgalomjegyek megállapításának elvei	75
2.14.3.	A tanulók jutalmazásának elvei	76
2.15.	<i>A nevelőtestület által megfogalmazott további célok, feladatok, sajátos pedagógiai módszerek</i>	77
2.15.1.	A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek	77
2.15.2.	A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek	77
2.15.3.	Témahetek (digitális, pénz, fenntarthatósági)	78
2.15.4.	Bányász hagyományok ápolása	78
2.15.5.	Iskolai Közösségi Szolgálat	78
3.	Záró rendelkezések	80
3.1.	<i>A pedagógiai program elkészítése</i>	80
3.2.	<i>A Pedagógiai Program felülvizsgálata</i>	80
3.3.	<i>A Pedagógiai Program hatálybalépése</i>	80
4.	Legitimációs záradék	81
5.	Melléletek	83
5.1.	<i>A helyi tanterv tananyaga és követelményei tantárgyanként, évfolyamonként</i>	83
5.2.	<i>Az osztályozó vizsga témakörei tantárgyanként, évfolyamonként</i>	83

1. Az iskola nevelési programja

1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai

Nevelő és oktató munkánkat a **tervszerúségre, tudatosságra és szakszerúségre** építjük. A nevelési program, a helyi tantervek megteremtették annak a lehetőségét, hogy figyelembe vehessük a nálunk tanuló és az iskolánkban évről évre beiskolázott tanulók előképzettségét, megszerzett tudásszintjét és pályaelképzeléseit.

1.1.1. Alapelveink

1.1.1.1. A gyermekközpontú pedagógia

A foglalkozási tervek, foglalkoztatási formák kialakítása az életkori (serdülő és ifjúkori) és egyéni sajátosságok figyelembevételével történik.

Törekszünk az egyenlő bánásmód kívánalmainak betartására, a tanulói személyiség tiszteletére.

Munkánkban főszerepet szánunk a nevelő-oktató folyamat legfontosabb láncszemeinek, a pedagógusoknak, illetve a nevelőtestület összehangolt munkájának.

A testületben magas fokú hivatástudattal és elkötelezettséggel rendelkező, sokoldalú, színes, a világra nyitott, erkölcsi példamutatásra képes tanáregyéniségek változatos tanítási stratégiák és módszerek alkalmazásával oktatják, nevelik a rájuk bízott fiatalokat. A kitűzött célokat a nevelő hatások egységének elve alapján lehet csak elérni. A tantestület kialakította a tanulók értékelésének, osztályozásának egységes alapelvét.

A nyugodt, kiegyensúlyozott oktató-nevelőmunka hátterét a pedagógusokra és a tanulókra egyaránt érvényes közösségi, magatartási és viselkedési normákat a házirend elvárásai fogalmazzák meg.

Pedagógiánkkal örömteli, a tanulók aktivitását, a tanulási kedvet fokozó légkört alakítunk ki az iskolában, hogy az ismeretszerzés ne kényszertevékenység, hanem belső ösztönzésből fakadó, később is megőrzött igény legyen.

Az iskola épületének akadálymentesítése lehetővé teszi a fogyatékkal élő diákok fogadását is, amit nagyon jelentős lépésnek értékelünk. A mozgáskorlátozott tanulók közlekedését megkönnyíti a lift, valamint az épület minden szintjén van akadálymentesített mosdó is. A gyengén látók számára taktilis burkolati jelzések segítik a tájékozódást. Sportcsarnokunk is akadálymentesített, így iskolánk teljes mértékben eleget tesz az esélyegyenlőségi törvény előírásainak. A fenti tárgyi feltételeken kívül a segítő szándékú nevelői és társas légkör is megkönnyíti ezen tanulók beilleszkedését.

Gimnáziumunk lehetőséget biztosít az egyedi tanrendben tanuló diákok képzésére is, amennyiben van erre igény.

A különböző képességű és tehetségű tanulók megfelelő orientálásával a teljes és sikerekben gazdag felnőtt élet lehetőségét teremthetjük meg, melyben az élethosszig tartó tanulás fontos szerepet tölt be. A méltányosság elvének kihangsúlyozásával sokoldalú oktatási és közösségi szintér teremthető. (Az autonóm ember nevelése az elsődleges célunk.)

1.1.1.2. Iskolánk, mint reál irányultságú gimnázium

Tatabánya és környéke az elmúlt időszakban jelentős változásokon ment át. A tatabányai ipari park fejlődése nagy lendületet adott a városnak és a környező településeknek. A fejlett ipari üzemek igénye folyamatosan nő a jól képzett, idegen nyelveket beszélő, felsőfokú végzettségű szakemberek iránt is.

Véleményünk szerint ennek a szakember-utánpótlásnak, felnevelésnek az alapjait itt kell leraknunk, helyben kell biztosítani a megfelelő középfokú képzést a városban és vonzáskörzetében élő, felnövő korosztályoknak.

Fontosnak tartjuk, hogy a fenti értékrendet a megfelelő tárgyi tudással ötvözve képezzük diákjainkat a 21. század elvárásainak megfelelni tudó, inspiráló környezetben. Mivel iskolánk átépítése is alapvetően ezt a célt szolgálta, úgy érezzük, hogy ezzel a koncepció tárgyi feltételei is teljesültek. Az épület előadótermei, szertárai, a fizika és a kémia labor alkalmas háttérrel nyújtanak az emelt szintű érettségire való felkészüléshez, lehetővé teszik a kísérletorientált feladatok elvégzését. Három informatika termünkben folyik a tantárgy oktatása.

A felsőfokú képzés kiemelt területe – a létszám és a leendő munkahelyek tekintetében is, – a műszaki, informatikai szakterület. Az ebben az irányban tovább tanuló diákjaink aránya eddig is magas volt, de ezt szeretnénk még hangsúlyosabbá tenni a következő években.

Iskolánk, mint gimnázium, amely elsősorban felsőfokú tanulmányokra készít fel, természetesen minden tantárgyra kellő hangsúlyt fektet, és ez a célunk a jövőben is. Az egyéni arculatot a szabadon tervezhető órák felhasználásával alakítjuk ki. Ennek lényege a 9-10. évfolyamon a szintre hozás után, a stabil alapok kialakítása. Ezért a mindkét évfolyamon a matematika óraszámát emeljük egy-egy órával, illetve csoportbontásban tanítjuk. Így látunk lehetőséget arra, hogy megfelelő tárgyi tudást, biztos alapokat szerezzenek tanulóink a többi tantárgy tanulásához, az érettségire felkészítő szakaszra.

Ezzel a matematikai alapozással keltjük fel a tanulók érdeklődését a reálterületek iránt, ugyanakkor szilárd alapot kapunk további tanulmányaikhoz. Az idegen nyelv kiemelését azért tartjuk fontosnak, mert már napjainkban is – s a jövőben még fokozottabban – nélkülözhetetlen a diplomás szakemberek nyelvtudása. Kiemelten érvényes ez Tatabányán is, hiszen az ipari park üzemének jelentős része külföldi érdekeltségű, s egyre jobban előtérbe kerül az innováció is, ami nyelvtudás nélkül szinte elképzelhetetlen.

A két év alapozás után – amely azonos mindhárom négy évfolyamos gimnáziumi osztályunkban – a 11-12. évfolyamon magas óraszámú folytatjuk a felkészítést, melynek lényege két tantárgyból, részben a kötelező és részben a szabadon tervezhető órakeretben biztosított, heti 3-4 órás specializáció, illetve fakultáció. Ennek keretében az emelt szintű érettségi vizsgákra készítjük fel tanulóinkat. A matematikaoktatás hangsúlyosságát azzal is emeljük, hogy az emelt szintű és törzscsoportok óráit külön szervezzük.

A specializáció és a fakultáció keretében lehetőséget adunk minden kötelező érettségi tantárgy és a természettudományos tárgyak választásra. Ezt azért tartjuk fontosnak, hogy minden diákunk a szüleivel közösen elképzelt felsőfokú szakirány felvételi tárgyait választhassa és tanulhassa az utolsó két évben, így alapozva meg felsőfokú tanulmányait.

Összegezve: a reál irányultságú gimnáziumi képzést a szabadon tervezhető órakeret felhasználásával valósítjuk meg. A három négy évfolyamos gimnáziumi osztályban az első két évben a matematika emelt óraszámú tanításával adunk biztos alapot tanulóinknak. Erre építve az utolsó két évben a választott két tantárgyat a kerettantervi alap óraszámhoz képest plusz három-négy órában oktatjuk specializáció, illetve fakultáció keretében.

Az iskola bővítése és teljeskörű felújítása során fontos szempont volt a közösségi terek kialakítása is. Aulánkban lehetőség nyílik iskolagyűlések, ünnepi megemlékezések tartására. Könyvtárunk olvasóteremmel bővült ki, ahol a diákok otthonos körülmények között művelődhetnek, készülhetnek az órákra.

A fejlesztés fontos lépése volt a testnevelés feltételeinek javítása egy korszerű sportcsarnok megépítésével. Az épületkomplexum tartalmaz egy szabályos kézilabdapálya-méretű tornacsarnokot, mely függönnyel kettéválasztható, így egyszerre több csoport fogadására is alkalmas. A testedzést szolgálja a modern gépekkel felszerelt konditerem is.

1.1.1.3. Demokratikus légkör kialakítása

Szeretnénk elérni, hogy intézményünkben tanulóink jól érezzék magukat. Ennek záloga, hogy képességeiket megfelelően, ezeket fejlesztve értékeljük teljesítményüket.

A diák-diák, tanár-diák, szülő-diák kapcsolatrendszerben tapasztalják meg az egymás iránti felelősség és szolidaritás érzését, ezáltal az iskola szellemi és erkölcsi értékeinek képviselőit alkalmassá és hiteles emberré válnak.

A demokratikus légkör kialakításában nagy szerepe van a Diákönkormányzatnak.

1.1.1.4. Az iskola a tanulás bázisa

A tanulókat egyéni fejlődésükben, pályaválasztásuk megkönnyítésében és a továbbtanulásra való felkészülésükben a választható specializációk (az emelt szintű érettségire, kötelező órakeretben felkészítő tanórák) és fakultációk (az emelt szintű érettségire, szabad órakeretben felkészítő tanórák), érettségi előkészítők, tehetséggondozó szakkörök, felzárkóztató foglalkozások segítik.

A fentiekben rögzített elvek határozzák meg a nevelési, oktatási módszereinket, a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységet is.

1.1.2. A nevelő-oktató munka céljai

A harmonikus, testi, lelki, értelmi fejlődés biztosítása

Iskolai nevelésünk alapvetően értékalkotás, értékközvetítés, értékválasztás a személyiség fejlesztése érdekében. Célunk olyan emberi értékek, erkölcsi magatartási normák kibontakoztatása, amelyek lehetővé teszik:

- az egyén harmóniáját;
- az egyén és a különböző közösségek közötti harmonikus viszonyt;
- a hazához, a nemzethez és a tágabb világhoz való kötődés kialakulását;
- az Európai Unió polgáraként a nemzeti identitás őrzését;
- korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítását;
- kulturált magatartás és kommunikáció kialakítását a közösségben, (Ehhez tartozik az udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítéletmentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.);
- az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tiszteletét;
- kommunikációképes idegen nyelvi tudást;
- korszerű IKT eszköztudás elsajátítását;
- az ökotudatos magatartásformák kialakítását;

- és az eredményes alkotótevékenységhez szükséges képességek, motivációk kifejlődését.

Arra törekszünk, hogy a nevelési-oktatási folyamat során tanulóinkban olyan értékrendet alakítsunk ki, amelyben a személyes, egyéni boldogulást, érvényesülést szolgáló célok, valamint a közösségek pozitív normái kiegészítik, erősítik egymást.

Ez az értékrend egyéni érdek is, mert olyan életvitelt eredményez, amely a közösséget is szolgálja, ugyanakkor kiegyensúlyozott, alkotó személyiséget alakít ki. Értékrendszerünkben helye van a mindennapi élet dologi értékeinek is. De tudatosítjuk, hogy ezen értékek megléte nem öncél, hanem az egyén önmegvalósítását szolgáló eszköz, a kulturált életmód része.

Nevelő-oktató munkánk során igyekszünk felmutatni az értékek sokszínűségét, gazdagságát, és – az életkori sajátosságoknak megfelelően – tudatosítjuk, hogy az értékválasztás az egyén szabadságjoga.

Eszményképünk nem a tökéletes, hanem a tökéletesedő ember.

1.1.3. Az életkornak megfelelő követelmények állítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A kilencedik évfolyamtól célunk a kompetencia alapú oktatás még teljesebbé tétele, fejlesztése iskolánkban. Kompetencia alapú oktatáson a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazásképes tudást középpontba helyező oktatást értjük, amely lehetővé teszi, hogy a külön-külön fejlesztett kompetenciák szervesüljenek, és alkalmazásuk életszerű keretet, értelmet nyerjen a tanulók számára.

Ennek érdekében törekszünk a pedagógiai módszertani kultúránk folyamatos megújítására. A lehetséges eszközök közül legfontosabbnak tartjuk a problémaközpontú tanítást, a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelést, a felfedezettő tanítás-tanulást, a megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztést.

- A tanulmányi idő alatt olyan tudást adunk diákjainknak, amelynek megfelelő elsajátításával sikeres közép- és emelt szintű érettségi vizsgát tehetnek. Képessé válhatnak felsőfokú tanulmányok folytatására vagy magasan minősített szakmai ismeretek megszerzésére.
- Hogy e cél megvalósulhasson, a tantárgyi tananyag alapos elsajátítására törekszünk, másrészt a tanulók érdeklődésétől, irányultságától függően lehetővé tesszük, hogy egyes tantárgyakat emelt óraszámban tanuljanak. A 11. és 12. évfolyamokon a választott

érettségi típusa és a tanulók érdeklődése szerint specializálódásra, tantárgyválasztásra nyílik lehetőség.

- Feladatunknak tartjuk azt is, hogy a tanórákon és a tanítási órákon kívüli tevékenységek során minden diákunk számára megteremtjük annak lehetőségét, hogy eljusson képességei maximumára, s a bármilyen okból hátránnyal indulók felzárkózhassanak társaikhoz.
- Különösen fontosnak tartjuk, hogy fejlesszük tanulóink gondolkodási képességeit, segítsük őket a nekik leginkább megfelelő tanulási módszer megtalálásában, s az egyéni tanuláshoz szükséges számítógépes és egyéb ismeretszerzési technikák alkalmazásban.
- A fejlesztő légkör, az élményekben gazdag diákélet és az otthonosság megteremtésével erősítjük a helyi közösségekhez való kötődést, amely alapot nyújt arra is, hogy tanulóink sikeresen és eredményesen teljesíthessék a követelményeket, de képesek legyenek a kudarcok elviselésére is.
- Az egyéni munka elismerése mellett a közösségért végzett szolgálat kihangsúlyozása, mely személyiségüket pozitív irányba fejleszti, ezáltal képessé válnak az esetleges tévedések kiigazítására, az egyén- egyén, egyén- csoport, egyén- társadalom közötti kulturált kommunikációra.

1.1.4. Tudástartalmak, kompetenciák

A NAT 2020 az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Iskolánk oktató-nevelő munkájának tartalmi szabályozója a NAT 2020. Ezért alapfeladatunk a fenti kompetenciák kialakítása és fejlesztése tanulóinkban. Ezek elérése esetén bízhatunk abban, hogy az iskolánkból kikerülő tanulók nem csak szaktárgyi tudással rendelkeznek majd, hanem kellően felkészülnek a 21. század közepén rájuk váró kihívásoknak.

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelő-oktató munka alapvető feladata a személyiségfejlesztés. A társadalmi normarendszer megismertetése már kisgyermek korban elkezdődik, ehhez a folyamathoz segítséget leginkább az iskola nyújthat. A középiskolai nevelés-oktatás szakaszában folyó feladat az alpműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során megjelennek a továbbtanuláshoz, valamint a későbbi munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák. Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széleskörűen fejlessze, tiszteletben tartva egyediségüket, egyedi fejlődésüket és az egyetemes emberi értékeket.

Fő feladatunk az intellektuális, kommunikációs, szociális képességek elsajátítása. Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kompetenciák fejlesztésére, az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítására, valamint a világ megismerésére való törekvés igényének kialakítására. A Nemzeti Alaptanterv alapján meghatározott feladatunk a kommunikációs kompetencia (anyanyelvi és idegen nyelvi) helyes és kreatív fejlesztése, a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül. A matematikai, gondolkodási kompetenciák fejlesztése és alkalmazásának képessége, felkészíti a tanulókat a mindennapi problémák megoldására. A matematikai gondolkodásmód valamint az ahhoz kapcsolódó képességek kialakítása kiemelten fontos szerephez kell, hogy jusson. A kompetenciák fejlesztése magába foglalja a tudományos ismeretek elsajátítása mellett az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget. Az információs társadalom fejlődése miatt az információ kereséshez, feldolgozáshoz a virtuális kapcsolatok kezeléséhez a digitális kompetencia elengedhetetlenül szükséges.

Magatartásmodellek közvetítésével diákjaink képesek legyenek saját példakép állítására. Minden műveltségi területen a hatékony, kitartó, saját és önálló valamint csoportban végzett tanulásra legyen képes.

Az iskola feladata felébreszteni tudásvágyát, felkelteni a tanulóban az új információk befogadása iránti vágyat; Ismeretei bővítésével felkészíteni az élethosszig tartó tanulásra.

Feltétele: A pedagógus felkészültsége, szakismerete, nevelési-oktatási módszereinek változatos felhasználása, szervezeti struktúrák széles skálájának bemutatása.

Iskolánk alapvető funkciójából következően az alábbi értékek kialakítását tartjuk fontosnak nevelő-oktató munkánk során:

- A tudással, a műveltséggel kapcsolatos értékek; a világ és önmagunk megismerése, folyamatos önművelés iránti igény; rugalmas gondolkodás; kreativitás; szellemi igényesség; tapasztalati és értelmező alkotóképesség; a tehetség értékei. Ennek színterei a szakórák, szakkörök, tanulmányi versenyek, tanulmányi kirándulások.
- Testi, lelki egészség; munkaszeretet; nyitottság a világra, ugyanakkor magyarságtudat; empátia és tolerancia; a választott hivatás lehető legtökéletesebb elsajátítására és művelésére való igény.
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztésének részeként mind a társadalmi mind a szakmai életben fontos, hogy a tanulók tudjanak konfliktusokat megoldani, tudjanak a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és aktívan vegyenek részt a közügyekben, a demokráciáról kialakult tudásukat felhasználva.
- Nagy hangsúlyt kapnak azok a speciális ismeretek és képességek, amelyek a gazdasági tevékenységek során szükségesek, ehhez kreativitás, kockázatvállalás és a tervek elkészítésének megtanulása szükséges. Ezzel fejlesztjük a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciákat.

A személyiségfejlesztés fontos összetevője az önismeret. Ennek kialakítására figyelmet fordítunk az osztályfőnöki órák keretében, a többi szakórán, a pedagógiai értékelés során, a tanulókkal való egyéni konzultációk alkalmával. Igény szerint önismereti tréninget szervezünk.

Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben című projekt keretében, a Színház- és Filmművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok — a kerettantervvel összhangban lévő — tananyagát, módszertanát alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben, valamint a tanórán

kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.

Személyiségfejlesztő módszerek:

- általános prevenciós programok beépítése a tanórai és/vagy tanórán kívüli tevékenységi formába;
- mentálhigiénés-egészségnevelési programok (pl. kábítószer-ellenes programok) igénybevétele;
- önismereti kommunikációs – konfliktuskezelési és relaxációs gyakorlatok, önismereti játékok – programok beiktatása a nevelőmunkába; a folyamatos önfejlesztés belső igényének kialakítása, a tanuló segítése, hogy képes legyen érzelmeinek hiteles kifejezésére, empátiájának gyakorlására;
- a tanulás helyes módszereinek gyakoroltatása;
- továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás;
- tanulói szabadidős, tanórán kívüli személyiségfejlesztési programok (külső előadók meghívása, színház-, mozi-, múzeumlátogatás), tanulmányi kirándulás;
- műalkotások és előadások elemzése, nézőpontjaik összevetése és a kulturális tevékenységekben rejlő lehetőségek kiaknázása;
- gyermekközpontú családi életéről való beszélgetések osztályfőnöki órákon, felkészítés a családi életre, segítséget nyújt a fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésére;
- tanulóinknak a szociális érzékenységet és mások iránti szociális segítő magatartását, másokért való felelősség vállalását, valamint az önkéntes tevékenységekre való biztatását tartjuk szem előtt;

1.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az intézmény személyi és tárgyi környezetével segíti azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Célunk tanítványaink mozgás iránti vágyának felkeltése, a testi és lelki egészség feltételeinek megteremtése, az egészségvédelem technikájának elsajátíttatása. Segítséget kell nyújtanunk a káros szokások kialakulásának megelőzésében.

Nevelő-oktató tevékenységünkkel a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését kell szolgálnunk. A fiatalokat a harmonikus élet értékékként való tiszteletére kell nevelnünk.

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés során fő feladatunk az egészséges életmód szabályainak tudatosítása és az önfejlesztő képesség erősítése. Ennek színterei a megfelelő szakórak (biológia, testnevelés stb.), az osztályfőnöki órák (meghívott szakemberek előadásai káros szenvedélyekről, szexuális kérdésekről, egészséges táplálkozásról, daganatmegelőzésről) és a tanórán kívüli tevékenységek (pl. sportolás, kirándulás). (Részletesen lásd egészségnevelési programban.)

Az egészséges életmód szokásainak kialakítása az iskola és a szülői ház közös feladata, nem megfelelő családi háttér esetében a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse is.

Az egészség fontosságának tudatosítására az iskola védőnője egészségnevelő, elsősegélynyújtó és csecsemőgondozási szakkört tart a diákoknak.

A testi, lelki egészség megőrzése érdekében a napi 10-12 órát tanuló serdülőink számára létkérdés a stresszkezelés, mozgás, a mindennapos testedzés.

A pszichikum optimális működéséhez esztétikai élményekre is szükség van. Tanulóink attitűdjét úgy alakítjuk, hogy nyitottak legyenek az esztétikumra. A tanórai és tanórán kívüli tevékenységek során lehetőséget teremtünk élmények átélésére és létrehozására (tánc, drámajáték, éneklés, olvasás, vizuális kultúra, színházlátogatás, kiállítások megtekintése, hangverseny), és ezzel együtt az egyéni képességek, tehetség kibontakozására.

1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

1.4.1. A közösségfejlesztés alapjai

Közösség csak ott jöhet létre, ahol vannak olyan reális célok, amelyek a közösség minden tagjára (diák, szülő, pedagógus, pedagógiai munkát segítő) hatnak, ahol a közösség érdekében gondolkodnak, tevékenykednek, és a közösséggel jól kiépített értékrend alapján működnek. A jól együttműködő közösség a fejlődés keretét biztosítja.

Közösségfejlesztéssel kapcsolatos célunk, hogy a közösség – (mint tevékenységi keret), – segítse a tanulók készségeinek, képességeinek kibontakozását, fejlődését; a tehetséges tanulókkal és a nehézségekkel küzdő tanulókkal kiemelten foglalkozunk (szakkörök, tanulmányi versenyekre való felkészítés, előkészítők, felzárkóztatások) annak érdekében, hogy a szocializációjuk eredményes legyen. Célunk továbbá az is, hogy az iskola falait elhagyva tanulóink reális célokkal, megfelelő döntési készséggel felruházva kezdjék meg ifjú és felnőtt életüket.

Közösségfejlesztéssel kapcsolatban feladatunk az alábbi értékek közvetítése:

- az egyén és a különböző csoportok, közösségek közötti viszony értékei: pl. nyitottság egymás problémái iránt, hűség, önzetlenség, felelősség az emberi kapcsolatokban, az a meggyőződés, hogy a másik embert segíteni kötelesség, és igazodás az adott közösség normáihoz;
- a szociális kapcsolatok értékei: pl. szolidaritás a másik emberrel, tolerancia más emberek iránt, a másik ember autonómiájának, szabadságának tiszteletben tartása, kulturáltság a viselkedésben, a kommunikációban, készség a konfliktusok kezelésére, feloldására stb;
- a szűkebb és tágabb hazával, nemzettel kapcsolatos értékek: pl. a helyi és a nemzeti múlt megismerésének igénye, hazaszeretet, közösségvállalás a határainkon túl élő magyarsággal, nemzeti múltunk kiemelkedő egyéniségeinek (példaképek) követése, hagyományaink elsajátítása stb;
- a világra vonatkozó értékek: pl. a természeti-társadalmi környezet óvása, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, a béke megóvása, azonosulás az emberiség közös problémáival, az európai humanista hagyományok és kulturális örökség vállalása; az Európai Unió tagjaként a tagállamok népeinek, hagyományainak ismerete mellett magyar sajátosságaink másokkal való megismertetése stb.

Célkitűzéseink elérése érdekében nagy gondot fordítunk az iskola harmonikus belső légkörének kialakítására, a tartalmas, együttes munkára. A diákközösség, a nevelőtestület, szülők és nevelőtestület hagyományőrző rendezvényei is fontos terepei az emberi kapcsolatokra épülő pedagógusmunkának.

Az iskola napi gyakorlatában együtt és egymástól függetlenül is egymást erősítve kell munkálkodnia pedagógusnak és más felnőtt dolgozónak, mert valamennyien teljes személyiségünkkel példaként állunk a diákok előtt. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele során a nevelőnek alkalmazkodnia kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz.

Az iskola egyetlen nagy közösség, amely kisebb közösségekre bontható a napi feladatok tükrében:

- diákok közössége,
- pedagógusok közössége,
- szülők közössége,
- pedagógiai munkát segítők közössége.

Iskolánkban a közösségfejlesztés területeinek különbözőek a feladatai, céljaik azonban megegyeznek. Ezek egyben a közösség fejlettségének mutatói is:

- a társas együttélés, a közösségi magatartás alapvető szabályainak kialakítása;
- a közösség normáinak, szokásainak, hagyományainak elfogadása, ápolása;
- a másik ember (társ, felnőtt) tiszteletben tartása, elfogadása;
- az etikus véleményalkotó és véleménynyilvánító képesség kialakítása;
- nyitottság és együttérzés a másik ember problémája iránt.

1.4.2. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

Az iskolai munka, a tanulóközösségi tevékenység alapkerete és életközössége az osztály.

A pedagógiai irányítás a közösségfejlesztés folyamatos jelenléte következtében a legalkalmasabb színtere annak, hogy a tanulók személyiségének (testi, erkölcsi, értelmi, esztétikai) formálása megtörténjen. A társas együttélésnek jelentős tényezője betölti az elsődleges közösség szerepét. Az iskolába jelentkező tanulók osztályba sorolása az általuk jelzett iskolatípusnak megfelelően történik. A 11. évfolyamon mód van a majdani szakiránynak, érdeklődésüknek megfelelő, elmélyültebb ismeretszerzésre (specializáció, fakultáció).

Az osztály közösségének felelős vezetője az osztályfőnök, aki koordinálja a tanulók, valamint az osztályban tanító szaktanárok munkáját, szükség esetén látogatja a szakórákat. Meghatározó szerepe van a rábizott osztály közösséggé alakításában.

Az osztályt érintő programokon való aktív részvétel, valamint az iskola közösségi életében való együttműködés érdekében szoros kapcsolatot tart a diákönkormányzatot segítő pedagógussal.

A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók segítése és az eredményesebb szocializálódás érdekében a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel is együttműködik.

Kapcsolatot tart az iskolaorvossal a tanulók egészségének megőrzése, illetve javítása érdekében. Az osztályfőnök munkáját az iskolai osztályfőnöki munkaterv alapján végzi, összehangolva valamennyi nevelési tényező együttes hatását.

Az osztályfőnök a tanulókkal közösen, az osztály vezetőségével együttműködve tervezi, szervezi és alakítja az osztályközösség életét, az osztály arculatát, programjait.

Nevelési feladatainak ellátása érdekében törekszik a tanulók személyiségének alapos megismerésére. Figyelemmel kíséri a tanulók iskolai és iskolán kívüli életét, baráti kapcsolatait, családi körülményeit, sikereit, esetleges problémáit, kudarcait.

Állandó kapcsolatot tart az osztályban tanító tanárokkal.

Együttműködik a tanulók szüleivel (szülői értekezlet, fogadóóra), lehetőség szerint biztosítja az iskola és a családi nevelés egységét. Nyomon követi a KRÉTA felületén keresztül a diákok teljesítményét, rendszeresen konzultál a szülőkkel.

Előkészíti a tanulókat érintő osztályértekezleteket, elemzi az osztály teljesítményét, fejlődését, összhangban az iskolai törekvésekkel (magatartás és szorgalom jegyek megítélése).

Ellátja az osztállyal kapcsolatos valamennyi ügyviteli teendőt.

1.4.3. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

Az iskola a kötelező órák keretében arra ösztönzi a tanulókat, hogy vegyenek részt tanórákon kívüli foglalkozásokon. Ezek célja, hogy a tehetséget kiemelhessük, a képességeiket kibontakoztathassuk, illetve a hátrányos helyzetűeket segíthessük a beilleszkedési nehézségek leküzdésében. Emellett célunk az iskolai élet színesebbé, gazdagabbá tételé, valamint a szabadidő hasznos, tartalmas eltöltésére nevelés is.

Mindennapos testnevelés keretében kedvelt a kosárlabdázás, labdarúgás, röplabdázás, erősítés és az asztalitenisz.

A különféle tanórán kívüli foglalkozások, mint pl. a szakkörök, diákkörök, tehetséggondozó és felzárkóztató programok, végigkísérik a tanévet.

1.4.4. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

A Tatabányai Árpád Gimnázium diákönkormányzata az iskola osztályainak két-két képviselőjéből áll. Őket az osztályok az osztályfőnök jelenlétében választják meg a tanév elején. Az önkormányzat munkáját egy, az iskola igazgatója által megbízott tanár segíti. Az önkormányzat munkája a tanítási rendhez igazodik. Feladata: megszervezi és lebonyolítja – a tantestület felkért tagjai segítségével – saját rendezvényeit (pl.: Mazsola-, Mikulás-, Farsangi- és Árpád-bál, Mikulás-kupa, Árpád-nap, Árpád-gála, Pedagógusnap, sportnap, iskolarádió, iskolaújság, diákfórum stb.), aktívan közreműködik az iskolai rendezvényeken, s előteremti a működéséhez szükséges anyagi feltételeket.

Az önkormányzat ellátja a közoktatási törvényben előírt feladatait, és képviseli a diákok érdekvédelmét.

Évente egy alkalommal diákközgyűlést vagy küldöttgyűlést szervez, mely az iskola tanulóinak tájékoztató és tájékozódó fóruma. A rendkívüli diákközgyűlés összehívását az iskola igazgatója kezdeményezi.

A diákközgyűlésen a diákönkormányzat és az iskola képviselője számol be az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról. A tanulók a fórumon az iskola életével kapcsolatban kérdést intézhetnek a diákönkormányzat, illetve az iskola vezetéséhez.

A diákönkormányzatban való tevékenykedés felkészíti a tanulókat a felnőtt társadalmi, polgári szerepekre.

1.4.5. A közösségi szemlélet és a tanulói vitakultúra fejlesztését segítő eszközök

- a tanulók részt vesznek a házirend megvitatásában, a diákönkormányzat segítségével módosításokat kezdeményezhetnek a házirendben;
- az osztályok képviselői részt vehetnek a fegyelmi tárgyalásokon; a diákönkormányzat vezetőségének véleményezési joga van fegyelmi ügyekben;
- az iskolavezetés rendszeresen tájékoztatja a tanulóifjúságot az őket érintő kérdésekről;

- részt vesznek az iskolai programok szervezésében;
- részesei az iskolai programoknak;
- a tanuló véleményét nyilváníthat, melynek módját és helyét a házirend határozza meg.

1.4.6. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A különféle programszervezések elsődlegesen az osztályközösségekben történnek, pl. kirándulás, múzeum- és színházlátogatás során. E programok a konkrét tanórai ismeretek kiszélesítését is szolgálják.

Az énekkari szereplések, a diákszínjátszás, a különböző háziversenyek (pl. vers-, mesemondás, szónoklat), közös fellépések, érmelléki, felvidéki kirándulások jó alkalmat teremtenek az osztály, a csoport és az iskolai közösség formáláshoz.

A közösség formálásának kiváló eszköze az iskolai és az iskolán kívüli sportversenyeken való részvétel.

A rendszeressé vált (német, francia, amerikai és a határon túli magyar lakta területekre irányuló) külföldi tanulmányutak közösségformáló ereje jelentős, mert tanulóink idegen környezetben még jobban megismerik és segítik egymást.

1.5. Az Árpád-kódex

A közösségfejlesztés és a személyiségfejlesztés területén tanulóinkkal szemben támasztott erkölcsi, magatartási követelményeinket az Árpád-kódex foglalja össze.

A diák viselkedésével, minden megnyilvánulásával nemcsak önmagát, hanem családját és iskoláját is minősíti. Az „árpádos” diák ennek tudatában a következők szerint alakítja életvitelét, magatartását:

A másik emberhez való viszonyát a megbecsülés, az előzékenység, a segítőkészség, a tolerancia jellemzi. Tiszteletben tartja mások gondolatait, érzéseit. Ennek megfelelően nyilvános helyeken mértéktartó, kerüli a feltűnést, a körülötte lévőköt nem zavarja.

A felnőttekkel minden helyzetben előzékeny, tisztelettudó. Különösen segítőkész az idős vagy beteg emberekkel. Az ismerős felnőtteket – bárhol találkozik velük – a megfelelő formában, köszönti. Velük beszélve kulturált, udvarias hangnemet használ.

Diáktársaival, kortársaival való kapcsolatában is kölcsönös tisztelet, megbecsülés, segítőkészség a meghatározó. Véleménykülönbség esetén kulturáltan vitatkozik, társát végighallgatja. Felelősséget érez a diákközösségért, amelynek tagja. Él a nyílt bírálat lehetőségével, a hibák kijavításáért legjobb tudása szerint mindent megtesz. A fiúk a lányokkal szemben különösen előzékenyek. Egy lány és egy fiú egymáshoz tartozását mások előtt a jó ízlés határain belül fejezi ki.

Ügyel környezetére, óvja annak épségét. Minden tőle telhetőt megtesz azért, hogy iskolai és otthoni környezete tiszta, rendes, esztétikus legyen. Öltözködésében is figyel az ápoltságra, rendezettségre, kerüli a feltűnést. Igyekszik az alkalomnak megfelelően megjelenni.

Életmódja józan, önmegtartóztató. Törekszik egészsége megóvására. Távol tartja magát a káros szenvedélyektől, nem dohányzik, nem iszik alkoholt, nem fogyaszt drogot és egyéb ártalmas szereket.

Feladatait legjobb tudása szerint elvégzi. Igyekszik az ismeretek pontos elsajátítására. Írásbeli és szóbeli munkája rendszeres, folyamatos tanulást igazol. Írásmódja, füzetei rendezettek, dolgozatíráskor különösen is odafigyel az esztétikumra.

Az iskola házirendjét, a normákat, szokásokat betartja, és másokkal is betartatja. Szabadidejét igényesen szervezi.

Ápolja, megőrzi, megismeri nemzete, iskolája hagyományait. Törekszik arra, hogy diákként, s majdan felnőttként öregbítse iskolája jó hírnevét.

A kiegyensúlyozott, harmonikus élet alapfeltétele, hogy az ember megismerje önmagát, felmérje a benne rejlő lehetőségeket, törekedjék képességei kibontakoztatására. Tudjon együtt élni biológiai és szellemi adottságaival, ismerje meg egyéniségének azokat a negatív vonásait, amelyeken változtatni kell, legyen szándéka és ereje önnön lehetőségeinek megvalósítására.

1.6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

„A pedagógus munkájának lényege az, hogy tudását átadva, és a tanítványaiban rejlő képességeket kibontakoztatva hozzásegítse őket az értékeket és javakat teremtő élethez. E munkafolyamatban a pedagógus a teljes személyiségével vesz részt, és a tanítványainak is a teljes személyiségére hat. A tanítványokra való pozitív irányú hatni tudás a pedagógus legfontosabb kívánatos személyiségvonása.

A pedagógus – a nevelőmunka eredményessé tétele érdekében – állandóan törekszik a saját személyiségének, képességeinek fejlesztésére, kiemelten a következő értékek tekintetében: emberszeretet, optimizmus, lelkiismeretesség, igazságérzet, megbocsátani tudás, nyíltság, türelem, empátia, önzetlenség, a másság elfogadása, áldozatkészség, önismeret, önkontroll és felelősségvállalás. Fejleszti továbbá az együttműködési készségét, mivel a növendékeket nem egyetlen pedagógus részéről, hanem a nevelők közösségétől érik nevelő hatások.

Fejleszti a vezetői készségeit, így a döntésképeségét, kreativitását, határozottságát, rugalmasságát, tudatosságát, szervezőkészségét, konfliktuskezelő, kommunikációs és problémamegoldó képességét.”¹

1.6.1. A pedagógusok legfontosabb feladatai

- a tanítási órákra való felkészülés;
- a tanulók dolgozatainak javítása;
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése, házi feladat ellenőrzése;
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése a KRÉTA rendszerben;

¹ Szakmai Etikai Kódex Pedagógusoknak (szerkesztette Hoffmann Rózsa), Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. 2. kiadás 2004. 81-82. oldal

- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó, javító vizsgákon közreműködés;
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek feladatainak összeállítása és értékelése;
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása; a diákok tanulmányi versenyekre kísérése
- tehetséggondozás, felzárkóztatás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok;
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése;
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása;
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása;
- szülői értekezletek, fogadóórák, fogadó délutánok megtartása;
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken;
- a jogszabályban meghatározott továbbképzési kötelezettség teljesítése;
- részvétel az önértékelési és tanfelügyeleti feladatokban;
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor;
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel;
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken, és a munkaközösségi munkában;
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés;
- tanterv, tanmenet készítése;
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés;
- az iskolavezetéstől kapott feladatok, megbízások teljesítése (pl.: szertár, szaktanterem rendben tartása, az eszközállomány gondozása. leltározása, stb.)

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

1.6.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire;
- együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását és fejlődését;
- közösségi és osztályprogramokat szervez;
- segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját;
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét;
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti;
- kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével;
- szülői értekezletet tart;
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: elektronikus napló vezetése, ellenőrzése, az elektronikus naplóban a diákok tanulmányi munkájának figyelemmel kísérése, félévi és év végi statisztikai adatok elemzése, bizonyítványok, anyakönyv megírása, iskolai közösségi szolgálati napló ellenőrzése, érettségi vizsgajelentkezéssel, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása;
- segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát, ezért kapcsolatot tart a védőnővel;

- kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével;
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében;
- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére;
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását;
- órát látogat az osztályban;
- osztályterem rendben tartása és dekorációjának kialakítása;
- támogatja és elősegíti, hogy diákjai a pályaválasztási, továbbtanulási lehetőségeikről tájékozódhassanak, igény esetén szakszerű segítséget kapjanak;
- az osztályfőnök munkáját pótosztályfőnök segíti.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével és az iskolavezetéssel egyeztetve – az igazgató bízta meg.

1.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A különleges bánásmódot igénylő diákok fejlesztése több szakember (pedagógus, gyógypedagógus, fejlesztő és tehetséggondozó pedagógus, iskolapszichológus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakemberei, Pedagógiai Szakszolgálat pedagógusai, szociális munkás) koordinált munkáját igényli a hátránykompenzáció, illetve a tehetség kibontakoztatása érdekében, a tanuló erősségeinek és gyengeségeinek figyelembevételével. A fejlesztés a szakértői véleményben foglalt vizsgálatok alapján kialakított javaslatok, kedvezmények alapján történik, a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások alkalmazásával, bevonva a folyamatba a tanulót és családját.

Tanulókkal kapcsolatos gyermekvédelmi célok

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő, a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett gyermekekkel szembeni fokozott gondoskodás pedagógiai eszközökkel a prevenció szolgálatában;

- a motiváció fejlesztése a teljesítmény érdekében, az esetleges motivációs hiány leküzdése;
- tehetséggondozás, felkészítés a továbbtanulásra;
- kapcsolat kialakítása és tartása a külső segítő intézményekkel és szervezetekkel;
- differenciált oktatás és képességfejlesztés;
- egészségvédő, mentálhigiénés programok szervezése;
- családi életre nevelés;
- tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások);
- szülőkkel való együttműködés (preventív előadások);
- személyes egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek).

1.7.1. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók és az ezzel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.² Ezek a diákok a normál intelligencia övezetben helyezhetők el, ép érzékszervekkel rendelkeznek, és érésbeli lemaradásuk vagy tanulási nehézségeik elsősorban a környezeti károsító hatásokkal magyarázhatóak: tehát valamilyen átmeneti szociális, családi probléma miatt, vagy nem organikus eredetű, a tanulási képességek nem megfelelő működését eredményező kompetenciaprobléma miatt szorulnak megsegítésre.

Az iskola feladata a beilleszkedés hatékony támogatása, a felmerülő tanulási nehézségek leküzdésének segítése a szaktanárok és fejlesztő pedagógus által tartott foglalkozásokkal, valamint a Komárom—Esztergom Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Tatabányai Tagintézményének külső segítségével.

A 7. és 9. osztályba kerülők különböző iskolákból, különböző közösségekből (család) és különböző tárgyi tudással érkeznek. Az új közösségbe történő beilleszkedés nem minden gyerek számára problémamentes, ezért az osztályfőnökök és szaktanárok fokozottabb figyelemmel kísérik a kezdő évfolyamba lépőket. Akiknél beilleszkedési nehézséget fedezünk fel, a szülőkkel folytatott beszélgetés alapján próbáljuk az okokat kideríteni. Szükség esetén szakember segítségét vesszük igénybe.

A tanulási nehézséggel küzdő tanulók létszámát elsősorban a belépő osztályokban, a tanév eleji bemeneti felmérésekkel próbáljuk feltérképezni vagy ismert diagnózis esetén a beiratkozás során kérjük a megfelelő szakértői vélemények leadását. A problematikusnak ítélt tanulóknál szülői egyeztetést követően indítunk el szakértői vizsgálat iránti kérelmet a lakóhely szerint illetékes szakszolgálati intézménynél, illetve meglévő papírok esetén, azok lejártával felülvizsgálati kérelmet nyújtunk be.

A beilleszkedési magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő gyermek nagyobb odafigyelést igényel. Egyénre szabott feladatokkal, megbízásokkal, sikerélmény biztosításával igyekszünk elősegíteni a közösségbe való beilleszkedését. A hatékony munkához elengedhetetlen az egy osztályban tanító tanárok együttműködése, az egységes nevelési elvek alkalmazása és az osztályközösség segítő erejének hozzájárulása.

Az érintett tanulók nevelését-oktatását integrált formában valósítjuk meg. A tanórákon kívül fejlesztő foglalkozásokat szervezünk. A feladat ellátása a szakértői véleményben foglaltak alapján helyi pedagógiai szakszolgálat segítségével, támogatása és ellenőrzése mellett, egyéni fejlesztési terv alapján történik. (A részletes szabályozást az intézmény SzMSz-e tartalmazza.)

A kedvezmények, mentességek biztosítása a nemzeti köznevelési törvény alapján, a mindenkori módosítások figyelembevételével kerül meghatározásra.

1.7.2. Sajátos nevelési igényű tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási),

² a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 3. alapján

értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.³ A sajátos nevelési igény kifejezi a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását, az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése integráltan történik a Pedagógiai Szakszolgálat által kiállított szakértői véleményben foglalt javaslatok és kedvezmények figyelembevételével, illetve külön fejlesztő foglalkozások keretében gyógypedagógus vezetésével.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk). Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget.

1.7.3. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

Hátrányos helyzetű⁴ az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő ... alacsony iskolai végzettsége ...,
- b) a szülő ... alacsony foglalkoztatottsága ...,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei

Halmozottan hátrányos helyzetű⁵

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

1.7.3.1. Tevékenységeink, gyermek- és ifjúságvédelem

Elsődleges feladatunk a megelőzés, hogy a diákok problémáit minél korábban felismerjük, és minél hatékonyabban kezeljük, megelőzve súlyosabbá válásukat. A problémák feltárását követően a legfontosabb az előidéző okok felderítése, majd az azok megváltoztatására irányuló intézkedések meghozatala (segítségnyújtás a problémák megoldásához).

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős a tanév során előre meghatározott napon és időben fogadóórát tart, ahol a tanulók és a szülők is megbeszélhetik problémáikat, illetve segítséget kapnak azok megoldásában.

Ifjúságvédelmi felelősünk a nyilvántartás mellett a szociális és hatósági intézményhálózattal való kapcsolattartást is biztosítja. Együttműködik a városunkban működő Nevelési

3 a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 25. alapján

4 a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67/A. § (1) alapján

5 a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67/A. § (2) alapján

Tanácsadóval, a Gyermekjóléti Szolgálattal. Esetenkénti kapcsolattartás szükség esetén a Családsegítő Szolgálattal, Védőnői szolgálattal, Szociális Irodával, valamint Járási Hivatal keretében működő Gyámhivatallal és Szabálysértési Hatósággal.

Együttműködik az iskola minden érintett pedagógusával, a diákönkormányzattal, tagja az osztályfőnöki munkaközösségnek, és kapcsolatot tart az egészség- és környezeti neveléssel is foglalkozó munkaközösségekkel. Segítséget nyújt a kortárssegítő hálózat kiépítéséhez és a segítők koordinálásához. Örömmel vettük, hogy a szociális segítő hálózat szakembere – heti rendszerességgel – kapcsolódott be intézményünk prevenciós munkájába. Bízunk benne, hogy a szociális segítő hálózatban rejlő lehetőségek a jövőben egyre több rászoruló diákunknak nyújthatnak segítséget.

Iskolánk a régió nevelési tanácsadóival és a gyermekjóléti szolgálattal az alábbi területeken dolgozik együtt:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- Ingyenes tankönyv biztosítása a jogszabályi kereteknek megfelelően
- Felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások főleg a kilencedik évfolyamon
- Nevelők és tanulók személyes kapcsolatai
- Pályaorientáció
- Szülőkkel való együttműködés
- Szülők és a családok nevelési gondjainak segítése
- Szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

1.7.3.2. A tanárok gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenysége

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységeiért alapvetően az intézmény vezetője felel.

Tanáraink gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos kötelezettségei:

- közreműködnek a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében;
- biztosítják a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő tanulók felzárkóztatását (tanórán belül és kívül);
- kapcsolattartás a tanulók szüleivel, melynek formái:
 - fogadóóra (évente két alkalommal),
 - szülői értekezlet (évente kétszer),
 - ellenőrző, telefon, levelezés (fontos, halaszthatatlan tájékoztatás),
 - családlátogatás,
- Szülői Fórum (alkalomszerűen az intézmény tájékoztatja a szülőket, vagy azok egy csoportját a gyermekeiket érintő aktuális feladatokról: érettségi, továbbtanulás, stb.),
- kapcsolattartás a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel,
- külső és belső továbbképzéseken való részvétel elsősorban a prevenció érdekében, illetve a hatékonyabb segítségadás céljából.

1.7.4. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetség gondozás

Kiemelten tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.⁶

Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és az osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, és a legszorosabb együttműködést igényli a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

E tevékenység első és egyben legfontosabb fázisa, hogy a pedagógusok minél előbb felismerjék a tehetséget. Ehhez ismernünk kell azokat a tulajdonságokat, melyek a tehetségre utalnak (testi, fizikai, idegrendszeri, intellektuális, érzelmi). Fontos tehát, hogy ezen a területen is megfelelő pedagógiai-pszichológiai ismeretekkel rendelkezünk.

Magas teljesítmény elérésére képes gyerekeknek nevezzük azokat, akik bizonyított teljesítménnyel vagy potenciális képességgel rendelkeznek a következő területeken:

- általános intellektuális képesség;
- specifikus iskolai alkalmasság;
- kreatív vagy produktív gondolkodás;
- vezetői képesség;
- zene és képzőművészetek terén megmutatkozó képességek;
- pszichomotoros képesség;
- önálló munkavégzés képessége;
- együttműködési készség;
- érzelmi intelligencia.

Ezekhez a környezeti feltételeket meg kell teremtenünk.

A szülőkkel történő megbeszélés, egyeztetés alkalmával számba vesszük a helyi és országos lehetőségeket (szakkörök, művészeti iskolák ajánlása).

A tehetséges tanulók oktatása során elkerülhetetlen a differenciálás. A tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon túl biztosítjuk a tehetséges tanulók pályázatokon való részvételét, versenyekre való felkészítését.

A hagyományokhoz híven mind a sport, mind a kulturális, művészeti és tanulmányi versenyekre fokozott figyelemmel készítjük fel tehetséges tanulóinkat.

1.7.4.1. Tanórán kívüli tevékenységek

Célja, hogy a tanulók képességeiket kibontakoztassák, megtalálják azt a területet, ahol érdeklődésük a leginkább kiteljesedik, színes programot találjanak szabadidejük eltöltésére. A képességek kibontakoztatása különböző szakkörökben, sportkörökben történhet. Ezek beindítása az igények és lehetőségek felmérése után történik. Szülői, tanulói igények esetén térítéses foglalkozásokat is tartunk.

⁶ a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 14. alapján

A ma iskolájában a tanórai tanítás-tanulás a fő tevékenység, de ez önmagában nem képes a tanuláshoz szükséges motivációt és a harmonikus személyiség kialakulását biztosítani. Nevelési-oktatási céljaink megvalósításához a tanórák mellett a tanórán kívüli tevékenységek gazdag választéka is hozzájárul.

Térítésmentes foglalkozások

A tehetséggondozás érdekében az alábbi tevékenységi formákat szervezzük meg és irányítjuk:

- szakkörök (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz, környezetvédelem, angol, német, olasz, digitális kultúra, vizuális kultúra, énekzene, pszichológia stb.)
- felkészítés tanulmányi versenyekre (a tanulók érdeklődése szerint).

Az esélyegyenlőség biztosítására, a különböző hátrányok (sajátos nevelési igény; beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek, stb.) leküzdésére szolgáló tevékenységek:

- felzárkóztatás - korrepetálás
- egyéni fejlesztő foglalkozás
- kétszintű érettségire felkészítő foglalkozások (az érettségi tantárgyak szerint)

Egyéb személyiségfejlesztő és közösségfejlesztő foglalkozások:

- énekkar
- diákszínpad
- sportkör (különböző sportágak szerint)
- elsősegélynyújtó szakkör
- egészségnevelési szakkör
- „Színes programok a színes természetben”

Térítéses foglalkozások

Kötelező feladatainkon felül, tanulói igények esetén szervezhetők térítési díjas foglalkozások (pl.: nyelvvizsga-felkészítő foglalkozások).

1.7.4.2. Alkalmanként megvalósuló iskolai, csoportos vagy egyéni foglalkozások, programok

Tanórán kívüli tevékenységek:

- iskolai ünnepélyek
- iskolabálók
- iskolarádió, iskolaújság szerkesztése
- Árpád-nap
- Árpád-Gála
- meghívott előadók

Iskolán kívüli tevékenységek:

Elsődlegesen osztály-, illetve iskolai keretben történnek. A kirándulások, múzeum- és színházlátogatások a tanulmányokhoz kapcsolódó konkrét ismeretek kiszélesítésén túl a kultúra tiszteletére, a haza szeretetére is tanítanak, segítenek az értékek felismerésében és elfogadásában. Jó alkalmak a közösség formálására, a beilleszkedési nehézségekkel küzdők problémáinak felderítésére, illetve ezek megoldására is.

- iskolai vagy osztályszintű színház-, (idegen nyelvű is) hangverseny- és mozilátogatás,
- osztálykirándulás,
- múzeum látogatás (helyi és országos szintű kiállítások, közgyűjtemények, közintézmények),
- könyvtári foglalkozás,
- sítábor,
- vizitúra,
- gyalogtúra,
- kerékpártúra,
- sport témájú előadások, sport rendezvények látogatása,
- külföldi tanulmányutak az idegen nyelvi és művészeti ismeretek, készségek fejlesztésére,
- tanulmányutak az elszakított országrészek magyar lakta területeire az egyetemes magyar kultúra jobb megismertetéséért,
- testvériskolai program (pl.: német és holland testvériskolákkal közösen szervezett programok),
- „Határtalanul” témanap,
- Mikulás-kupa,
- tantárgyi és művészeti versenyek,
- kórustábor,
- fővárosunk nevezetességeinek megismerése,
- tantárgyspecifikus múzeum- és üzemlátogatások, egyéb rendezvények (pl: Paksi Atomerőmű, Csodák Palotája látogatás, Terror Háza látogatás, Kutatók Éjszakája),
- erdei iskola,
- Goethe-, Francia-, Olasz-, Osztrák Intézet, a British Council rendezvényeinek látogatása,
- a különleges bánásmódhoz kapcsolódó foglalkozások.

Iskolai sport

Az iskolában a sportnak kiemelt szerepe van, mert a testnevelés az egyedüli tantárgy az iskolában, amely a tanulók egészséges testi fejlődését gyakorlatban is elősegíti. Az egészséges életmódra nevelés fontos eszköze a személyiségfejlesztésnek. A kiemelt figyelmet igénylő tanulók kiszűrése, felkarolása tevékenységünk fontos része.

- A mindennapos testnevelés órán feladatunk, hogy minden tanuló számára biztosítsuk a feltételeket, képességük, tehetségük kibontakoztatásához, illetve, hogy szükség esetén leküzdhessék hátrányaikat. A tanórákon lehetőségeinkhez mérten igyekszünk személyre szabott feladatokkal segíteni diákjainkat teljesítményük jobb elérésében.
- A hagyományos testnevelés órákon kívül, szervezett keretek között a tanulók részt vehetnek a szakköri, az iskola sportköri foglalkozásain, ahol lehetőséget biztosítunk a kibontakozásra, versenyzésre azon tanulóknak is, akik más szervezett keretben, pl.: sportegyesületben nem tudnak sportolni (anyagi okok miatt, lakóhelyükön vagy annak közelében nincs lehetőség stb.).
- Előkészítő foglalkozáson segítjük tehetséges tanulóinkat az érettségire való felkészülésben, ezzel megalapozva a jövő szakembereinek utánpótlását.
- Tanórán kívüli diákjaink a kültéri sportpályát és a kondicionáló termet is használhatják.
- Az osztályok különböző sportágak házbajnokságain mérhetik össze tudásukat.

- A testnevelő tanárok feladata, hogy kiválogassák a tehetséges tanulókat, akik az iskola hírnevét tovább öregbítik. Ők a diákolimpia versenyein képviselik iskolánkat.
- Az osztályfőnökökkel egyeztetve ezen a területen – a mindennapi testnevelés órán, szakkörön, az iskolai sportkörön – , lehetőséget adunk arra, hogy a beilleszkedési nehézségekkel küzdők megtalálják azt a tevékenységi formát, amely sikerélményt biztosít számukra.
- Az előző területekhez szorosan kapcsolódik a kirándulási lehetőségek biztosítása. A túra-programok mellett fontos szerepet töltenek be a téli, nyári táborok. Ezeket a programokat szeretnénk kiszélesíteni, minél több tanulót és kollégát bevonva.

Egyéb iskolai szolgáltatások

- kötetlen tárgyú konzultáció tanárral
- egyéni (öntevékeny) könyvtár-, számítógép-használat
- edzőterem használata
- szülői és diákfórumok, tájékoztatók (érettségi, továbbtanulás, stb)

1.7.4.3. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Segítségnyújtás, tanácsadás

Az osztályfőnöki órák tematikájába beépítettük a 7. és 9. évfolyamon a „Tanulás tanítása” programot, a tanulási technikák elsajátítása érdekében.

A 10. osztályosok részére a pályaválasztás könnyítése érdekében igény szerint pszichológust, a pályaválasztási tanácsadó szakembereit hívjuk meg az osztályfőnöki órákra. Egyetemek, főiskolák rendszeresen tartanak iskolánkban pályaválasztási tájékoztatót.

Valamennyi évfolyamon foglalkozunk – az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten –, a szenvedélybetegségekkel meghívott szakemberek segítségével.

A 12. osztályosokkal alapvető jogi ismereteket, álláskeresési technikákat ismertetünk meg, ugyancsak meghívott előadók segítségével.

Tanórán kívül délutáni foglalkozások keretében csecsemőgondozási, elsősegélynyújtó szakkört, szervezünk. Rendszeresen részt veszünk a Vöröskereszt által kiírt versenyeken.

A káros szenvedélyek (pl.: kábítószer, alkohol, dohányzás) már nagymértékben fenyegetik ezt a korosztályt. Kiemelt jelentősége van az egészségnevelési és drogstratégiai programoknak. A prevenció munkáinak legjellemzőbb helyszínei az osztályfőnöki órák, melyeket az osztályfőnök, ifjúságvédelmi felelős, a rendőrség bűnmegelőzési csoportjának munkatársai, védőnő, az iskolai szociális segítő, külső szakember tart.

Leggyakoribb témák: kábítószer-, alkoholfogyasztás és a dohányzás megelőzése, szexuális felvilágosítás, egészségügyi felvilágosítás, tanulás tanítása, önismereti gyakorlatok, családi életre nevelés, az internet veszélyei.

A családi életre nevelés témaköreit beépítettük helyi tantervünkbe, feldolgozásuk biológia és osztályfőnöki órák keretein belül történik.

Anyagi segítségnyújtás

Saját alapítványunk („Árpád-alapítvány az oktatásért”) pályázatait a nehéz anyagi körülmények között élő, tehetséges tanulók támogatására adnak lehetőséget.

A rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra jogosultságot megerősítjük a rászorulóknak esetében.

1.7.5. A veszélyeztetett tanulók segítése

A veszélyeztetettség olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a tanuló testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.⁷

Célunk olyan pedagógiai hatásrendszer és eljárásrend kialakítása, amely a hátrányos és veszélyeztetett tanulók számára a szociális hátrányok leküzdésében segítséget nyújt. A társadalmi problémákat az iskola nem tudja kompenzálni, de enyhíteni tudja azok hatását. Ennek érdekében feladatunk a veszélyeztetettség kialakulását megelőzni, amennyiben erre az adott életkorban lehetőség adódik. A 2.13. pontban felsorolt módszerekkel segítséget kell nyújtanunk a veszélyhelyzetben levő tanulóknak, szükség esetén jelzésadással, illetve a szakmai együttműködés intézményi lehetőségeivel (szociális segítő, gyermekjóléti szolgálat, gyermekvédelmi rendszer).

1.8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi rendje

Az iskolai diákközösség tagjai életkoruknak megfelelő mértékben részesei lehetnek az őket érintő döntéshozatali folyamatoknak.

A tanulók a döntéshozatali folyamatokban való részvételi jogukat személyesen, választott képviselőiken, szüleiken és gondviselőiken keresztül gyakorolhatják. Megismerhetik az őket érintő döntések tartalmát, okát, következményeit.

A tanulók a döntéshozatali folyamatok során véleményt alkothatnak.

Az iskola tanulóit a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciára, közéleti felelősségre nevelés érdekében - a házirendben meghatározottak szerint - diákköröket hozhatnak létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti. A diákkörök döntési jogkört gyakorolnak a nevelőtestület véleménye meghallgatásával:

- saját közösségi életük tervezésében, szervezésében
- tisztségviselőik megválasztásában
- jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

A diákközösségek, az iskolai diákvezetőség, a tanári közösségek és az iskola vezetői a szorgalmi időszak végéig kialakítják a következő tanévre vonatkozó célkitűzéseiket, programterveiket.

A tanév előkészítése során a tanári közösségek és a diákvezetők augusztus végén kialakítják a naptár szerint elkészített programtervet. Az iskola vezetői ehhez megadják a szükséges információkat, segítséget.

A diákönkormányzat szeptemberben megvitatja az elkészített programot.

Szeptemberben minden tanulóközösség megkezdheti a munkaterve szerinti tevékenységét.

A tanév munkaterve rögzíti azokat a diákvezetőségi, sportköri, valamint igazgatósági, tantestületi, munkaközösségi megbeszéléseket, amelyek a munka folyamatos végzéséhez,

⁷ a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 5. § n) alapján

ellenőrzéséhez, értékeléséhez szükségesek. A tanév munkatervében rögzíteni kell a diákönkormányzat gyűlései és rendezvényei számára biztosított délutáni időkeretet is.

A diákvezetői tanácskozásokon az iskolai vezetők, a tanári megbeszéléseken – ha az a diákokat érinti – a diákképviselők felkészülten vegyenek részt.

A különböző diákközösségek közötti folyamatos kapcsolattartást, a tanulók tájékoztatását az iskolai diákvezetőség szervezi meg.

Ha a munka jellege megkívánja, közös tanári és tanulói megbeszéléseket lehet összehívni.

A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló ezen jogainak gyakorlását, módját a házirend tartalmazza.

1.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskola SzMSz-ében meghatározott szervezeti formák képezik a kapcsolattartás, az együttműködés alapját, határozzák meg annak kereteit.

Az intézmény különböző közösségeinek tevékenységét – a megbízott pedagógus vezetők, a választott közösségi képviselők segítségével – az igazgató fogja össze. A kapcsolattartás rendszeres formái a különböző értekezletek, fórumok, bizottsági ülések, iskolagyűlések, nyílt napok, tanácskozások, fogadóórák. Az intézmény közösségeinek kapcsolattartásában a rendszeres és konkrét időpontokat az iskola éves munkaterve tartalmazza, melynek „naptár” részét az iskola faliújságjain, illetve az iskola által használt online felületeken nyilvánosságra kell hozni (a kapcsolattartás helyszíneit valamennyi esetben az intézmény biztosítja).

1.9.1. Az legfontosabb „külső” partnereink a szülők

A szülők ugyan nem közvetlenül tagjai az iskolai szervezetnek, de ők azok, akik nap mint nap értesülnek – gyermekeik elbeszélése alapján – az ott történekről, és így a legszorosabb kapcsolatban állnak az intézménnyel.

Mindkét fél érdeke, hogy ez a kapcsolat eredményes és hatékony legyen, hogy a felmerülő problémákra közösen találják meg a legjobb megoldásokat.

Ebben a folyamatban a megelőlegezett bizalom, empátia, a barátságos, humánus értékelés követelmény a pedagógus viselkedésében, hiszen ezek a jellemzők az együttműködés alapját képezik.

„A pedagógusok és a szülők viszonya legyen egyenrangú nevelőtársak felelős kapcsolata.”⁸

Az iskola kiegészíti a családi nevelést. Célkitűzésünk megismerni a gyermekben minél több pozitívumot, és erre az alapra támaszkodva építeni személyiségét. Nélkülözhetetlen a személyes törődés, a tanulók véleményének figyelembevétele és a dicséret. Legfontosabb a bizalom kialakítása a szülő és az iskola között. Így lehetséges a családi nevelés és az iskolai nevelés összehangolása.

⁸ Dr. Völgyi Péterné

1.9.2. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

1.9.2.1. A pedagógusok és diákok kapcsolata

A tanár-diák egészséges kapcsolatához feltétlenül szükséges az, hogy a tanárok megtalálják, és fontosnak tartásuk helyüket, szerepüket a jelen, némileg átalakult, szabadabb és egyben átstrukturálódott társadalmában. Csak így lehetnek vonzóak, mintaadók, példaképek diákjaik számára.

A tanár-diák kapcsolat számunkra egy egészséges együttműködés partneri viszonyát jelenti, ahol figyelembe kell vennünk az életkor és a szellemi fejlettség összefüggéseit.

A kapcsolat megszilárdításának fontos tényezői a nyitottság, az őszinteség, a megértés, a segítőkészség, a humor és a következetesség.

A diákok részéről a nyíltság, az őszinteség, a bizalom, az elfogadás nélkülözhetetlen a gyümölcsöző kapcsolat kialakításához.

Elengedhetetlen, tanár és diák részéről egyaránt, hogy megnyilvánulásai közvetlenek, természetesen legyenek.

1.9.2.2. Diákság és nevelőtestület

A diákok nemcsak osztályszinten, hanem nagyobb közösségként is léteznek az iskolában. Évfolyamok, érdeklődési körök vagy érdekerületek szerint szerveződhetnek. Feladatunk megtalálni azokat a kommunikációs csatornákat, amelyeken keresztül a diákság csoportjai és a nevelőtestület egésze vagy érintett része párbeszédet tud folytatni, ahol az információcsere megtörténik. Ilyen lehetőség a diákfórum. Itt lehetőséget kapnak kéréseik, kérdéseik, gondjaik szervezett formában való kifejezésére. A tanulók érdekeit az osztály vezetőségek és az iskolai diákvezetőség képviseli.

1.9.2.3. Osztályfőnök és az osztály

Speciális osztályfőnöki szerep a gondoskodás. Ehhez a pedagógusnak nagyfokú empátia képességgel kell rendelkeznie. Szerepéhez hozzátartozik a konfliktusok kezelése. Nem népszerű feladat a fegyelmezés, a negatívumok közlése.

Az osztályfőnöki órák beszélgetései és a közös osztályprogramok oldottabbá teszik a légkört, segítik a diákok megismerését.

1.9.3. A szülők közösségét érintő együttműködési formák

1.9.3.1. Szülői munkaközösség

A szülői munkaközösség létrehozását a szülő kezdeményezheti, s közreműködhet annak tevékenységében. Az a szülői munkaközösség járhat el az iskola valamennyi szülőjének képviselőjében, amelyet a tanulók szüleinek több mint ötven százaléka választott meg. (Osztályonként két fő.)

A szülői munkaközösség feladata a szülői jogok iskolai érvényesítésének elősegítése. Egyetértési jog illeti meg a szülői munkaközösséget az intézmény adatkezelési és továbbítási rendjének kialakításában.

Figyelemmel kíséri a tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét. Megállapításairól tájékoztatja a nevelőtestületet és a fenntartót. A tanulók nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a nevelési- oktatási intézmény vezetőjétől. Az e

körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestület értekezletein.

1.9.3.2. Az iskolaszék a helyi oktatás-irányítás iskolai szintű irányító testülete

Iskolánkban jelenleg nem működik iskolaszék. Az iskolaszék jogosultságait a szülői munkaközösség gyakorolja.

1.9.3.3. Az intézményi tanács

A köznevelési törvény előírásai alapján működik az intézményi tanács.

1.9.4. A szülőkkel való kapcsolattartás formái

1.9.4.1. Szülői értekezlet

Az osztályszintű szülői értekezleteket mindenkor az osztályfőnök vezeti, tartja. Valamennyi iskolatípusban évente legalább két alkalommal tartunk ilyen értekezletet.

A szülőket az eredményes együttműködés érdekében meg kell ismertetni azokkal a lehetőségekkel, amelyekkel az iskola segítséget tud nyújtani gyermeke eredményes felkészüléséhez:

- az iskola követelményrendszerével,
- házirendjével,
- az intézmény pedagógiai programjával,
- az osztály tanulmányi helyzetével,
- a tanulók magatartásának és szorgalmának alakulásával,
- közösségi szellem alakulásával.

Tájékoztatni kell a szülőket:

- gyermekük előmeneteléről,
- az osztály aktuális problémáiról,
- az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról.

A rendkívüli szülői értekezlet rendszerint osztályszintű, egy-egy rendkívüli eseményhez kapcsolódik. Ilyen lehet pl. ballagás előkészítése, új tantárgy kísérleti oktatásának bevezetése, továbbtanulási tájékoztató, konfliktus tisztázása, megoldása.

Ügyelni kell arra, hogy a szülői értekezletek mindig hasznosak, tartalmasak legyenek, hisz csak akkor várható el, hogy a szülők a legközelebbi alkalommal is eljöjjenek.

1.9.4.2. Szülői fórum

Az iskolavezetés és a szülők találkozója, ahol az igazgató tájékoztatja a szülőket vagy azok egy csoportját a gyermekeiket érintő aktuális feladatokról. (Témák például: kétszintű érettségi, továbbtanulás, specializáció- és fakultációválasztás)

1.9.4.3. Fogadó délután

A célja az, hogy a szülők egyénileg információhoz jussanak gyermekük tanulmányi előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, esetlegesen a leszakadással való fenyegetettségéről, melyet a KRÉTA-rendszer jelez, elmagyarázva, hogy ez mit is jelent. (ESL)

Arra is lehetőséget ad, hogy a pedagógus tanácsokat adjon a szülőnek a tanuló nevelésével kapcsolatban.

Évente két alkalmat biztosítunk arra, hogy a szülők és a pedagógusok ebben a formában találkozhassanak.

1.9.4.4. Fogadóóra

A szaktanárok és a szülők előzetes egyeztetés után is találkozhatnak, ahol egyedi illetve sürgősen megoldandó problémákat beszélhetnek meg. E beszélgetések alapja az őszinteség és a bizalomteljes légkör.

1.9.4.5. Nyílt órák, nyílt napok

Lehetőséget nyújtanak arra, hogy a szülőket az iskola a nevelőmunka tényleges támogatására megnyerje. Alkalmat adnak arra, hogy a szülőkkal az egyes tantárgyak speciális módszereit megismertessék a pedagógusok. A nyílt nap keretében mutatjuk be iskolánkat a továbbtanulni szándékozó általános iskolás tanulóknak.

1.9.4.6. Írásos kapcsolatok (digitális napló, e-mail, honlap, ellenőrző füzet)

Ezek a dokumentumok a szülőkkal való napi kapcsolattartás lehetőségét biztosítják.

Minden esetben ügyelni kell arra, hogy a dokumentumokba írt üzenetek, megjegyzések formailag, tartalmilag megfelelőek és stílusukban iskolánkhoz méltóak legyenek.

A fontos, sokakat érintő információkat az iskola honlapján közzétesszük, illetve az érintetteket a digitális naplóban is tájékoztatjuk. A technikai lehetőségeket kihasználva törekszünk arra, hogy az információcsere lehetőleg elektronikus formában történjen.

1.9.4.7. Kapcsolattartás a KRÉTA felületen

A KRÉTA Iskolai Alaprendszer az iskolai adminisztráció elsődleges eszköze, ezért fontos kapcsolattartási felület a szülőkkal. Minden szülőnek (amennyiben ezt jogi úton nem vesztette el) joga van a gyermeke előmenetelének megismeréséhez, illetve a vele kapcsolatos iskolai információkhoz a KRÉTÁN keresztül.

Ezért minden szülő kérheti a megfelelő jogosultságot biztosító hozzáférést az iskola vezetésétől.

A KRÉTA felületen történő kommunikáció az iskola és a szülő közötti hivatalos információcsere minősül, és követhető módon rögzítésre kerül.

1.9.4.8. Az iskola hivatalos internetes felületei

Az iskola weboldallal rendelkezik. Ennek címe www.arpadgimi.hu A weboldalon megjelenő információk az iskola hivatalos tájékoztatásának tekinthetők.

Az iskola rendelkezik ellenőrzött közösségi médiafelülettel is. Ennek címe az iskola honlapján érhető el.

1.9.4.9. Kapcsolattartás egyéb digitális felületen

Egy munkacsoportba, osztályba tartozó szülők számára – közös megegyezés alapján, és kizárólag informális kapcsolattartás céljára – az iskola munkatársa létrehozhat egyéb digitális kapcsolattartási felületeket. Az e felületeken folytatott kommunikáció nem része a szülő és az iskola közötti hivatalos kommunikációnak.

1.9.4.10. Telefon

A tanulóval történt rendkívüli eseményekről telefonon lehet azonnal értesíteni a szülőt (pl. ha a tanulót baleset érte, haza kellett küldeni rosszullet miatt, vagy sokat hiányzik).

1.9.4.11. A kapcsolattartás hagyományostól eltérő formái

Szülő-tanár bál (szülői munkaközösség kezdeményezésére és annak szervezésében évente egy alkalommal)

1.10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei

1.10.1. Tanulmányok alatti vizsgák

Tanulmányok alatti vizsgák (osztályozóvizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) alapelveit a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 24. szakasza határozza meg.

A vizsgákra – a javítóvizsga kivételével – azok időpontja előtt legalább két héttel jelentkezni kell. A tanulmányok alatti vizsgán három fős vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a vizsgakötelezettséggel érintett időszakokra vonatkozó követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről. Tanulmányok alatti vizsga – előzetes kérésre – független vizsgabizottság előtt is tehető.

Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a pedagógiai program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel.

Olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhethet, minden évfolyamon kötelező követelmény az írásbeli valamint a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítése. Az írásbeli vizsgarésznek az adott tanév helyi tantervének legfontosabb tanulmányi követelményeit tartalmaznia kell.

Az értékelés szabályai:

A 7. és 8. évfolyamon a vizsga az irodalom, a magyar nyelv és idegen nyelv tantárgyból írásbeli és szóbeli részekből áll. Matematikából írásbeli, digitális kultúrából és testnevelésből gyakorlati, míg a többi tantárgyból csak szóbeli vizsgát tartunk.

A 9-12. évfolyamon az érettségi vizsgára jogosultságot adó tantárgyakból (2.9.1. szerint) írásbeli és szóbeli vizsgarész egyaránt kötelező. A többi tantárgyból csak szóbeli vizsga van.

A vizsgán elért eredményeket százalékos arányban határozzuk meg és egységesen váltjuk át osztályzatra, az alábbiak szerint:

0 - 29 %	elégtelen (1)
30 - 49 %	elégséges (2)
50 - 69 %	közepes (3)
70 - 84 %	jó (4)
85 - 100 %	jeles (5)

A két részből álló vizsgák esetében a vizsgázónak a sikeres vizsgához mindkét vizsgarészből, külön-külön el kell érnie a 30%-ot.

Az írásbeli és szóbeli vizsgarészek pontszámának aránya 2:1, kivétel a matematika, amelynél 3:1. A gyakorlati vizsgarészes tantárgyak (digitális kultúra és testnevelés) esetében a gyakorlati és a szóbeli vizsgarészek pontszámának aránya 3:1.

Az írásbeli és az írásbeli jellegű gyakorlati vizsgák 60 percesek. A szóbeli vizsga, az előírt felkészülési idő (30 perc) után 10-15 perc. Az idegen nyelv szóbeli vizsgán nincs felkészülési idő.

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli, illetve írásbeli vizsga.

Iskolánk négy időszakot biztosít a tanulmányok alatti vizsgák lebonyolítására: augusztus, január, április és június folyamán. (Az áprilisi vizsgákon a végzős tanulókon kívül csak az előrehozott érettségi vizsgára jelentkező tanulók vehetnek részt.) A vizsgák pontos időpontját az adott tanév munkatervében határozzuk meg.

1.10.2. Osztályozóvizsga

Osztályozóvizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi osztályzatai megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- tanulmányait egyéni tanrend szerint végzi,
- előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni az adott tantárgyból,
- hiányzása miatt nem osztályozható, de a tantestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. Egy tanuló egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam anyagából tehet vizsgát.

Ha egy tanuló az adott évfolyam követelményeit osztályozó vizsgával teljesítette, akkor mentesül a tanóra látogatása alól.

1.10.3. Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha:

- írásbeli határozat alapján engedélyezték,
- tanulmányait valamely tantárgyból emelt szinten kívánja folytatni, és megelőzően csak középszinten tanulta,
- átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni, és az előző iskolájából eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.

A különbözeti vizsga a tantárgyi követelmények optimumát kéri számon.

A különbözeti vizsgát az igazgató a tanév vizsgaidőszakaitól eltérő időpontban is engedélyezheti.

1.10.4. Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, évet ismételni köteles.

Javítóvizsga csak az augusztusi vizsgaidőszakban tehető. A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel.

Ha a tanuló a javítóvizsgán megfelelt a követelményeknek, akkor magasabb évfolyamba léphet.

1.10.5. Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

A pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

1.10.6. Házi vizsga

A szummatív értékelés sajátos formáját alkotják iskolánkban a házi vizsgák. A házi vizsgarendszer kidolgozását azért tartottuk fontosnak, mert ezeken a vizsgákon a tanulók számot adnak a tanév során elsajátított ismereteikről, azok összefüggéseiről, alkalmazásáról, gyakorlatot szereznek a későbbi közép- és emelt szintű érettségi vizsgákra. A házi vizsgákon alkalom nyílik a kommunikációs képességek gyakorlására, felmérésére is.

A vizsgarend összeállításakor az optimális terhelés megvalósítására törekedtünk, ezért fontos szempont a fokozatosság elvének megvalósítása.

1.10.6.1. A házi vizsga rendszere

	tantárgy	vizsgarész		
8. évfolyam	magyar nyelv	írásbeli		
	irodalom	írásbeli		
	matematika	írásbeli		
10. évfolyam	történelem	írásbeli	szóbeli	
	matematika	írásbeli		
	egy természettudományos tantárgy (a tanuló választása szerint)			
		<i>fizika vagy</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>
		<i>kémia vagy</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>
11. évfolyam		<i>biológia vagy</i>	<i>szóbeli</i>	
		<i>földrajz</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>
	irodalom	szóbeli		
	első idegen nyelv	írásbeli	szóbeli	

1.10.6.2. A házi vizsgák előkészítése

A sikeres vizsga előfeltétele a megfelelő előkészítés. Ezért a vizsgarendet tanév elején ismertetjük a diákokkal és a szülőkkel. Ezzel együtt tájékoztatást adunk számukra a vizsgatárgyak követelményrendszeréről is. A témaköröket, tételeket a szaktanárok március végéig ismertetik, amelyek az adott évfolyam, adott csoportjának tantervére épülnek.

A vizsgák időpontját az éves munkaterv tartalmazza.

1.10.6.3. A házi vizsgák lebonyolítása

A házi vizsgák időpontja május, az írásbeli érettségi vizsgákhoz igazodva, a munkatervben meghatározottak szerint.

Az írásbeli vizsgák időtartama 60 perc.

Az írásbeli házi vizsga dolgozatok feladattípusai és értékelése igazodik a középszintű írásbeli érettségi vizsgához.

A szóbeli vizsgákon – az idegen nyelv kivételével – a diákok 30 perces felkészülési időt kapnak a tétel kihúása után, a feleletek időtartama 10 - 15 perc. A szóbeli vizsgák kéttagú – a tanuló szaktanára és lehetőleg még egy szakos tanár alkotta – bizottság előtt folynak. A tanulói teljesítmény értékelése, minősítése a munkaközösségek által kidolgozott, a középszintű érettségi minősítéséhez igazodó egységes követelményrendszer szerint történik.

A vizsgákon a tanulóknak iskolai egyenruhában kell megjelenniük.

Az elért érdemjegy dupla témazáró jegyként számít be az év végi osztályzatba. Az érdemjegyről a tanulókat a házi vizsgákat követő két héten belül tájékoztatjuk.

A vizsgáról hiányzó tanulónak a vizsgát pótolnia kell, az arra kijelölt időpontban. Az a tanuló, aki a vizsgák előtt, illetve alatt betegség miatt tartósan hiányzik – kérelmére, az igazgató döntése alapján – egyéni elbírálásban részesülhet.

A 4. számú mellékletben felsorolt versenyek-, illetve nyelvvizsga eredmények kiváltják a házi vizsgát. Ilyen esetben a tanuló vizsgaeredménye 100%-os, jeles (5).

1.10.7. A szóbeli felvételi vizsga követelményei

Iskolánk a felvételi eljárásban jelenleg nem szervez szóbeli felvételi vizsgát.

1.10.8. Az érettségi vizsgák

A gimnáziumi tanulmányokat, mint állami vizsga az érettségi vizsga zárja, amelyre az iskola a helyi tantervében rögzítettek alapján felkészíti a tanulókat. A helyi tanterv lehetőséget ad a kétszintű érettségire való felkészülésre.

Érettségi követelmények teljesítéséhez a vizsgázónak minimum öt vizsgatárgyból, legalább középszinten kell eredményes vizsgát tennie.

A négy kötelező vizsgatárgy (magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv) mellett a 2.9. pontban meghatározott tantárgyakból kell választaniuk még legalább egyet.

A 2.9. pontban meghatározott feltételek teljesítése esetén tanulóink előrehozott érettségi vizsgára is jelentkezhetnek.

1.11. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

1.11.1. Az intézménybe lépés az iskola induló (7., 9.) évfolyamain

Felvételi eljárás keretében intézményünkbe az általános iskola 6., illetve 8. osztályát jó eredménnyel elvégző tanulók kerülhetnek be. A felvételi eljárásban középiskolai tanuló átvehető.

Az iskolába jelentkező tanulók felkészültségének megítéléséhez az iskola felvételi vizsgát szervez. A felvételi vizsgáról és annak módjáról a tantestület az adott év munkatervében a hatályos jogszabályok és a tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet figyelembevételével dönt. Az iskolába történő felvétel az addigi tanulmányi eredmény (hozott pont), a felvételi eljárást megelőző központi írásbeli felvételi vizsga (szerzett pont) alapján történik. A hozott-, és a szerzett pontok arányát az adott évi felvételi tájékoztatóban hozzuk nyilvánosságra.

A rangsorolás során a középfokú felvételi eljárásban az azonos összesített eredményt elérő tanulók közül előnyben kell részesíteni a hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye az iskola székhelye, telephelye szerinti járás területén található, vagy akinek különleges helyzete ezt indokolja.

A felvételi vizsga tárgyai: magyar nyelv, illetve matematika. A vizsga elsősorban készségeket, képességeket mér. A tanulók felvétele a miniszter által meghatározott középfokú iskolai felvételi eljárás rendje szerint történik.

1.11.2. Átvétel más intézményből

Középfokú intézményből a létszámkeretek figyelembevételével, indokolt esetben a szülő kérésére külön eljárás keretében vehető át tanuló. Az eljárás során a tanuló tanulmányi előmenetelét, szociális helyzetét, illetve egyéb körülményeket figyelembe véve az igazgató dönt.

Átvétel esetén a tanulónak az általa addig nem tanult, de a tovább haladáshoz szükséges ismeretanyagból különbözeti, illetve osztályozó vizsgát kell tenni, amelynek alapja az iskola helyi tanterve.

Az igazgató döntését határozatba foglalja, amely kitér az esetleges osztályozó, vagy különbözeti vizsga anyagára és annak időpontjára.

1.12. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon (elsődlegesen osztályfőnöki, biológia, kémia, fizika és testnevelés , egyéb foglalkozásokon (szakkörökön) és programokon valósul meg. Az alapfokú elsősegélynyújtás anyagának elsajátítása a szaktanárok, a védőnő és meghívott szakemberek segítségével történik.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja, hogy a tanulók:

- a tantárgyak tananyagán keresztül megismerjék:
- az egészségtudatos magatartást,
- a felelősségteljes gondolkodásmódot, érzékenységet az embertársaik iránt,
- a szociális képességeket,

- az egészséget veszélyeztető jelenségeket, helyzeteket, anyagokat és azok balesetmentes használatát.
- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát, ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket, sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegélynyújtási módokat,
- sajátítsák el a segélyhívás helyes módját, és tanulják meg, mikor és hogyan kell mentőt hívni,
- sajátítsák el azokat az elméleti és gyakorlati elsősegély nyújtási ismereteket, amelyek a közúti, munkahelyi (intézményi) baleseteknél szükségesek a szakszerű és eredményes elsősegélynyújtáshoz és újraélesztéshez,
- váljanak képessé a gyors és hatékony segítségnyújtására, életmentésre, amíg a hivatásos orvosi segítség meg nem érkezik.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának tanórán elsajátítandó témakörei:

- Biológia: égések kezelése, rovarcsípések, kullancscsípés, artériás és vénás vérzések, ízületek sérülései, komplex újraélesztés
- Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid-mérgezés
- Fizika: az áramütés esetén alkalmazható segítségnyújtás módja
- Testnevelés: magasból esés, sportsérülések típusai, kezelése

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának tanórán kívüli formái:

- Az alapszintű elsősegélynyújtás és újraélesztés elméleti és gyakorlati ismereteinek átadása, délutáni foglalkozások keretében, kiscsoportos formában történik, pedagógusok, védőnő, meghívott szakemberek és diákok közreműködésével.
- Tanfolyamok, képzések szervezése az érdeklődő diákok részére.
- Az iskolavédőnő által szervezett elsősegélynyújtó szakkör keretében. A diákok az itt szerzett ismereteiket elsősegélynyújtó, illetve honvédelmi versenyeken is tudják kamatoztatni. A szakkörön részt vevők a saját, és más iskolák osztályai számára elsősegélynyújtással kapcsolatos bemutatókat tarthatnak.

2. Az iskola helyi tanterve

Bevezetés

Az iskolánkban folyó oktató-nevelő munka színtere – 2005 szeptemberétől, akkori fenntartónk, Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata határozatai alapján – a gimnáziumi oktatás.

A gimnáziumi oktatás két formában valósul meg, a hat évfolyamos gimnázium és a négy évfolyamos gimnázium.

Az azóta eltelt időben iskolánk arculata kialakult, oktató-nevelő munkája karakteressé vált. Ezt a jól működő képzési profilt foglaltuk össze és tüztük ki további fejlesztéseinek lehetséges irányait, amikor Tatabánya Megyei Jogú Város vezetésével történt egyeztetések után 2015-ben kidolgoztuk az Árpád Gimnázium reál irányultságú gimnáziummá fejlesztésének programját. A város vezetése felkarolta a fejlesztési elképzelést, amelyet felvett a Modern Városok Program Tatabányán megvalósuló fejlesztései közé. Magyarország Kormánya az 1505/2017. (VIII. 11.) számú határozatával támogatta a fejlesztés megvalósítását. 2019. augusztus 28-án avattuk fel a teljes körűen felújított iskolaépületünket, amely novemberben egészült ki az iskola udvarán lévő tornacsarnok felújításával.

Az így teljessé vált épületegyüttes a XXI. század igényeinek megfelelő, teljes körűen akadálymentesített, tizennyolc tantermes iskola minden igényét kielégíti.

A mi feladatunk, hogy az épület adta lehetőségekre építve tovább folytassuk, erősítsük magas színvonalú nevelő-oktató munkánkat. Ennek egyetlen mércéje van, a tanulóknak, a szülőknek, városunk és vonzáskörzete lakóinak elégedettsége.

Hisszük, hogy a most átdolgozott pedagógiai programunk a fenti célok megvalósítását segíti.

2.1. Hat évfolyamos gimnáziumi képzés

Iskolánkban 1992-ben indult a hat évfolyamos gimnáziumi képzés.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény valamint az 5/2020. (I.31.) kormányrendelettel módosított 110/2012 (VI.4) a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló kormányrendelet előírásai alapján készítettük el a legújabb helyi tantervünket. A HT6-2020 a NAT 2020 bevezetésével párhuzamosan, felmenő rendszerben alkalmazandó „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára” és a „Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára” alapján az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendeletben meghatározott követelmények figyelembevételével készült.

A következő években használt tanterveink alapelvei:

2.1.1. A hat évfolyamos gimnáziumi képzés helyi tanterve – HT6-2020

A hat évfolyamos gimnáziumok NAT 2020-ra épülő kerettantervének bevezetője szerint:

„A hat évfolyamos gimnáziumok számára kizárólag a következő tantárgyakhoz készültek kerettantervek: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, fizika, biológia, kémia.

Kiemelendő, hogy az itt felsorolt hat tantárgyi kerettanterv csak ajánlás a Nat-ban és az általános iskola 5-8., illetve a gimnázium 9-12. évfolyamok kerettanterveiben foglaltaknak a 7-12. évfolyamokon történő feldolgozására. A helyi tanterv kidolgozása során ugyanakkor az intézményi hagyományok, a tehetséggondozás helyi tradíciója is meghatározó lehet, amennyiben a Nat-tal való kompatibilitás megtartásra kerül.

A többi tantárgy tartalmait és elrendezését az általános iskola 5-8. évfolyamai és a gimnázium 9-12. évfolyamai számára készült kerettantervei határozzák meg. Ezen kerettanterveknek alapján, az ezen kerettantervekben rögzített elemek átrendezésével, továbbgondolásával készíthető el a 6 évfolyamos gimnáziumok helyi tanterve.”⁹

A fentiek alapján – a munkaközösségek javaslata alapján – döntöttünk úgy, hogy a helyi tantervünket minden tantárgyból a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók közül a „Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyama számára” és a „Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára” alapján az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendeletben meghatározott követelmények figyelembevételével készítjük el. Ezt a döntést erősítette az is, hogy csak egy hat évfolyamos gimnáziumi osztályt indíthatunk minden évfolyamon, így 9. évfolyamon a második idegen nyelv, míg 11. és 12. évfolyamon az emelt szintű képzés szervezését nagymértékben korlátozná, beszűkítené, ha bizonyos tantárgyakból nem lenne összegegyeztethető a hat és a négy évfolyamos képzés.

A tantárgyak jellegéből adódóan a tanulók gyakorlásra fordítható idejének megnöveléséért, az órai munka hatékonyságának fokozásáért csoportbontásban tanítjuk a magyar nyelvet a 7. és 8. évfolyamon, az idegen nyelv, a matematika és az digitális kultúra tantárgyakat minden évfolyamon. A testnevelés órákon két osztály tanulóiból három csoportot alakítunk ki.

Elsősorban a 7-9. osztályban szeretnénk a természettudományos tantárgyak – elsődlegesen a fizika és a kémia – esetében a laborok biztosította lehetőséggel élve, egyre több tanulói munkára építő órát tervezni, csoportbontásban. A tanulók sok kísérlettel, gyakorlattal ismerkedhetnének meg a fizika és a kémia tantárgyakkal. Így kaphatnának nagyobb kedvet ezek tanulásához, később várhatóan többen választanák ezt a továbbtanulási irányt. Ez némi órakeretet – ami a jelenlegi keretek között, átcsoportosítással biztosíthatónak látszik –, illetve kísérleti eszközöket, anyagokat igényel. Ezzel kihasználnánk az épület új lehetőségeit és a reál irányultságú gimnázium irányába újabb lépést tehetnénk.

Az első idegen nyelv lehet angol, német, amelyet a tanuló az általános iskolában már tanult. Az emelt szintű angol és német nyelvi csoportban az adott nyelv.

A második idegen nyelv választható, a jelentkezők számától függően lehet: angol, német, francia, olasz, orosz.

Iskolánk felsőfokú tanulmányokra készít fel. Ezért minden tanulónak legalább egy tantárgyból kötelező részt vennie emelt szintű felkészítésben a 11. és a 12. évfolyamon. Az első, kötelezően választandó emelt szintű képzést specializációnak, míg a választható másodikat fakultációnak nevezzük. Bár a második kurzus felvétele nem kötelező, mégis erősen ajánlott, mivel felsőoktatási felvételi eljárásban két tantárgy érettségi eredményét veszik figyelembe és minden szakon legalább egy, de egyre több helyen két emelt szintű érettségi eredmény szükséges a sikeres felvételihez.

A kötött célú órakeret felhasználása:

11. évfolyam:	aki emelt szintű természettudományos képzésben vesz részt, annak
4 óra specializáció
	aki természettudományos tantárgyat tanul, annak
2 óra fizika, vagy kémia, vagy biológia, vagy földrajz
2 óra specializáció
12. évfolyam:	4 óra specializáció

⁹ https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_7_12_bevezeto

A szabadon tervezhető órakeretet felhasználása:

7. évfolyam:	1 óra első idegen nyelv	
8. évfolyam:	1 óra dráma és színház*	1 óra matematika
9. évfolyam:	1 óra irodalom	1 óra matematika
10. évfolyam:	1 óra történelem	1 óra matematika
11. évfolyam:	aki emelt szintű természettudományos képzésben vesz részt, annak 3 óra fakultáció, vagy	4 óra fakultáció
	aki természettudományos tantárgyat tanul, annak 1 óra specializáció	3 óra fakultáció
12. évfolyam:	1 óra matematika	4 óra fakultáció

Megjegyzés: * a dráma és színház tantárgyat a szabadon tervezhető órakeret terhére kel megszervezni.

Az emelt szintű csoportok szervezésénél a 11-12. évfolyamon, ha a feltételek – óraszám, tanulólétszám stb. – engedik, akkor lehetőség van a törzsóra és az emelt szintű felkészítő órák összevonására, egységes tanmenet szerinti tanítására. A matematika tantárgy esetében a tantervi követelmények és sajátosságok miatt ezt a formát alkalmazzuk.

A középszintű érettségi vizsgára a magyar nyelv és irodalom, a történelem, az idegen nyelvek, a matematika, a fizika, a kémia, a biológia, a földrajz és a digitális kultúra alapóraszámú tanterve alapján biztosítjuk a felkészítést.

Az emelt szintű érettségi vizsgára a magyar nyelv és irodalom, a történelem, az idegen nyelvek, a matematika, a fizika, a kémia, a földrajz és a digitális kultúra alap és specializációs/fakultációs tanterve együttesen készít fel, tartalmazza annak követelményeit.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 6. számú mellékletében meghatározott órakeret alapján biztosított, hogy a négy évfolyamos gimnáziumba felvett tanulók megfelelő felkészítést kapjanak a kétszintű érettségi vizsgákra, a felsőfokú tanulmányok folytatására.

2.1.1.1. A hat évfolyamos gimnáziumi képzés óraterve (HT6-2020)

Tantárgy	Tanulási (műveltségi) terület	Heti óraszám					
		7.	8.	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv ⁽¹⁾	Magyar nyelv és irodalom	1	1	2	1	1	1
Irodalom ⁽¹⁾⁽²⁾		2	2	2	3	3	3
1. idegen nyelv ⁽³⁾	Idegen nyelv	4	3	3	3	4	4
2. idegen nyelv ⁽⁴⁾		3	3	3	3	3	3
Matematika ⁽⁵⁾	Matematika	3	4	4	4	3	4
Történelem ⁽⁶⁾	Történelem és állampolgári ismeretek	2	2	2	3	3	3
Állampolgári ismeretek		1					1
Etika/Hit- és erkölcsstan ⁽⁷⁾	Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1				
Fizika	Természettudomány és földrajz	1	2	2	3		
Kémia ⁽⁸⁾		1	2	2	1		
Biológia ⁽⁸⁾		2	1	2	3		
Földrajz		2	1	2	1		
Természettudomány ⁽⁹⁾						2	
Ének-zene	Művészetek	1	1	1	1		
Vizuális kultúra		1	1	1	1		
Dráma és színház ⁽¹⁰⁾		1				1	
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1
Digitális kultúra	Technológia	1	1	2	1	2	
Technika és tervezés		1					
Testnevelés	Testnevelés és egészségfejlesztés	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	Közösségi nevelés	1	1	1	1	1	1
Specializáció ^{(11), (13)}	Emelt szintű felkészítés					3/4	4
Fakultáció ^{(12), (13)}						3/4	4
Tanulói óraszám		29	30	34	34	31 - 34	30/34
Kötelező alapóraszám		28	28	32	32	30	29
Maximális órakeret		30	30	34	34	34	34

⁽¹⁾ A magyar nyelv és irodalom tanulmányi területet két tantárgyként oktatjuk és minősítjük.

⁽²⁾ A magyar nyelv tantárgy óraszámát a 9. évfolyamon 1 órával megnöveltük a szabadon tervezhető órakeret terhére.

⁽³⁾ Az első idegen nyelv angol vagy német, amelyet a tanuló az általános iskolában már tanult. Az első idegen nyelv óraszámát a 7. évfolyamon 1 órával megnöveltük a szabadon tervezhető órakeret terhére.

⁽⁴⁾ Választható második idegen nyelv: angol, francia, német, olasz, orosz.

⁽⁵⁾ A matematika tantárgy óraszámát a 8., a 9., a 10. és a 12. évfolyamon 1 órával megnöveltük a szabadon tervezhető órakeret terhére.

⁽⁶⁾ A történelem tantárgy óraszámát a 10. évfolyamon 1 órával megnöveltük a szabadon tervezhető órakeret terhére.

⁽⁷⁾ A tanuló és a szülő választásától függően Etika vagy Hit- és erkölcsstan.

⁽⁸⁾ A biológia és a kémia 9. és 10. évfolyamos óraszámában egy órát átcsoportosítottuk.

⁽⁹⁾ Azok számára kötelező, akik a 11. évfolyamon nem tanulnak természettudományos tantárgyat (fizika, kémia, biológia, földrajz) specializáció vagy fakultáció keretében.

⁽¹⁰⁾ A dráma és színház tantárgyat a 7. évfolyamról a nyolcadikra helyeztük át.

A művészetek tanulási terület keretében a 11. évfolyamon a dráma és színház tantárgyat oktatjuk.

⁽¹¹⁾ Kötelezően választandó emelt szintű képzés.

⁽¹²⁾ Választható emelt szintű képzés.

⁽¹³⁾ A választható tantárgyak: magyar nyelv, irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz, digitális kultúra. A magyar nyelv és az irodalom csak együtt választható, a kettő együttes óraszám a specializáció/fakultáció óraszám. A dokumentumokban használt tantárgynév a választott tantárgy neve. A 11. évfolyamon a specializáció/fakultáció óraszám természettudományos tárgy (fizika, kémia, biológia, földrajz) választásával 4 óra, többi tantárgy esetén 3 óra.

2.2. Négy évfolyamos gimnáziumi képzés

A négy évfolyamos gimnáziumi képzés keretében Tatabánya Megyei Jogú Város Képviselőtestületének határozatai alapján minden évfolyamon három osztályt indítunk.

Ezek:

- b **emelt szintű angol** csoport és **általános tantervű (normál oktatású)** csoport
- c **emelt szintű matematika** csoport és **általános tantervű (normál oktatású)** csoport
- d **emelt szintű német** csoport és **általános tantervű (normál oktatású)** csoport

Az emelt szintű képzésben résztvevő tanulóakra vonatkozó tantervek csak az adott tantárgy tananyagában térnek el a normál (általános) tantervű tagozat tantervétől. Az összes többi tantárgy helyi tanterve ugyanaz a három tagozat estében.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény valamint az 5/2020. (I.31.) kormányrendelettel módosított 110/2012 (VI.4) a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló kormányrendelet előírásai alapján készítettük el a legújabb helyi tantervünket a HT4-2020-at, ami a NAT 2020 bevezetésével párhuzamosan, felmenő rendszerben alkalmazandó „Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára” alapján az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendeletben meghatározott követelmények figyelembevételével készült.

A következő években használt tanterveink alapelvei:

2.2.1. Négy évfolyamos gimnáziumi képzés helyi tanterve – HT4-2020

A HT4-2020 a NAT 2020 bevezetésével párhuzamosan, felmenő rendszerben alkalmazandó „Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára” alapján az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendeletben meghatározott követelmények figyelembevételével készült.

A négy évfolyamos gimnáziumi képzés keretében négy tanulmányi területre (tagozat) iskolázunk be, ezeken folytatjuk az oktató-nevelő munkánk. Az általános tantervű csoportok képzési szerkezete tükrözi a négy évfolyam alapvető feladatait, képzési szerkezetét.

A 9-10. évfolyamon lényegében egységes alapozó képzést folytatunk, míg a 11-12. évfolyamon – az első két évben tanultakra építve – az emelt- és középszintű érettségi felkészítés folyik. Természetesen így a két szakasz együttesen biztosítja, szolgálja tanulóink felsőfokú tanulmányainak megalapozását.

Az emelt szintű képzések iránti nagy érdeklődés igazolja e képzéseink hatékonyságát, sikerességét. Ezért a jövőben is indítjuk ezeket.

Az emelt szintű képzéseinknél élve a NAT2020-ban megfogalmazott lehetőséggel a 9. és a 10. évfolyamon a maximális órakeretet idegen nyelv (angol, német) esetén két-két, míg a matematika csoportban egy-egy órával átlépjük.

Az emelt szintű csoportokban a 9-10. évfolyamos alapozáshoz kapcsolódik az adott tantárgyból a magasabb óraszám adta lehetőség a még jobb begyakorlásra, a jártasság elmélyítésére, a kompetenciák hatékonyabb fejlesztésére.

A tantárgyak jellegéből adódóan a tanulók gyakorlásra fordítható idejének megnöveléséért, az órai munka hatékonyságának fokozásáért csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelv, a matematika és az digitális kultúra tantárgyakat minden évfolyamon. A testnevelés órákon két osztály tanulóiból három csoportot alakítunk ki.

Az első idegen nyelv lehet angol vagy német, amelyet a felvételt nyert tanuló az általános iskola felső tagozatán legalább három – beleértve a nyolcadik évfolyamot – évig tanult. Az emelt szintű angol és német nyelvi csoportban az adott nyelv.

A második idegen nyelv választható, a jelentkezők számától függően lehet: angol, német, francia, olasz, orosz. A csoportok kialakítása – lehetőség szerint – a tanulók és szülei igényeinek figyelembevételével történik. Egy évfolyamon a csoportok száma az osztályok számának kétszerese lehet.

Iskolánk felsőfokú tanulmányokra készít fel. Ezért minden tanulónak legalább egy tantárgyból kötelező részt vennie a 11. és a 12. évfolyamon az emelt szintű felkészítésben (specializáció), emellett választható második tantárgy emelt szintű felkészítése (fakultáció). Bár a második kurzus felvétele nem kötelező, mégis erősen ajánlott, mivel felsőoktatási felvételi eljárásban két tantárgy érettségi eredményét veszik figyelembe és minden szakon legalább egy, de egyre több helyen két emelt szintű érettségi eredmény szükséges a sikeres felvételihez.

A kötött órakeretet felhasználása:

11. évfolyam: aki emelt szintű természettudományos képzésben vesz részt, annak
4 óra specializáció
aki természettudományos tantárgyat tanul, annak
2 óra fizika, vagy kémia, vagy biológia, vagy földrajz
2 óra specializáció
12. évfolyam: 4 óra specializáció

A szabadon tervezhető órakeretet felhasználása:

9. évfolyam: 1 óra irodalom 1 óra matematika
10. évfolyam: 1 óra történelem 1 óra matematika
11. évfolyam: aki emelt szintű természettudományos képzésben vesz részt, annak
3 óra fakultáció, vagy 4 óra fakultáció
aki természettudományos tantárgyat tanul, annak
1 óra specializáció 3 óra fakultáció
12. évfolyam: 1 óra matematika 4 óra fakultáció

Az emelt szintű csoportok szervezésénél a 11-12. évfolyamon, ha a feltételek – óraszám, tanulólétszám stb. – engedik, akkor lehetőség van a törzsóra és az emelt szintű felkészítő órák összevonására, egységes tanmenet szerinti tanítására. A matematika tantárgy esetében a tantervi követelmények és sajátosságok miatt ezt a formát alkalmazzuk.

A középszintű érettségi vizsgára a magyar nyelv és irodalom, a történelem, az idegen nyelvek, a matematika, a fizika, a kémia, a biológia, a földrajz és a digitális kultúra alapóraszámú tanterve alapján biztosítjuk a felkészítést.

Az emelt szintű érettségi vizsgára a magyar nyelv és irodalom, a történelem, az idegen nyelvek, a matematika, a fizika, a kémia, a földrajz és a digitális kultúra alap és specializációs/fakultációs tanterve együttesen készít fel, tartalmazza annak követelményeit.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 6. számú mellékletében meghatározott órakeret alapján biztosított, hogy a négy évfolyamos gimnáziumba felvett tanulók megfelelő felkészítést kapjanak a kétszintű érettségi vizsgákra, a felsőfokú tanulmányok folytatására.

2.2.1.1. Az általános tantervű csoport – normál oktatás – óraterve (HT4-2020)

Tantárgy	Tanulási (műveltségi) terület	Heti óraszám			
		9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv ^{(1) (2)}	Magyar nyelv és irodalom	2	1	1	1
Irodalom ⁽¹⁾		2	3	3	3
1. idegen nyelv ⁽³⁾	Idegen nyelv	3	3	4	4
2. idegen nyelv ⁽⁴⁾		3	3	3	3
Matematika ⁽⁵⁾	Matematika	4	4	3	4
Történelem ⁽⁶⁾	Történelem és állampolgári ismeretek	2	3	3	3
Állampolgári ismeretek					1
Fizika	Természettudomány és földrajz	2	3		
Kémia		2	1		
Biológia ⁽⁷⁾		2	3		
Földrajz ⁽⁷⁾		2	1		
Természettudomány ⁽⁸⁾				2	
Ének-zene	Művészetek	1	1		
Vizuális kultúra		1	1		
Dráma és színház ⁽⁹⁾				1	
Mozgóképkultúra és médiaismeret					1
Digitális kultúra	Technológia	2	1	2	
Testnevelés	Testnevelés és egészségfejlesztés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	Közösségi nevelés	1	1	1	1
Specializáció ^{(10), (12)}	Emelt szintű felkészítés			3 / 4	4
Fakultáció ^{(11), (12)}				3 / 4	4
Tanulói óraszám		34	34	31 - 34	30/34
Kötelező alapóraszám		32	32	30	29
Maximális órakeret		34	34	34	34

(1) A magyar nyelv és irodalom tanulmányi területet két tantárgyként oktatjuk és minősítjük.

(2) A magyar nyelv tantárgy óraszámát a 9. évfolyamon 1 órával megnöveljük a szabadon tervezhető órakeret terhére.

(3) Az első idegen nyelv angol vagy német, amelyet a tanuló az általános iskolában már tanult.

(4) Választható második idegen nyelv: angol, francia, német, olasz, orosz.

(5) A matematika tantárgy óraszámát a 8., a 9., a 10. és a 12. évfolyamon 1 órával megnöveljük a szabadon tervezhető órakeret terhére.

(6) A történelem tantárgy óraszámát a 10. évfolyamon 1 órával megnöveljük a szabadon tervezhető órakeret terhére.

(7) A biológia és a kémia 9. és 10. évfolyamos óraszámában egy órát átcsoportosítuk.

(8) Azok számára kötelező, akik a 11. évfolyamon nem tanulnak természettudományos tantárgyat (fizika, kémia, biológia, földrajz) specializáció vagy fakultáció keretében.

(9) A művészetek tanulási terület keretében a 11. évfolyamon a dráma és színház tantárgyat oktatjuk.

(10) Kötelezően választandó emelt szintű képzés.

(11) Választható emelt szintű képzés.

(12) A választható tantárgyak: magyar nyelv, irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz, digitális kultúra. A magyar nyelv és az irodalom csak együtt választható, a kettő együttes óraszám a specializáció/fakultáció óraszám. A dokumentumokban használt tantárgynév a választott tantárgy neve. A 11. évfolyamon a specializáció/fakultáció óraszám természettudományos tárgy (fizika, kémia, biológia, földrajz) választásával 4 óra, többi tantárgy esetén 3 óra.

2.2.1.2. Az emelt szintű matematika csoport óraterve (HT4-2020)

Tantárgy	Tanulási (műveltségi) terület	Heti óraszám			
		9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv ^{(1) (2)}	Magyar nyelv és irodalom	2	1	1	1
Irodalom ⁽¹⁾		2	3	3	3
1. idegen nyelv ⁽³⁾	Idegen nyelv	3	3	4	4
2. idegen nyelv ⁽⁴⁾		3	3	3	3
Matematika ⁽⁵⁾ (emelt szint) ⁽¹⁰⁾	Matematika	5	5	6	8
Történelem ⁽⁶⁾	Történelem és állampolgári ismeretek	2	3	3	3
Állampolgári ismeretek					1
Fizika	Természettudomány és földrajz	2	3		
Kémia		2	1		
Biológia ⁽⁷⁾		2	3		
Földrajz ⁽⁷⁾		2	1		
Természettudomány ⁽⁸⁾				2	
Ének-zene	Művészetek	1	1		
Vizuális kultúra		1	1		
Dráma és színház ⁽⁹⁾				1	
Mozgóképkultúra és médiaismeret					1
Digitális kultúra	Technológia	2	1	2	
Testnevelés	Testnevelés és egészségfejlesztés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	Közösségi nevelés	1	1	1	1
Fakultáció ^{(11), (12)}				3 / 4	4
Tanulói óraszám		35	35	31 - 35	30/34
Kötelező alapóraszám		32	32	30	29
Maximális órakeret		34	34	34	34

(1) A magyar nyelv és irodalom tanulmányi területet két tantárgyként oktatjuk és minősítjük.

(2) A magyar nyelv tantárgy óraszámát a 9. évfolyamon 1 órával megnöveljük a szabadon tervezhető órakeret terhére.

(3) Az első idegen nyelv angol vagy német, amelyet a tanuló az általános iskolában már tanult.

(4) Választható második idegen nyelv: angol, francia, német, olasz, orosz.

(5) A matematika tantárgy óraszámát a 8., a 9., a 10. és a 12. évfolyamon 1 órával megnöveljük a szabadon tervezhető órakeret terhére.

(6) A történelem tantárgy óraszámát a 10. évfolyamon 1 órával megnöveljük a szabadon tervezhető órakeret terhére.

(7) A biológia és a kémia 9. és 10. évfolyamos óraszámában egy órát átcsoportosítunk.

(8) Azok számára kötelező, akik a 11. évfolyamon nem tanulnak természettudományos tantárgyat (fizika, kémia, biológia, földrajz) specializáció vagy fakultáció keretében.

(9) A művészetek tanulási terület keretében a 11. évfolyamon a dráma és színház tantárgyat oktatjuk.

(10) Matematika emelt szintű képzés, ezért élve a NAT2020-ban megfogalmazott lehetőséggel a 9. és a 10. évfolyamon a maximális órakeretet egy-egy órával átlépjük, amivel a matematika óraszámát megemeljük.

A 11. és 12. évfolyamos a specializáció a matematika, ezért az alap és a specializáció óraszámát összevonjuk.

(11) Választható emelt szintű képzés.

(12) A választható tantárgyak: magyar nyelv, irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz, digitális kultúra. A magyar nyelv és az irodalom csak együtt választható, a kettő együttes óraszám a specializáció/fakultáció óraszám. A dokumentumokban használt tantárgynév a választott tantárgy neve. A 11. évfolyamon a specializáció/fakultáció óraszám természettudományos tárgy (fizika, kémia, biológia, földrajz) választásával 4 óra, többi tantárgy esetén 3 óra.

2.2.1.3. Az emelt szintű nyelvi csoport (angol/német) óraterve (HT4-2020)

Tantárgy	Tanulási (műveltségi) terület	Heti óraszám			
		9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv ^{(1) (2)}	Magyar nyelv és irodalom	2	1	1	1
Irodalom ⁽¹⁾		2	3	3	3
1. idegen nyelv ⁽³⁾ (emelt szint) ⁽¹⁰⁾	Idegen nyelv	5	5	7	8
2. idegen nyelv ⁽⁴⁾		3	3	3	3
Matematika ⁽⁵⁾	Matematika	4	4	3	4
Történelem ⁽⁶⁾	Történelem és állampolgári ismeretek	2	3	3	3
Állampolgári ismeretek					1
Fizika	Természettudomány és földrajz	2	3		
Kémia		2	1		
Biológia ⁽⁷⁾		2	3		
Földrajz ⁽⁷⁾		2	1		
Természettudomány ⁽⁸⁾				2	
Ének-zene	Művészetek	1	1		
Vizuális kultúra		1	1		
Dráma és színház ⁽⁹⁾				1	
Mozgóképkultúra és médiaismeret					1
Digitális kultúra	Technológia	2	1	2	
Testnevelés	Testnevelés és egészségfejlesztés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	Közösségi nevelés	1	1	1	1
Fakultáció ^{(11), (12)}				3 / 4	4
Tanulói óraszám ⁽¹⁰⁾		36	36	31 - 35	30/34
Kötelező alapóraszám		32	32	30	29
Maximális órakeret		34	34	34	34

(1) A magyar nyelv és irodalom tanulmányi területet két tantárgyként oktatjuk és minősítjük.

(2) A magyar nyelv tantárgy óraszámát a 9. évfolyamon 1 órával megnöveljük a szabadon tervezhető órakeret terhére.

(3) Az első idegen nyelv angol vagy német, amelyet a tanuló az általános iskolában már tanult.

(4) Választható második idegen nyelv: angol, francia, német, olasz, orosz.

(5) A matematika tantárgy óraszámát a 8., a 9., a 10. és a 12. évfolyamon 1 órával megnöveljük a szabadon tervezhető órakeret terhére.

(6) A történelem tantárgy óraszámát a 10. évfolyamon 1 órával megnöveljük a szabadon tervezhető órakeret terhére.

(7) A biológia és a kémia 9. és 10. évfolyamos óraszámában egy órát átcsoportosítjuk.

(8) Azok számára kötelező, akik a 11. évfolyamon nem tanulnak természettudományos tantárgyat (fizika, kémia, biológia, földrajz) specializáció vagy fakultáció keretében.

(9) A művészetek tanulási terület keretében a 11. évfolyamon a dráma és színház tantárgyat oktatjuk.

(10) Első idegen nyelv (angol/német) emelt szintű képzés, ezért élve a NAT2020-ban megfogalmazott lehetőséggel a 9. és a 10. évfolyamon a maximális órakeretet két-két órával átlépjük, amivel az első idegen nyelv óraszámát megemeljük.

A 11. és 12. évfolyamos a specializáció az első nyelv, ezért ezek óraszámát összevonjuk.

(11) Választható emelt szintű képzés.

(12) A választható tantárgyak: magyar nyelv, irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz, digitális kultúra. A magyar nyelv és az irodalom csak együtt választható, a kettő együttes óraszám a specializáció/fakultáció óraszám. A dokumentumokban használt tantárgynév a választott tantárgy neve. A 11. évfolyamon a specializáció/fakultáció óraszám természettudományos tárgy (fizika, kémia, biológia, földrajz) választásával 4 óra, többi tantárgy esetén 3 óra.

2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvválasztás szakmai kritériumai:

2.3.1. Tartalmi megfelelés:

- A tankönyv témafeldolgozása, feladatrendszere lefedi-e az adott tantárgy tantervi anyagát?
- A tartalom mennyire korrekt szaktárgyi szempontból, a minisztérium által engedélyezett-e?
- Mennyire igényes szemléleti anyagot tár a tanulók elé?
- Figyelembe veszi-e a korosztály értelmi fejlődésének, megismerőtevékenységének életkori jellemzőit, fejlődési, fejlesztési szükségleteit?
- Ad-e lehetőséget a kreatív tanulók fejlődésére?
- Milyen tanítási stratégiát képvisel?
- Ad-e lehetőséget differenciálásra?
- Tartalmaz-e szöszedetet?
- Önálló tanulásra alkalmas-e?
- Felfedezhető-e valamilyen pedagógiai logika a tankönyv felépítésében (témák, feladatsorok építkezése)?
- Elsősorban ismeretcentrikus-e a tartalom?
- A feladatok mennyire változatosak tartalom, típus, nehézségi fok, funkció tekintetében?

2.3.2. Formai megfelelés:

- Milyen a tankönyv nyelvi megformáltsága (utasítások megfogalmazása, a szöveg nyelvi igényessége)?
- Áttekinthetők-e a tankönyvoldalak? Könnyen eligazodik-e a könyv szerkesztésében, jelrendszerében az adott korosztály?
- A betűforma, -méret és -távolság, illetve az egy oldalra kerülő szöveg- vagy feladatmennyiség megfelel-e a tanulók érzékelő apparátusának, észlelési képességének?
- Milyen az ábrakészlet (van-e funkciója, segíti-e a valóság megismerését, a feladatmegoldást, a belső képteremtést stb.)?
- A tankönyv mérete, súlya, kötése, tartóssága életkorbarát-e?
- Munkatankönyv-e vagy esetleg olyan tankönyv, melyet könyvtári használatra is adhatunk?

2.3.3. Egyéb szempontok:

- A tankönyv önmagában igazodik-e az adott tantárgy helyi tantervébe foglaltakhoz, vagy szükséges kiegészítő taneszköz?
- A kiszemelt tankönyv egy évfolyamra szól, vagy több évfolyamra kidolgozott taneszközrendszer eleme?
- A tankönyv része-e egy tankönyvcsaládnak? (Mit használtak előző évben, és várhatóan miből fogják őket tanítani majd a felsőbb évfolyamokon az átvevő kollégák?)
- Feltétlenül szükséges-e a kiszemelt taneszköz a tanulók számára?

- Mekkora fizikai megterhelés a gyermeknek a napi teljes tankönyvszükségletének cipelése?
- Mekkora anyagi terhet ró a könyvek megvásárlása a szülőkre?
- Készült-e hozzá segédkönyv, CD, DVD a tanár számára?

A helyi tanterv követelményeihez szükséges "Az eszköz- és felszerelési jegyzék"-ben szereplő berendezésekre, eszközökre feltétlenül igényt tartunk, illetve oktató munkánkat ezek használatával szervezzük meg.

2.3.4. Tankönyvjegyzék

A tankönyvválasztáskor az Oktatási Hivatal tankönyvjegyzéke helyett a fenntartó által jóváhagyott tankönyvlistát kell figyelembe venni.

2.3.5. Ingyenes tankönyvellátás

A kormány 1092/2019. (III.8.) határozata értelmében, a 2020/2021. tanévtől kezdődően a köznevelésben tanuló diákok - 1-16. évfolyamon – ingyenes tankönyvellátásban részesülnek.

Az ingyenes ellátás könyvtárból való kölcsönzést jelent, azaz a diákok a tankönyveket csak használatra kapják meg, azokba beleírni, aláhúzni nem lehet, mert a tanév végén vissza kell adniuk a könyvtárba olyan állapotban, hogy azt a következő tanévben egy másik diák használni tudja, különben meg kell téríteni az árát. A könyvek egy részét, amelyekbe használat során bele kell írni - a munkafüzeteket és a munkatankönyveket - nem kell visszaadni a tanév végén.

A tartós tankönyvnek minősülő tankönyveket nyilvántartásba kell venni, kölcsönzésüket szabályozni kell. Kölcsönzésük és használatuk módjáról a szülőket és a diákokat tájékoztatni kell.

A szülőknél joguk van arra, hogy ne vegyék igénybe a könyvtári tankönyveket, választhatják azt is, hogy megvásárolják gyermekük számára a tankönyveket, vagy azok egy részét, ezért az intézmény valamilyen módon tájékoztatja őket az egyes osztályokban szükséges tankönyvekről.

2.3.6. Egyéb taneszközök

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek meghatározása az adott munkaközösség, illetve ahol nincs ott a szaktanár feladata.

A szükséges felszerelésekről a diákokat időben kell tájékoztatni, beiratkozáskor, illetve az előző tanév végén, ezek beszerzése a szülő feladata, a szükséges

A közlekedési ismeretekkel kapcsolatos tananyag rész oktatása, a tanulók értékelése, minősítése során a miniszter által jóváhagyott elektronikus tanulmányi rendszerben e célra kifejlesztett program használható.

2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

2.4.1. Fejlesztési területek – nevelési célok

A NAT fejlesztési területei – a nevelési célok áthatják a nevelő- oktató munkánk egészét, és egyben közös értékeket jelenítenek meg. E területek – összhangban a kulcskompetenciák

alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba, ezen kívül megvalósulnak egyéb tevékenységek, programok keretében.

2.4.1.1. Az erkölcsi nevelés

Fontos feladatunknak tekintjük a tanulóink erkölcsi érzékének fejlesztését, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítését, igazságérzetük kibontakoztatását, közösségi beilleszkedésük elősegítését az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítését. Segítünk választ találni a tanulóink erkölcsi és életvezetési problémáira.

Az iskolánk közösségi élete, tanáraink példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

2.4.1.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Célunk, hogy tanulóink ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

2.4.1.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az iskolánk tantárgyi keretben megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. Egyéb tevékenység (tanórán kívüli) keretében lehetőséget biztosítunk a honvédelmi nevelésre.

A részvétel a közügyekben feltétele a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztése.

2.4.1.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Segítjük tanulóink kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását. Támogatjuk diákjainkat abban, hogy képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, alkalmassá váljanak mások helyzetébe történő beleélésre, a kölcsönös elfogadásra. Tudatosítjuk bennük, hogy a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

2.4.1.5. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a harmonikus családi minták közvetítését, a családi közösségek megbecsülésének hangsúlyozását. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről, valamint foglalkozik a szexuális kultúra kérdéseivel is.

2.4.1.6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegíti tanulóinkat az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Ösztönözzük tanulóinkat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A családdal együttműködve felkészítjük tanulóinkat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésére, a váratlan helyzetek kezelésére. Motiváljuk a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

2.4.1.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Fontosnak tartjuk a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

2.4.1.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

Kiemelt feladatunk, hogy diákjaink az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. Célunk, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá minden tanuló számára. Felkészítjük őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekszünk arra, hogy a tanulóink megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat okozhatnak. Diákjainkat motiváljuk arra, hogy kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

2.4.1.9. Pályaorientáció

Tanulóink életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest képet kapnak a munka világáról. Ennek érdekében szervezünk üzemlátogatásokat, hívunk meg előadókat, szakembereket, szervezünk pályaorientációs napot. A pályaorientációt segíti az évenként megrendezett Educatio Kiállítás látogatása.

2.4.1.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

Célunk, hogy a diákjaink ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését,

egymásrautaltságát. Ennek érdekében szervezzük a pénz-hét programjait, készítjük fel felsőbbéves tanulóinkat pénzügyi vetélkedőkre, meghívunk banki, pénzügyi szakembereket.

2.4.1.11. Médiatudatosságra nevelés

Célunk, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. Tanórákon (etika, osztályfőnöki ?)diákjaink megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

2.4.1.12. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása nevelő-oktató munkánk alapvető feladata. Minden tanárunktól elvárjuk, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Rá kell vezetnünk tanítványainkat arra, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok, melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. A tanulás tanítása elengedhetetlen feltétele a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményének és a tudás minőségének értékelésének.

2.4.2. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A hat évfolyamos gimnázium első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése. Az egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása. Az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése.

Az eredményes tanulási módszerek, technikák elsajátítása a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarati tulajdonságok fejlesztése.

2.4.3. A 9-10. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által kialakuló tanítási-tanulási folyamatok.

Fokozatosan előtérbe kerülnek a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamatok.

A nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képességek, készségek, attitűdök és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Fokozatosan, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a művészeti tantárgyak eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.

2.4.4. Az 11-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A 11-12. évfolyamon folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az élethosszig tartó tanulás igényének és az erre való készségének, képességének kialakítása., valamint az, hogy a tanuló fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

Fejlesztő célú képzési tartalmakkal, problémakezelési módokkal, hatékony tanítási-tanulási módszerekkel készítjük fel tanulóinkat arra, hogy a tudás – az állandó értékek mellett – mindig tartalmaz átalakuló, változó, bővülő elemeket is. A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

Az egészséges életmód kialakításához az egészségtan oktatásával és a mindennapos testneveléssel kívánunk hozzájárulni.

Az önismeret alakításával, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást szeretnénk adni ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

2.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelést, testmozgást a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

Az egészséges életmód egyik legfontosabb összetevője a mozgás, a rendszeres testedzés. A testnevelés tantárgy kiemelt szerepet játszik a mozgás megszerettetésében, s a rendszeres testedzés igényének kialakításában.

A testnevelés és sport legfontosabb feladatai az egészséggel kapcsolatban:

- az ellenálló képesség, edzettség növelése
- a helyes testtartás kialakítása
- az ortopédiai elváltozások ellensúlyozása
- a mozgáskultúra fejlesztése.

Az iskolában a sportnak kiemelt szerepe van, mert a testnevelés az egyedüli tantárgy az iskolában, amely a tanulók egészséges testi fejlődését gyakorlatban is elősegíti. Az egészséges életmódra nevelés tevékenységünk fontos része.

Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható, iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelés által lehetőség nyílik a tanuláshoz szükséges képességek, készségek fejlesztésére; a pozitív személyiségjegyek, tulajdonságokat megerősítésére.

Célunk:

- Felkelteni a tanulóinkban a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt és elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat.
- Tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének alapjait.
- Elősegíteni a mindennapi élethez szükséges értékrendek iránti igény kialakulását, megerősödését: szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, az akaraterő, a céltudatosság stb.

A mindennapos testnevelést azokon a napokon, amikor közismereti oktatás folyik – legalább napi egy– testnevelésóra megtartásával biztosítjuk; de heti legfeljebb két testnevelésóra a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdés szerint kiváltható.

A tanórai és szervezett tanórán kívüli foglalkozások, programok célja, hogy a tanulók

- képességeiket kibontakoztassák,
- megtalálják azt a területet, ahol érdeklődésük a leginkább kiteljesedik,
- változatos programot találjanak szabadidejük eltöltésére.

A képességek kibontakoztatása különböző szakkörökben, sportkörökben történhet. A foglalkozások sportágainak kínálata a lehetőségektől és az igényektől függ. A tanulók az előző években a következő sportágakból választhattak: labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, röplabda, torna, tánc.

A hagyományokhoz híven a sportversenyekre fokozott figyelemmel készítjük fel tehetséges tanulóinkat. A testnevelő tanárok feladata, hogy kiválasszák a tehetséges tanulókat, akik az iskola hírnevét tovább öregbítik. Ők a diákolimpia versenyein képviselik iskolánkat a Magyar Diáksport Szövetség adott tanévre vonatkozó diákolimpiai, valamint szakszövetségi versenykiírásaiban szereplő sportágakban (a sportágak körét az MDSZ évről-évre bővíti).

Tanulóink egyéb városi, megyei és országos szervezésű sportversenyeken, sportrendezvényeken is részt vesznek. Az osztályok különböző sportágak (labdarúgás, kézilabda, röplabda, kosárlabda, floorball, stb.) házi bajnokságain mérhetik össze tudásukat.

- Mindennapi testnevelés délutáni óráin, szakkörökön és sportkörön lehetőséget biztosítunk a sportolásra, versenyzésre azon tanulóknak is, akik más szervezett keretben, pl. sportegyesületben nem tudnak sportolni (anyagi okok miatt, lakóhelyükön vagy annak közelében nincs lehetőség stb.).
- Lehetőségük van a diákoknak az öntevékeny-önszerveződő mozgásra is a sportudvaron, konditeremben.
- Az iskola szabadidős rendezvényeiben (erdei iskola, „Színes programok a színes természetben” programhetek tavasszal és ősszel, Mikulás- kupa télen) nagy szerepet kap a sporttevékenység. Fontos feladatnak tartjuk, hogy tanulóink a szabadidősportok minél szélesebb skáláját ismerjék meg (futás, asztalitenisz, floorball, korcsolyázás, sízés, evezés, turisztika, kerékpározás, petanque, stb.).
- Kirándulási lehetőségeket is biztosítunk a tanulóknak. A túra-programok mellett fontos szerepet töltenek be a téli sítábor, valamint a nyári sporttáborok. A programokba szeretnénk minél több tanulót és kollégát bevonni.

2.6. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók egészségi állapotának hosszú távú fenntartásához, javításához és nyomon követéséhez szükség van a fizikai fittség folyamatos fejlesztésére, mérésére.

A 2011. évi Nkt. 44/B § (1) bekezdése előírja, hogy a Magyar Diáksport Szövetség által létrehozott diagnosztikai és oktatási célú Nemzeti Egységes Fittségi Teszt (későbbiekben NETFIT[®]) mérési és értékelési rendszerével végezzük a tanulók fizikai állapotának mérését.

A NETFIT[®] mérést a 2011. évi Nkt. 80.§- a szerint szervezzük meg az oktatásért felelős miniszter az adott tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban.

NETFIT[®] mérés célja:

- A méréssel kapott objektív adatok képet adnak a tanulók edzettségi, fittségi illetve egészségi állapotáról és előrejelzést adnak a felnőtt kor munkabírására, aktivitására vonatkozóan.
- Népszerűsítse és tudatosítsa az élethosszig tartó fizikai aktivitás jelentőségét és az egészségtudatos életvezetés értékeit az iskoláskorú diákok, családjaik és a köznevelés szereplői körében.
- Minden tanuló számára lehetőség nyíljon az egészséges fizikai fittség állapot elérésére, fenntartására, fejlesztésére és az egészségtudatos, jövőorientált életvezetés kialakítására.

NETFIT[®] mérés:

A mérést az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusai a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 26. 81.§ alapján – az adott tanév meghatározott mérési időszakában – a NETFIT[®] által meghatározott országosan egységes mérési módszer és az annak alkalmazásához kifejlesztett eszközök alkalmazásával végzik el és a kapott eredményeket az előírt módon a NETFIT[®] informatikai rendszerébe rögzítik.

Az adott tanév mérési eredményeit az iskola az előírásoknak megfelelően kiértékeli és elemezi.

NETFIT[®] mérőeszközök:

A NETFIT[®] 4 fittségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét:

A mérések eredményei tesztől függően két illetve három zónába kerülhetnek. Egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába.

2.7. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A tanuló, a tanuló szülője már az iskolába lépéskor a jelentkezéssel egy időben választ az emelt szinten tanult tantárgyakból (angol, matematika, német) a tagozatra történő jelentkezéssel. Ez a választás a tanulmányi idő végéig tart.

Amennyiben valamilyen oknál fogva a szülő e választását felülbírálja és élni kíván változtatási jogával, úgy ezt írásban kell kezdeményeznie a jogszabályi előírások alapján. Az iskola vezetősége a tanulót nevelő-oktató pedagógusok véleményének kikérésével hozza meg a döntését, melynek feltétele a különbözőzeti vizsga letétele. A különbözőzeti vizsga a követelmények optimumszintjét kéri számon.

A tanuló az iskola kínálatából – melyet tanévkezdés után nyilvánosságra hoz – egyéb foglalkozásokat (szakkör) is választhat. Ezekre is a tantárgyválasztás szabályai vonatkoznak. Abban az esetben, ha a foglalkozáson való aktív részvétel előzetes ismeretekhez is köthető, úgy a változtatásnál előzetes ismeretek felmérése szükséges.

A 11. és 12. évfolyamon a diákoknak az emelt szintű érettségire való felkészítés támogatására kötelezően egy tantárgyat választaniuk kell (specializáció). Lehetőséget biztosítunk további egy szabadon választható tantárgy felvételére is (fakultáció). Bár ez utóbbi felvétele nem kötelező, mégis erősen ajánlott, mivel az egyetemekre való bejutáshoz (általában) két tárgyból emelt szintű érettségi szükséges, amelyre ezeken a kurzusokon készítjük fel tanulóinkat.

A 10. évfolyam osztályaiban történt előzetes igényfelmérés után a jelentkezők számának figyelembe vételével alakítjuk ki a 11. évfolyamon indított csoportokat. Az emelt szintű felkészítő csoportok indításáról és létszámairól a fenntartóval történt egyeztetés alapján döntünk.

Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

2.8. Érettségi vizsgatárgyak

Az érettségi vizsgán a vizsgázónak öt – négy kötelező és legalább egy általa választott (a továbbiakban: kötelezően választott) – vizsgatárgyból kell – legalább középszinten – vizsgát tennie. A vizsgázó a kötelezően választott vizsgatárgy mellett további vizsgatárgyakat választhat (szabadon választott vizsgatárgyak).

Kötelező vizsgatárgyak:

- magyar nyelv és irodalom,
- történelem,
- matematika,
- idegen nyelv,
- kötelezően választandó vizsgatárgy a tantárgyi kínálatból.

Szabadon választható további vizsgatárgy/vizsgatárgyak az iskola által meghatározottak közül.

2.8.1. Az érettségi vizsgán választható vizsgatárgyak és a választás feltételei

Tanulóink az érettségi vizsgára az alábbi tantárgyakból jelentkezhetnek. A vizsgatárgy mellett feltüntettük, hogy mely tantárgy, melyik évfolyamának követelményét kell teljesíteni az érettségire történő jelentkezés feltételeként. A lehető érettségi vizsga szintje nem függ a felkészítés szintjétől. Az alábbiak a rendes és az előrehozott érettségi vizsgára történő jelentkezésre érvényesek.

A HT4–2020 és a HT6–2020 tanterv szerint tanulók esetén, az érettségi tárgyak alábbi listája a 2023. október-novemberi érettségi időszaktól érvényes.

A közülük előrehozott érettségire jelentkezőknek az adott tanévben aktuális követelmények szerint kell érettségi vizsgát tenniük.

<i>Az érettségi tárgy neve</i>	<i>gimnáziumi tantárgy</i>	<i>követelmény</i>
Magyar nyelv és irodalom	magyar nyelv irodalom	9. – 12. évfolyam 9. – 12. évfolyam

Matematika	matematika	9. – 12. évfolyam
Történelem	történelem	9. – 12. évfolyam
Élő idegen nyelv	angol, német	9. – 12. évfolyam
	olasz, francia	9. – 12. évfolyam
Fizika	fizika	9. – 10. évfolyam
Kémia	kémia	9. – 10. évfolyam
Biológia	biológia	9. – 10. évfolyam
Földrajz	földrajz	9. – 10. évfolyam
Digitális kultúra	digitális kultúra	9. – 11. évfolyam
Ének-zene	ének-zene	9. – 10. évfolyam
Vizuális kultúra	vizuális kultúra	9. – 10. évfolyam
Testnevelés	testnevelés	9. – 12. évfolyam
Állampolgári ismeretek	állampolgári ismeretek	12. évfolyam
Dráma	dráma és színház	11. évfolyam
Mozgókép-kultúra és médiaismeret	mozgókép-kultúra és médiaismeret	12. évfolyam

2.8.2. Felkészítés az érettségi vizsgára

2.8.2.1. Középszintű érettségi felkészítés

A következő tárgyakból vállaljuk a tanulók középszintű érettségire való felkészítését: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv (angol, német, olasz, francia, orosz) digitális kultúra, fizika, kémia, biológia, földrajz.

A középszintű érettségi vizsgára a fenti tantárgyak alapóraszámú tanterve alapján biztosítjuk a felkészítést.

A itt fel nem sorolt, de iskolánkban választható vizsgatárgyakból (2.9.1.) helyi tantervünk nem tudja biztosítani az érettségire való felkészítést. Az ilyen tantárgyat választó tanulóknak – lehetőség szerint – előkészítővel segítjük a felkészülésüket.

Az érettségi vizsgára a középszintű tételsorokat az alábbi jogszabályok szerint állítjuk össze:

- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról,

2.8.2.2. Az egyes tantárgyakra vonatkozó középszintű érettségi témakörök

Az érettségi vizsga egyes tantárgyainak középszintű témakörei megegyeznek a központi vizsgakövetelmények az Nkt. 6. § (1a) bekezdése szerint kiadott részletes vizsgakövetelményekben szereplő témakörökkel.

(https://www.oktatas.hu/kozneveles/erettsegi/erettsegi_vizsgatargyak)

2.8.2.3. Emelt szintű érettségi felkészítés

Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet (továbbiakban: vizsgaszabályzat) 61/A. §-a szerint emelt szintű érettségi vizsga abból a vizsgatárgyból tehető, amely – mint a felsőoktatási felvételi eljárás során figyelembe vehető érettségi vizsgatárgy – a felsőoktatási felvételi eljárásról szóló 423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet 2. számú mellékletében szerepel, és a vizsgaszabályzat 2. számú melléklete szerint a vizsgatárgyból létezik emelt szintű érettségi vizsga.

Iskolánkban a 2.8.1. pontban felsorolt tantárgyakból jelentkezhetnek tanulóink emelt szintű érettségi vizsgára.

Gimnáziumunk a magyar nyelv és irodalom, a történelem, az angol nyelv, a német nyelv, a matematika, a fizika, a kémia, a biológia, a földrajz és az digitális kultúra tantárgyakból biztosítja az emelt szintű érettségire való felkészülést. ezen tantárgyakból a helyi tantervünk alap és specializációs/fakultációs tanterve együttesen készít fel emelt szintre, tartalmazza annak követelményeit.

Az érettségi vizsgára történő felkészülést iskolánk a választható tanórai foglalkozások keretében is segíti.

2.9. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

2.9.1. Az ellenőrzés

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatók. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

- megfigyelés,
- írásos vagy szóbeli kikérdezés
- interjú (lehet egyéni vagy csoportos),
- tanulók által készített produktumok vizsgálata,
- tanulói teljesítmények felmérése (mérés),
- dokumentumok elemzése.

2.9.2. Az írásbeli, szóbeli és gyakorlati beszámoltatás formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A nevelési-oktatási folyamatban a követelmények teljesítését rendszeresen ellenőrizzük és értékeljük. Az ellenőrzés egyik eszköze az írásbeli beszámoltatás, melynek legfontosabb formái:

- témazáró dolgozat
- dolgozat, szóldolgozat
- önálló munka: esszé, beszámoló, házi dolgozat

A témazáró dolgozat a tanulók ismereteinek elmélyülését, a tanultak alkalmazásában való jártasságát és kreativitását méri.

- Egy vagy több téma, nagyobb anyagrész összefoglalása után íratható, amit egy héttel előre bejelentünk az osztálynak
- Formáját és tartalmát az adott tantárgy érvényben lévő érettségi követelményei és a helyi tanterv határozzák meg, melyet a szaktanár a bejelentéskor közöl a tanulókkal.
- A témazáró dolgozatok számának minimuma az adott tantárgy heti óraszámára.
- A dolgozatot külön füzetbe, vagy lapokra íratjuk, vagy akár digitális feladatlapon, amiket az iskolában a tanév végéig megőrizzük (papír alapon vagy elektronikus formában).
- Egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró dolgozatot lehet íratni.
- Javítására, értékelésére kitérünk, de nem szánunk rá feltétlenül egy egész tanórát.
- A kijavított dolgozatot a tanulónak látnia kell.
- A tanév utolsó tanítási hetében témazáró dolgozatot nem írathat a tanár.
- A témazáró dolgozat súlyozott jegynek számít.
- A témazáró dolgozat osztályzatát a szaktanár a Köznevelési Elektronikus Ügyintézési Rendszeren (KRÉTA) keresztül rögzíti, és a félévi, illetve év végi értékelésnél hangsúlyozottan vesszük figyelembe.
- Az egységes követelményrendszer megvalósítása érdekében az azonos tanterv szerint haladó csoportokban elvárt legalább évi egy közös dolgozat megírása.

A dolgozat egy-egy rövidebb anyagrész lezárásaként íratható, amit többnyire előre bejelentünk az osztálynak.

- A kijavított dolgozatokat a tanulónak látnia kell.
- Érdemjegyét a szaktanár a Köznevelési Elektronikus Ügyintézési Rendszeren keresztül rögzíti, értéke egy szóbeli feleletjeggyel egyezik meg.
- A dolgozat egyik sajátos formája a röpdolgozat, amely bármelyik tanórán íratható előzetes bejelentés nélkül, az éppen aktuális anyagrész, legfeljebb 2-3 korábbi tanóra anyagából akár digitális eszközön is.

A pedagógusok az egyes tantárgyi követelményekben előírt tananyag ellenőrzése érdekében a megszerzett ismereteket szóbeli felelet formájában is számon kérhetik a tanulóktól.

A szóbeli beszámoltatás fajtái:

- felelet adott tananyagból, memoriterből
- feladat szóbeli megoldása
- kiselőadás, beszámoló
- gyűjtő- és kutatómunka eredményének ismertetése
- grafikonok, diagramok, statisztikai adatok és egyéb elemzések
- önálló vélemény megfogalmazása
- egyéb tanórai szereplés

A tanuló felelete alapján megítélhető, hogy milyen mértékben ismeri a tananyagban szereplő tényeket, fogalmakat, összefüggéseket, törvényeket, miként tudja azokat értelmezni, alkalmazni, hogyan használja a tantárgy szakszavait.

A tanulói szóbeli feleletek/teljesítmények értékelése a teljesítéssel egyidejű, nyilvános és indokolandó. Szóbeli számonkérés során a hibás válasz javítása azonnal történik, ez segíti a tananyag helyes rögzítését.

A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése érdekében arra törekszünk, hogy tanulóink minden tantárgyból több alkalommal is szóban kelljen számot adnia tudásáról.

A szóbeli számonkérés témája jellemzően az aznapra kijelölt ismeretanyag vagy feladat, de releváns lehet az utolsó leckék tartalmának, vagy akár a tanév során már elsajátított fogalmaknak a számonkérése is.

A tanulói kiselőadás egy adott téma önálló feldolgozása és előadása. Az önálló gyűjtőmunka ismertetése a tanuló érdeklődési köréről ad tájékoztatást.

Értékelhető és osztályozható még szaktanári döntés alapján az órai munkában való aktív részvétel, minőségi közreműködés is.

A szóbeli beszámoltatás során adott érdemjegy szummatív értéke az átlagszámításnál egy jegynek számít.

Bizonyos tantárgyaknál gyakorlati számonkérésre kerülhet sor, mint például

- egy-egy produkció bemutatása (rajz, ének, egyéb műalkotás, munkadarab, tornagyakorlat, számítógépen végzett munka, stb.)
- kísérletek, mérések elvégzése
- projekt munka (összetett, tanórai kereteken túlmutató, több tantárgyon átívelő egyéni vagy csoportmunka)

A feladat értékelése a pedagógus döntése alapján történik. Amennyiben osztályzatot nem kap a tanuló, abban az esetben is szükséges az elvégzett munka szóbeli értékelése.

Az érdemjegyet a szaktanár a Köznevelési Elektronikus Ügyintézési Rendszeren (KRÉTA) keresztül a számonkérés típusa szerint rögzíti, a megszerzést követő hét vasárnapjáig.

2.9.3. Az értékelés rendje

Nevelési-oktatási céljaink közül a legfontosabb, hogy minden tanítványunk saját lehetőségének optimumáig jusson el erkölcsi, értelmi és testi-lelki fejlődésében. E cél megvalósulásában az értékelésnek is fontos szerepe van, hiszen a reális, ösztönző (az életkori

sajátosságoknak megfelelő követelményeket támasztó), egységes értékelés döntően befolyásolja a tanulói személyiség fejlődését. Tehát pozitív módon alakítja a tanulók személyiségét, szociális és szakmai kompetenciáját, azaz fejleszti tanuláshoz, munkához való viszonyát, önismeretét, tudását.

2.9.3.1. Az értékelés típusainak rendszere iskolánkban, ezek szerepe a tanulói személyiség fejlesztésébe

A diagnosztizáló, a formatív és szummatív értékelés tervezése:

Szükség esetén diagnosztizáló értékeléssel mérjük fel diákjaink előzetes tudásának szintjét és mélységét. Az így szerzett tapasztalatok nem számítanak bele sem a közbeeső, sem a végső minősítésbe (pl. nyelvi szintfelmérés).

Formatív értékelést a képzés teljes folyamatában rendszeresen végzünk. Ez az értékelési típus segíti mind a diákot, mind a tanárt abban, hogy kölcsönösen felismerjék, mennyire sikerült megközelíteni a tanulási célokat, teljesíteni a tantárgyi követelményeket, és milyen lépéseket kell megtenni a továbbhaladás érdekében.

A tanuló írásbeli vagy szóbeli teljesítményére érdemjegyet kap, amely beszámít a félévi és az év végi értékelésbe.

Szummatív értékelésre egy-egy tanulási egység, program teljesítésekor kerül sor. Ez az értékelés – a formatív értékeléssel együtt – a tanulók teljesítményének és a program hatékonyságának meghatározását segíti. A szummatív értékelés által nyert eredmények, témazáró jegyek a végső (félévi, év végi) minősítésnek általában csak egyik, de jelentős összetevőjét jelentik.

A témazáró dolgozat a szaktanár döntése alapján – legfeljebb – egyszer javítható.

2.9.3.2. Az értékelés pedagógiai elvei és eljárásai

Elveink, eljárásaink összhangban vannak a köznevelési törvény 54.§-ával.

Az értékelés akkor sikeres, ha folyamatos, sokoldalú (méri az emlékezeti teljesítményt, az ismeretek alkalmazását és feladat-meghatározó), változatos, kiszámítható és tudatosított.

E pedagógiai tevékenység során a tanulói teljesítményt összehasonlítjuk az elvárt követelményszinttel. Figyelünk arra, hogy a szorosan vett tantárgyi tudás mellett a tanuló minden pedagógiai szempontból fontos tevékenységét és az ezekben elért fejlődését is osztályozzuk, s az osztályzaton kívül rámutatunk a helyes és a hibás elemekre.

Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, egyéni haladására, képességeire.

Az értékelés az adott tantárgyat tanító pedagógus tanügyigazgatási jogköre.

Az értékelés pedagógiai elvei:

- Fegyelmezési céllal osztályzatot nem adunk.
- Az osztályozott írásbeli dolgozatot, feladatlapot a tanulónak látnia kell, a szülő is megnézheti.
- Az érdemjegyet a szaktanár a Köznevelési Elektronikus Ügyintézési Rendszeren (KRÉTA) keresztül adminisztrálja.
- Az érdemjegyet nem tesszük függővé a tanuló korábbi eredményeitől.
- A házi feladatokat ellenőrizzük és értékeljük (ha jegyet adunk rá, akkor az feleletjegy értékű legyen).

- Egy-egy félévben az évfolyamon tanult minden tantárgyból a tanuló legalább 3-3 érdemjegyet kap, lehetőség szerint ebből legalább egyet szóbeli feleletre.
- A témazáró dolgozatok számának minimuma az adott tantárgy heti óraszámára.
- Minden megíratott dolgozat kijavítására és értékelésére 10 munkanap áll a szaktanár rendelkezésére. A határidő túllépése esetén a jegyek beírásáról a szaktanárnak az érintett tanulókkal egyeztetnie kell.
- A tanulók minél többféle tevékenységét értékeljük, de nem minden tevékenységét - és nem mindig - osztályozzuk. A nem minősítő értékelés szerepe: a korrigálás, segítség, tanácsadás, orientálás, irányítás. Ez történhet szóban és - a tanuló írásbeli dolgozatán - írásban.
- A tanuló írásbeli munkájának helyesírási hibáit minden szaktanár javítja.
- A tanuló teljesítménye értékelésének szempontjából a legjelentősebb információt a szummatív értékeléssel kapott érdemjegyek jelentik, ezek nagyobb szerepet játszanak a félévi és év végi osztályzat kialakításakor.
- A félévi és év végi osztályzat az összteljesítményt értékeli, ez a tanuló félévi vagy egész évi érdemjegyeiből kialakuló átlag körüli érték, amelynek megállapításakor figyelembe vesszük a fejlődést és a tanuló félévi, illetve egész évi összteljesítményét.

2.9.4. Az osztályozás

Az osztályzatok kialakításának elvei:

Iskolánkban a hagyományos ötfokozatú skálán érdemjegyekkel minősítjük a diákok egy-egy tantárgyból nyújtott teljesítményét. Ez lehet szóbeli felelet, témazáró, kisebb dolgozat, kiselőadás, önállóan végzett otthoni munka, gyűjtőmunka, órai munka stb. Valamennyi tantárgyból osztályozás van. Az egyes szaktárgyak tanárai a munkaközösségükön belüli közös megegyezés alapján egységesen értékelik a tanulókat. A tanárok a tanítási folyamat kezdetén ismertetik a diákokkal az értékelés elveit.

Az emelt szintű képzésen/specializáción történő felkészítés értékelése:

Ha a tanuló egy tantárgyból alapórára és emelt szintű képzésre/specializáció is jár, akkor a két képzés során szerzett érdemjegyei alapján félévkor és év végén egy osztályzatot kell kialakítani.

Az osztályozás a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. §-a szerint történik:

„54. § (1) A pedagógus – a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés kíséri. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Értesítő gyakrabban is készülhet az intézmény pedagógia programja szerint. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

(2) Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- a) a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),
- b) a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),
- c) a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2). [...]

(5) Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

(6) Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

(7) A tanuló értékelésekor, minősítésekor az (1) bekezdésben meghatározottakat – az érdemjegy és az osztályzat alkalmazására vonatkozó rendelkezések kivételével – akkor is alkalmazni kell, ha az iskola nem használja az érdemjegy, az osztályzat megjelölést.”

2.9.5. A tantárgyi osztályzatok tartalma

A tanuló teljesítménye az adott tantárgyból:

jeles (5): ha az adott évfolyamra meghatározott tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyag tartalmát, és azt alkalmazni is képes. Az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten pontosan, szabatosan fogalmaz, lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt, tud szabatosan önállóan beszélni. Bátran mer visszakérdezni és véleményt nyilvánítani az órán a tananyaggal kapcsolatban.

elégséges (2): ha az adott évfolyamra meghatározott, a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel és jártasságokkal rendelkezik.

A közbülső osztályzatok megállapítása a kialakult tanári gyakorlat szerint történik.

A tantárgyi osztályzatokat a szaktanár adja.

Gyógytestnevelésre kötelezett diákjaink félévi és tanév végi minősítésekor a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 142.§ (5) pontja szerint járunk el.

2.9.6. Az osztályzással, értékeléssel kapcsolatos adminisztrációk

A közoktatás egészéhez igazodva félévkor az értesítőben 1-5-ig számmal év végén pedig betűkkel a bizonyítványban értékeljük a tanuló előmenetelét.

A magatartás és szorgalom értékelése félévkor és év végén is a fenti kategóriákkal történik.

Tanév közben minden tanulói értékelés adminisztrációja a Köznevelési Elektronikus Ügyintézési Rendszeren (KRÉTA) keresztül történik. A kijavított dolgozatokat, szóbeli feleleteket a szaktanár a megszerzést követő héten vasárnapig rögzíti.

2.9.7. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás, a készség – és képességfejlesztés, valamint az ismeretek megszilárdítása, a tanulási szokások, tevékenységek fejlesztése. A rendszeres otthoni felkészülés az alapja a tanórai munkának. Mind az írásbeli, mind a szóbeli otthoni feladatnak kapcsolódnia kell az éppen tárgyalt tananyaghoz.

Törekednünk kell a következőkre:

- A szaktanárnak mindig pontosan és egyértelműen kell megadnia, mit és honnan kell megtanulnia, illetve milyen feladatot kell írásban megoldania a tanulónak.
- Az otthoni feladat a tanórán elsajátított ismeretek alapján teljesíthető legyen.
- Mennyiségét úgy határozzuk meg, hogy a heti átlagos felkészülési idő tantárgyanként ne haladja meg a tantárgy heti óraszámának felét.
- Az írásbeli és a szóbeli feladatok aránya tantárgytól függően más és más lehet.
- A házi feladat mennyisége csak olyan nagyságú legyen, hogy a tanár a következő órán ellenőrizni tudja.
- Mindig ellenőrizzük és értékeljük (ha jegyet adunk rá, feleletjegy értékű legyen).
- A tanulókat motiváló, szorgalmi házi feladat a pedagógus szándékától, pedagógiai céljától függően, tetszőlegesen adható.
- Hétvégére és tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – ne adjunk sem szóbeli sem írásbeli házi feladatot.
- A nyári szünetre kötelező feladat a diákoknak nem adható, legfeljebb ajánlható.

Az alacsony heti óraszámú tantárgyak (1 vagy kevesebb óra) esetén, az órán megkezdett munka befejezésére otthon kerülhet sor. (pl. rajz, makett, számítógéppel megoldott feladat). A szaktanárnak lehetősége van a tanórához kapcsolódó önálló munka kiadására. Ez lehet kiselőadás, esszé, házi dolgozat, szorgalmi feladat, műelemzés, gyűjtő- és kutatómunka, művészeti- és sporteseményen való részvétel, csoportos együttműködésre épülő kooperatív gyakorlat, projektmunka. Ezeket a feladatokat az osztály/csoport tanulóival egyeztetjük, forrásanyagot, témát ajánlunk hozzá. Az ilyen jellegű feladatok elkészítésénél ösztönözzük őket az IKT eszközök használatára. A tanulók munkáját minden esetben értékeljük, és osztályzatot is adhatunk.

2.9.8. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A tovább lépést az év végi osztályzat határozza meg, melynek alapja a tanévben nyújtott teljesítmény. A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozóvizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló- és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

A tanulmányait egyéni tanulmányi rendben teljesítő tanuló teljesítményét a 20/2012. (VIII. 31.) 64. §. alapján minden tantárgyból osztályozó vizsgával kell megállapítani.

A tanuló teljesítményét a tanévben szerzett jegyek alapján a szaktanár osztályzattal minősíti.

A köznevelési törvény 54.§ (5) bekezdése alapján az egyes tanulók év végi osztályzatát, a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele, hogy a tanuló teljesítse a Helyi tantervben az adott évfolyamra előírt követelményeket, vagyis minden tantárgyból legalább elégséges év végi osztályzata legyen.

A tovább haladásról az adott osztályban tanító pedagógusok döntenek. Ha a tanuló a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott, csak sikeres javítóvizsga esetén léphet magasabb évfolyamba.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként a nevelőtestület eltiltott a tanév folytatásától.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie a 4.3. pontban felsorolt esetekben.

2.9.9. Intézményen belüli átlépés

A helyi tantervünk az egyes osztályok közötti átjárhatóságot biztosítja. Az emelt szintű csoportból az általános tantervű csoportba és fordítva át lehet lépni. Az átlépés csak tanév kezdéskor lehetséges és különbözeti vizsga letételéhez köthető, melyről az igazgató dönt a helyi tantervben előírt követelmények figyelembevételével.

2.10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az digitális kultúrát, a matematikát és a testnevelést minden évfolyamon, a magyar nyelvet a 7-10. évfolyamokon, a kémiát és a fizikát 7-8. évfolyamon. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására, rögzítésére.

A csoportok kialakítása a testnevelés esetében – lehetőség szerint – nemek alapján történik. Idegen nyelvnél a tanult nyelv, illetve a maximális csoportlétszám (infrastrukturális korlátokhoz igazodó) a meghatározó. A többi tantárgy igazodhat az idegen nyelvi bontáshoz, vagy a tantárgy tanulásának szintjéhez.

Csoportbontásban szervezzük a közép- és emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozásokat is. Egy tantárgyból emelt szintű érettségire való felkészítést minden tanulónak kötelező vállalni. A nevelőtestület javasolja egy második tantárgy választását is a továbbtanulási céloknak megfelelően.

A közép- és emelt szintű érettségire való felkészítést a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 13–15. §-ai szerint szervezzük meg.

Érettségi felkészítést a szabadon tervezhető órakeret terhére indítunk a törvényi előírásoknak megfelelően.

A csoportok hatékony működése szempontjából az ideális csoportlétszám minimum 10-12 fő, maximum 16-18 fő. A csoportok csak a fenntartóval történő egyeztetést és engedélyeztetést követően indulhatnak.

A választásukat a tanulók és a szülők közös beleegyezéssel rögzítik, és tudomásul veszik, hogy az értékelést, a mulasztást, továbbá a magasabb évfolyamra lépést úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

A szabadon választott tanórai foglalkozást, valamint az egyéb foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát. A tanulónak – kiskorú tanuló esetén a szülőnek – írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.

2.11. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag

Településünkön a következő nemzetiségek élnek: német, szlovák

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az iskola a következő tantárgyak helyi tantervébe építette be:

- német nyelv (konkrét találkozások: tájház, múzeum; prezentációk készítése ezekről, illetve saját közösségükről)
- történelem (betelepítés, kitelepítés)
- ének-zene (daltanítás)
- magyar nyelv (a hazánkban élő nemzetiségek nyelvhasználata)
- dráma és színház (táncház, tánctanítás)
- osztályfőnöki (tolerancia, a nemzetiségi kultúra értékeinek közvetítése, megőrzése, tisztelete, megbecsülése).

Szabadidős tevékenységek: fotókiállítás, műsorkészítés ünnepekhez kapcsolódóan, projekthetek, diákönkormányzati programok, vetélkedők, könyvtári programok.

Lehetőség szerint a nemzetiségi önkormányzatok bevonása: ismertető, előadók kérése, kapcsolódás a felhívásaikhoz.

Az intézmény törekszik a nyitottságra, a nemzetiségi kultúra értékeinek közvetítésére intézményen kívül belföldön és külföldön egyaránt.

2.12. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

2.12.1. Az iskola egészségnevelési elvei

Egyre növekvő aggodalom kíséri a közvélemény, illetve a hivatalos szakmai fórumok részéről a gyermekek és fiatalok romló egészségi állapotát. Az iskoláktól ezért egyre többen várják azt, hogy nagyobb szerepet játsszanak az egészséges életmód kialakításában, a gyermekek és fiatalok körében. Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse tanulóink életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy képesek legyenek nyomon követni saját egészségügyi állapotukat, képessé váljanak az egészségük megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére. Kiemelten foglalkozunk a megelőzéssel, a diákok testi és lelki egészségének megőrzésével. Hangsúlyozzuk diákjainknak a szűrővizsgálatok fontosságát, melyek szintén fontosak az egészség megőrzésében.

Iskolánk egészségprogramja három pillérré építhető:

1. Kapcsolatokra:

- Szülészeti- Nőgyógyászati Prevenációs Tudományos Társaság (A-HA program) és egyéb szervezetek munkatársai, valamint az iskolai védőnő rendszeres felvilágosító előadásokat tart adott témában osztály, illetve évfolyamszinten.
- Kapcsolattartás a város ifjúsági szervezeteivel (szakirányú rendezvényeken való aktív részvétel).
- Kapcsolattartás a város egyéb alap-, illetve középfokú oktatási intézményeivel, az általuk szervezett versenyeken, környezetvédelmi napokon való részvétel.
- Kapcsolattartás a Vértes Agorája szervezettel, annak kulturális-, szabadidős-, közösség-szervező- és sportrendezvényein való részvétel.
- Kapcsolattartás a KEM Rendőrfőkapitányság Bűnügyi Osztály Bűnmegelőzési Alosztály előadóival (diákok és a tantestület folyamatos tájékoztatása a változó, új információkról).

2. Saját tevékenységekre:

- Tantestületünk több tagja szakirányú tanfolyamokon vett részt (családi életre nevelés, drog prevenció, személyiségfejlesztés, JESZ program stb.).
- Osztályfőnöki órákon – természetesen az életkori sajátosságok figyelembevételével – különböző egészségvédő programokkal ismerkedhetnek meg diákjaink. Ezek legfontosabb témakörei a káros szenvedélyeket megelőző programok, személyiségfejlesztés, önismeret, tanulási környezet kialakítása
- Oktató-nevelő filmek, kiadványok megtekintése és ezek közös feldolgozása, defibrillátor készülék használatának bemutatása és megismerése.
- Testnevelés órák, sportfoglalkozások (stresszkezelés, mindennapos testedzés feladatai).
- Biológia óra (testi fejlődés szakaszainak megismerése, egészséges táplálkozás, egyes szervrendszerek egészségtana, dohányzás, alkohol, drogfogyasztás káros hatásai, stresszkezelés, szocializáció, testképzavarok).
- Szakkörök: Az egészséges környezet jelentősége, zajszennyezés, légszennyezés, hulladékkezelés módjai, egészségre gyakorolt hatásai.

3. Közösségekre és környezetre:

Elsősorban természettudományos tantárgyak és testnevelés órákon, illetve tanórán kívüli programokon nyílik arra mód és lehetőség, hogy tanulóink aktívan, gyakorlati úton is bekapcsolódjanak környezetük megfigyelésébe, formálásába.

Részt veszünk a Fenntarthatósági Témahét programjain, pályázatain. Biológia, kémia és földrajz órákon a témahét előre megadott témáihoz kapcsolatos tanórákat tervezünk. A témahét keretében osztályainkkal részt veszünk a TeSzedd szemétyűjtési akcióban.

Tanórákon kívül számos szabadidős programot szervezünk: kirándulások, múzeumlátogatás, táborok, túrák gazdagítják a diákok mindennapjait. Évente két alkalommal, ősszel és tavasszal megrendezzük a „Színes programok a színes természetben” rendezvénysorozatot. Ilyenkor természettudományos akadályversenyen, sportprogramokon, előadásokon, kísérleti délutánokon vehetnek részt a diákok.

2.12.1.1. Táplálkozás

Tanulóink táplálkozási szokásait egyértelműen az otthonról hozott beidegződések, illetve a „bőség piaci” kínálat határozza meg. Tanulóink között vannak túlsúlyos diákok.

Iskolánkban közétkeztetés csak ebéd formájában történik, külső vállalkozó közreműködésével. Ebédlőnk kulturált környezetet biztosít az étkezőknek.

Az iskolai büfé kínálatának fokozatos átalakítása is fontos feladat.

A tanulók „ellenállását” legyőzve szeretnék a szervezetre káros kávé, energitalok és kóla fogyasztását visszaszorítani. A fogápolás fontosságát hangsúlyozzuk, és évente a diákjaink iskolai fogászati szűrésen vesznek részt. Rendeletben meghatározott osztályok évenkénti szűrővizsgálata során, kiderül, hogy mely tanulók testsúlya nem felel meg az életkoruknak. A súlyproblémákkal küzdő gyerekeknek a védőnő, iskolaorvos és a testnevelő tanárok adnak szakszerű segítséget.

Középtávú célkitűzésünk, hogy tanulóink tisztában legyenek:

- az egészséges táplálkozás alapelveivel,
- az elhízás milyen veszélyeket, rizikófaktorokat rejt magában,
- ismerjék meg a drasztikus fogyókúra hátrányait, a testképzavarok jellemzőit,
- kritikus szemlélettel fogadják az interneten megjelenő egészséges életmóddal kapcsolatos információkat.

2.12.1.2. Rendszeres testedzés

Az egészséges életmód egyik legfontosabb összetevője a mozgás, a rendszeres testedzés. A testnevelés tantárgy kiemelt szerepet játszik a mozgás megszerettetésében, s a rendszeres testedzés igényének kialakításában.

A testnevelés és sport legfontosabb feladatai az egészséggel kapcsolatban:

- ellenálló képesség, edzettség növelése
- helyes testtartás kialakítása
- ortopédiai elváltozások ellensúlyozása
- a mozgáskultúra fejlesztése
- a szervek, szervrendszerek egészséges működésének elősegítése
- feszültségoldás

A gyógytestnevelési kategóriába sorolt tanulók létszáma évről – évre emelkedik.

Az I. kategóriába (könnyített testnevelés) sorolt tanulók 90%-a küzd valamilyen enyhébb gerincproblémával. Igyekszünk tudatosítani a tanulóknál: számukra különösen fontos a mozgás, s vázizomzatuk megerősítése. A II/A (testnevelés és gyógytestnevelés) és a II/B (gyógytestnevelés) kategóriába sorolt diákjaink a Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Szakszolgálat szervezésével intézményünkben vehetnek részt a gyógytestnevelés foglalkozásokon. A gyerekek tanácsokat, gyakorlatsorokat kapnak állapotuk szinten tartására, javítására. Tanulóink nagy többsége elfogadja a szaktanári tanácsokat.

Iskolánkban a délutáni mindennapos testnevelés órák mellett szaktanári irányítással különböző sportköri órákon vehetnek részt tanulóink. Lehetőségük van az öntevékeny-önszerveződő mozgásra is a sportudvaron.

Szorgalmazzuk, hogy diákjaink és kollégáink közül többen kerékpárral, rollerrel vagy gyalog közlekedjenek.

Fontos feladatnak tartjuk, hogy tanulóink a szabadidősportok minél szélesebb skáláját ismerjék meg (futás, asztalitenisz, tollaslabda, floorball, sízés, evezés, turisztika, kerékpározás, via ferrata, úszás).

Az iskola szabadidős rendezvényeiben nagy szerepet kap a sporttevékenység. Célunk, hogy tanulóink mind szélesebb körét tudjuk bevonni ezekbe a programokba. A közös sportolásnak személyiségformáló és közösségformáló szerepe is van.

A szabadidő tartalmas eltöltését megcélözva szorgalmazzuk, hogy tanulóink használják a város közterületein található kondicionáló eszközöket, sportpályákat és egyéb lehetőségeket

A testnevelő tanároknak rendkívül nagy szerepe van abban, hogy tanulóink olyan mozgásélményeket éljenek át, amelyek pozitívan befolyásolják egész életükben, a mozgáshoz, testedzéshez való viszonyukat.

Törekszünk minél több sportrendezvényre ellátogatni, hiszen ez is segíthet 1-1 sportág megkedvelésében.

A testnevelőkön kívül az osztályfőnökök is sokat tehetnek a tanulók testi-lelki egészségéért (kirándulások, túrák, korcsolyázás, uszoda-élményfürdő, stb.).

A tanulók mozgásfejlődésével és állóképességével kapcsolatos mérési eredmények.

A 2014/2015. tanévtől a központilag előírt átfogóbb és országos szinten összehasonlíthatóbb NETFIT mérési módszert alkalmazzuk, amelynek segítségével tudományos megalapozottságú, objektív képet kaphatunk diákjaink egészségközpontú fittségi állapotáról.

2.12.1.3. Az iskola drogstratégiája és prevenció programja

A magyar társadalom kénytelen szembenézni a drog problémáival. Iskolánkban is hasonló a helyzet, növekszik a drogkipróbálók száma, az alkalmi vagy „rekreációs” fogyasztók köre. Egyre több a drogfüggő, erőszakosabb a drogterjesztés, sajnos nő a kínálat. A gyerekeink könnyebben jutnak különböző drogokhoz. A drog prevenció társadalmunk egyik legkényesebb kérdésévé lépett elő. Kívánatosnak tartjuk a jelenlegi magyar „drog állóvízből” való elmozdulást. Az osztályfőnöki órákon végzett kérdőíves felmérés alapján tájékozódhatunk a jelenlegi állapotról. (Problémát jelenthet, hogy a kérdőívekre nem adnak minden esetben őszinte választ a gyerekek.)

A helyzetfeltárásban segítenek:

- egyéni beszélgetések, célirányos irányított beszélgetések,
- külső fizikai és belső jelek feltérképezése. („Nyitott fül, nyitott szem”, kommunikatív beszélgető pedagógus.)

Az életkori sajátosság szerint a legveszélyeztetettebb csoport a 14-23 éves korú fiatalok köre. Ez a mi esetünkben az első éves gimnazistáktól a végzős diákokig jelent feladatot.

Feladatunk:

- kémia és biológia órákon felhívjuk a figyelmet a drogok káros hatásaira,
- kérdőívek segítségével rendszeres tájékozódás a diákság „droghelyzetéről”;
- osztályfőnöki órákba prezentációs foglalkozásokat beépíteni, el kell érniük, hogy minél kevesebb tanuló kerüljön az első körbe, az ún. „kíváncsi vagyok, milyen ez” kategóriába;
- szorosabb kapcsolat kialakítása a családokkal;
- osztályfőnököknek tájékoztató előadások szervezése;
- éves munkaterv készítése;
- együttműködés a rendőrséggel.

Drog prevenció tevékenységeink:

- egészségnapok szervezése, korosztályonként;
- pszichiáterek, pszichológusok, rendőrtisztek meghívása előadásokra;
- volt drogos beszámolója (a kezdettől a megtisztulásig);
- egészséges életmódot népszerűsítő programok:
 - táplálkozás,
 - higiénia,
 - szabadidő hasznos eltöltése,
 - stressz kezelő foglalkozások,
 - önismereti foglalkozások.

Rendszeres pályázatfigyeléssel és írással biztosítható a fenti programok megvalósítása.

Tantestületi szinten értékeljük honnan indultunk, hová szeretnénk eljutni, mit tettünk az eredményekért, milyen további teendőink vannak.

Mindezek megvalósulásának feltétele a pedagógus pozitív, építő személyisége, aki elfogad és befogad. Bizalomra épülő kapcsolatrendszer kialakítása nélkül nem tudunk eredményeket elérni.

2.12.1.4. A helyes napirend kialakítása

Nagyon fontos feladat, hogy megtanítsuk tanulóinkat a munka és a pihenés (aktív és passzív) helyes arányára.

Fő tevékenységük a tanulás. A tanulóknak az iskolai elvárások mellett nap, mint nap meg kell felelni az egyes tantárgyak követelményrendszerének, a tanár által közvetített elvárásoknak.

Rövid és hosszú távú célkitűzésünk, hogy tanulóinkat segítsük ebben a munkában.

Segítséget tudunk nyújtani a helyes tanulási módszerek átadásával. A hagyományos tanulási módszerek megismertetése mellett felhívjuk a figyelmet az új, digitális technika adta lehetőségekre.

Minél jobban megismerjük tanítványainkat, annál optimálisabb felkészültségi szintet tudunk teremteni a célok eléréséhez.

El kell fogadni tanítványaink eltérő képességeit – így akaraterejét, küzdeni tudását, állóképességét – is. Óriási szükség van empátiás képességünkre, és a tanulók személyiségéhez igazodó nevelői attitűdünkre is.

A folyamatos (nem kampányszerű) számonkérés, a napi dolgozatírás maximalizálása, a tananyag életkori sajátosságoknak megfelelő mennyisége mind-mind segítő tényező abban, hogy tanulóinkat ne érje olyan stressz hatás, amely magatartási zavarokhoz vezethet. A tanulók mindennapi sikere vagy kudarca lehet épségben tartó és lehet egészségkárosító is.

A szabadidő hasznos eltöltésére olyan programokat nyújt az iskola, amelyek aktív pihenést jelenhetnek (hangverseny, kirándulás, filmklub). Rendkívül jó kezdeményezés az úgynevezett, „Színes programok a színes természetben” hét, amely tanévenként 2x1 hét tartalmaz időtöltést nyújt tanulóinknak. (fotózás, barlangászat, sportfoglalkozások)

Célkitűzésünk, hogy megmaradjon ez a hagyomány, s újabb tevékenységekört ismertessen meg tanulóinkkal. Ezek a foglalkozások olyan cselekvő, alkotóközösségek alakulnak, amelyek a közösség, az egészség a személyiség értékeit képviselik.

Tanulóinknak minden segítséget igyekszünk megadni ahhoz, hogy napjaik úgy teljenek el, hogy ne legyen szükségük olyan „káros pótcselekvésekhez” (drog, csavargás, stb.), amelyek az egészségüket is fenyegethetik.

Sajnos az utóbbi években tapasztaltuk, hogy diákjaink egyre kialvatlanabban jönnek iskolába, fáradtak, kevésbé tudnak koncentrálni. A növekvő leterheltség miatt a diákok későn érnek haza, kitolódik a másnapi felkészülés, az esti lefekvés. A szülőknek és a tanulóknak gyakran felhívjuk a figyelmét az időbeosztás fontosságára.

2.12.1.5. Személyi higiéné

Intézményünkben minden tárgyi feltétel megvan a személyi higiéné alapvető követelményeinek betartásához. Megfelelő számú mosdó, zuhanyzó, öltöző, WC áll a tanulók rendelkezésére.

Tanulóink egy része mégsem tartja be az egészségmegőrzéshez szükséges elvárásokat. Úgy gondoljuk, az ebéd előtti kézmosás, a testnevelés óra utáni mosakodás, a higiénikus WC használat már nem jelenthetne problémát egy középiskolás korú tanulónak. A testnevelő tanárok, osztályfőnökök mellett minden pedagógus segítségére szükség van a feladatok megoldásához.

Tanulóink rendszeresen részt vesznek fogászati szűrővizsgálaton.

Tanulóink öltözködése a napi divatot követi, s ez sok esetben nem felel meg az egészség követelményeinek. Az Árpád-kódex tartalmazza a tanulók öltözködésével kapcsolatos elvárásokat is. Ennek betartatása közös feladat.

2.12.1.6. Mentálhigiéné – magatartáskultúra

A legfontosabb feladat ezen a téren, amelynek meg kell felelnünk: „Az iskolai szocializációnak alappillére a pedagógus példamutató magatartása, következetessége, szilárd értékrendje.”¹⁰

Tanulóink biztonságérzetéhez stabilitás, szervezettség szükséges. Iskolánk az eddigiekben is igyekezett már a tanév elején ismertetni a tanulókkal az éves programot, a tanév fontosabb feladatait.

A diákjaink ismerik a pedagógiai programunkban is megfogalmazott tanulói számonkérés, értékelés rendszerét (dolgozatok száma, jegyek minimális száma stb.).

Tanulóink biztonságérzetének feltétele még, hogy megismerjék a társas együttlét szabályait. A család mellett a pedagógus szerepe óriási, legyen az bármely tantárgy tanítója.

A megfelelő iskolai légkör megteremtéséhez hozzájárul a családdal való kapcsolat harmóniája is. Ezen a téren iskolánk sokat tett s tesz a jövőben is.

Tanulóink igénylik a tanáraikkal folytatott beszélgetéseket – a tanórákon kívül is. Ha csak meghallgatjuk tanulóinkat (örömeiket, bánatukat), akkor is sokat segítünk. A közös programok (tanár-diák mérkőzés, kirándulás, stb.) remek lehetőséget nyújtanak a beszélgetésekre.

Rövid távú célként határozhatjuk meg, hogy jobban odafigyelünk tanulóink egyéni sajátosságaira.

El kell érünk, hogy iskolánk nemcsak szociális rendszerként, hanem mentálhigiénés erőforrásként is működjön.

¹⁰ Nyíri Mihályné: Egészségnevelés 1993

Munkánkat nagymértékben segíti az iskolai szociális segítő. Számos prevenció és tevékenységben, beilleszkedési nehézségek megoldásában vesz részt.

2.12.1.7. Szexuális nevelés, felvilágosítás, a családtervezés alapjai

Miközben egyre korábban kezdik el a tanulók szexuális életüket, változatlanul a „kényes témák” közé tartozik a szexuális felvilágosítás.

Köztudott, hogy annak a felnőttnek kell a szexuális nevelést végezni, aki érzelmileg is közel áll a tanulókhöz.

Elsődleges szerepe természetesen a szülőknek van ezen a téren. Sajnos a tapasztalat azt mutatja, hogy ebben a témában is az iskolának kell pótolni az otthoni elmaradt információkat. Az osztályfőnökök tehetnek ezért a legtöbbet.

Ha nem érzik elég felkészültnek magukat egy-egy témában, segítségül hívhatják az iskolaorvost, védőnőt vagy nőgyógyászt. Az iskola rengeteg olyan segédanyaggal rendelkezik, amelynek gyakoribb felhasználásával eredményesebb lesz a munkánk. Nagyon jó lenne, ha az iskolai szűrővizsgálatok során az **iskolaorvos** és a **védőnő** célzott nevelést végeznének a megfelelő szexuális higiéné érdekében. A biológia tantárgy tanítása során keressük azokat a témaköröket, amelyekhez jól integrálhatók a kívánt ismeretek. Ilyen témakörök az általános és a középiskolás korúak tananyagában is vannak, így minden korosztály számára, a korosztályi sajátosságokat figyelembe véve tudjuk elvégezni a szexuális felvilágosítást. Az irodalom, történelem tantárgyak pedig a párkapcsolatok etikai oldalának megtárgyalására kínálnak lehetőséget. Iskolánk több éve vesz részt az A-HA programban.

A családtervezésről nagyon nehéz olyan tanulóknak beszélni, akiknek 40 % csonka családban nő fel. Abban a társadalomban, ahol a pénzért vehető értékek felértékelődtek – nehéz örök, igaz értékek felfedeztetésével – a családot a régi szerepében megtartani, de megújítani is egyben.

2.12.1.8. Ars poetica – célkitűzések

„Minden embernek alapvető joga van az élethez és az egészséghez.”¹¹

Iskolánknak is feladata, hogy minden rendelkezésre álló módszerrel elősegítse a tanulók egészségének védelmét, az egészség fejlesztését, az egészséges életmód, életszemlélet kialakítását.

Rövid távú célkitűzések:

- Az állapotfelmérés alapján megállapított hiányosságaink pótlása, az egyes területeken megfogalmazott legfontosabb feladatok elvégzése.
- Pedagógusi szemléletváltás, melynek eredményeképpen az egész tantestület közös feladatának tekinti az egészségfejlesztést.
- A biológia tantárgyhoz hasonlóan a többi tantárgynál is fel kell mérni, hol és mikor van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez, s hogyan tudnánk ezt a leghatásosabban kihasználni. A DÖK éves programjában kiemelt helyen szerepeljenek az egészségmegőrzést célzó programok.
- Az egészségkárosító tényezők elkerülése.
- Társas-kommunikációs készségek és konfliktuskezelési technikák fejlesztése.

Középtávú célkitűzések:

¹¹ Unicef: Egyezmény a gyermek jogairól

- A tanulóink az iskolánkban eltöltött évek alatt tanulják meg mit kell tenniük az egészségesebb élet, s így a jobb életminőség elérése érdekében.
- Azonosuljanak az egészséges életmód szükségességével.
- Iskolánkból kikerülve olyan ismeretekkel és szemléletmóddal rendelkezzenek, amely alapja lehet egy új életformának. Saját gyermeküket már ennek szellemében neveljük.

A célok megvalósításáért elsődlegesen felelős az egészségfejlesztő team, amelynek tagjai: igazgatóhelyettes, drogkoordinátor tanfolyamot végzett tanár, ifjúságvédelmi felelős, DÖK-öt segítő tanár, testnevelő tanárok, védőnő, osztályfőnöki munkaközösség-vezető, osztályfőnökök.

2.12.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

2.12.2.1. Az iskola működése környezeti nevelési szempontból

Az iskolánkban jelenleg a tantestület jelentős része foglalkozik környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon és azon kívül. Vannak, akik minden akcióban, munkában részt vállalnak, és vannak, akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területhez. A környezeti nevelés az iskolai élet része. Sok a tennivalónk, amelyhez szükség van az iskola vezetőségének, a kérdésre nyitottabb kollégák és a nevelőtestület együttműködésére, hiszen csak közös erőfeszítésekkel léphetünk előre ezen a területen.

2.12.2.2. A környezeti nevelés színterei iskolánkban

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben

A tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat.

Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk, így az élményszerű tanításra lehetőség nyílik. Fontosnak tartjuk, hogy a diákjaink komoly elméleti alapokat szerezzenek, mert véleményünk szerint így lehet csak okosan, átgondoltan harcolni a környezet megóvásáért.

Fontosnak tartjuk felhívni a figyelmet az országos és helyi védettséggel rendelkező területek, értékek védelmének fontosságára. A lakóhelyünkhöz közelebbi és távolabbi természeti és épített értékek megismertetésére is nagy hangsúlyt fektetünk. A hungarikumok ismerete pedig erősíti a magyarságtudatot.

E védett értékek megismertetésére a tanórákon kívül az osztálykirándulásokon és egyéb szervezett kirándulásokon, múzeumlátogatásokon is törekszünk.

Nem hagyományos tanórai keretben

Minden tanévben néhány osztállyal részt veszünk a város kommunális szolgáltatói által szervezett nyílt napokon. Diákjaink megismerkednek az adott intézmény működésével, megismerik az ott folyó tevékenység lényegét és fontosságát, valamint környezetvédelmi szerepét.

Szakkörök, délutáni foglalkozások, kirándulások keretében lehetőséget kívánunk adni érdeklődő tanulóinknak a környezettudatos magatartás kialakítására.

Tanórán kívüli programok

Ösztönözzük diákjainkat, hogy környezet- és természetvédelemmel foglalkozó versenyeken is induljanak, így felkészülésük során elmélyíthetik ez irányú ismereteiket (Curie Környezetvédelmi Verseny, Kitaibel Pál Biológiaaverseny és Herman Ottó Verseny, internetes versenyek).

Különböző programokat szervezünk tanulóinknak:

- Minden évben a diákönkormányzat papírgyűjtési akciót rendez.
- Alkalmasszerűen kiállításokat, bemutatókat szervezünk.
- Tavaszi és őszi „Színes programok a színes természetben” egy-egy hétig tartó rendezvénysorozat. Ezekon diákjaink megismerhetik közvetlen környezetüket, hagyományainkat, értékeinket.).
- Őszi és tavaszi takarítási akciók során a diákok az osztályfőnök és a testnevelő tanárok irányításával az udvart és az iskola környékét rendbe teszik.
- A következő programokkal segítjük a környezettudatos magatartás kialakulását, megerősödését: részvétel a „Te Szedd” mozgalomban, szelektív hulladékgyűjtés (elem, PET palack, kupak, papír).
- Különböző programok segítségével törekszünk felhívni a figyelmet az állatvédelemre és a felelős állattartás fontosságára.

2.12.2.3. Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Nem anyagi erőforrások

Iskolán belüli együttműködés

Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példát mutasson diákjainknak.

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoporthoz. (Árpád-kódex)

A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során a tanórai és a tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. A diákok és a tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is.

Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván.

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószereket használunk. Az irodai papírhulladékot, PET palackokat, kupakokat külön gyűjtjük. Az iskolai szelektív

hulladékgyűjtés továbbfejlesztéséhez a takarítók aktív környezettudatos munkájára is szükségünk van.

A fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos.

A tanórai és a tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá tesszük a különböző intézmények látogatásával. Iskolánk számára ilyen szempontból kiemelkedően fontosak a kommunális szolgáltatók, múzeumok és a nemzeti parkok. Arra törekszünk, hogy iskolai tanulmányai során, minden tanulónk legalább egy környezeti témájú intézménylátogatáson részt vegyen.

A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

Anyagi erőforrások

A környezeti nevelés anyagi kiadásainak fedezését elsősorban pályázatokból próbáljuk biztosítani.

2.12.2.4. Alapelvek, jövőkép, célok

Hosszú távú cél

Az ún. „környezeti válság”, melynek egyre súlyosbodó tüneteivel nap, mint nap találkozunk, csupán következménye annak a szellemi válságnak, melybe a – mára már az egész földgolyón uralkodóvá váló – nyugati civilizáció jutott. Ebben a helyzetben iskolánk fontos feladatának tekinti, hogy a diákok ismerjék fel, hogy más (nem feltétlenül új) mintákra, **sajátos** magyarázó elvekre, fogalmaink átértékelésére, újragondolására van szükség.

Az ember köztudottan társas lény: eredendő állapota az együttlét, a körülötte levő (élő és élettelen) létezők folyamatosan alakítják, így csakis akkor ismerhetjük, érthetjük meg, ha kapcsolataiban (összefüggéseiben) vizsgáljuk. A természeti és társadalmi környezet nem elsősorban „erőforrás”, amelyet hasznosítanunk kell, hiszen szükségünk van rá, függünk tőle, benne élünk; a természetet nem kell – nem is lehet – legyőzni.

Alapelvek, értékek, szemlélet

A hangsúlyt a természet-ember viszony, a természet- és társadalomtudományok egységére, valamint az alábbi szemléletmódokra helyezzük:

- a fejlődést elsősorban mennyiségi növekedésként felfogó szemlélet helyett tanulók figyelmét a minőségi változásokra irányítjuk;
- együttműködésre ösztönözzük diákjainkat,
- a dolgokat, jelenségeket összefüggéseiben vizsgáló szemlélet kialakítására törekszünk,
- az ún. „objektív” (tárgyakra irányuló) megismerés mellett, a személyes (társakra irányuló) kapcsolatok fontosságát hangsúlyozzuk;
- a lakóhelyünk természeti környezetének értékeire és a helyi kultúra megőrzésére irányítjuk diákjaink figyelmét;
- az élet tiszteletét hangsúlyozzuk,
- a felelősség elvének betartására ösztönözzük tanulóinkat;
- rövid távú gondolkodás helyett, az utánunk jövők érdekeit is figyelembe vevő, hosszú távú gondolkodásra (gondoskodás) készítjük diákjainkat.

Rövid távú célok, feladatok

A környezeti szempontok az oktatás és nevelés minden területén jelenjenek meg.

Hangsúlyozzuk a különböző szaktárgyak közötti kapcsolatokat; így a tanulók egységes képet kaphatnak a világról.

A tanárok, munkatársak személyes példájukkal is legyenek egy természet közeli életmód hiteles terjesztői.

Az iskola tisztaságának őrzése, a keletkezett szemét mennyiségének csökkentése.

Takarékoskodás a vízzel és a villannyal.

A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, az itteni értékeket és nehézségeket.

Ébredjen fel bennük a felelősség környékük iránt, érezzék, hogy ők is tehetnek valamit annak széppé tétele, megőrzése, védelme érdekében.

2.12.2.5. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

A környezeti nevelés összetettségét csakis sokféle módszer segítségével lehet közvetíteni, ezért különösen fontos a tantárgyak közti kapcsolatok megléte, azok egymásra épülése, egysége, integrációja. Minden eszközt meg kell ragadnunk annak érdekében, hogy a tanítványok minél egységesebb képet kapjanak az őket körülvevő világról. Ennek érdekében nemcsak a hagyományos és nem hagyományos tanórákat, hanem a tanórán kívüli foglalkozásokat is igénybe kell vennünk (szakkör, tábor, verseny, kiállítás).

2.12.2.6. Az egyes tantárgyak kiemelt környezeti nevelési lehetőségei

Természetesen nem lehet cél az ökológiai szempontok erőltetése minden egyes tantárgy esetén, mindazonáltal figyelembe kell venni, hogy azok a válságjelek, melyeket szűkebb környezetünkben éppúgy tapasztalhatók, mint a földgolyó legtávolabbi csücskében, számos okra vezethetők vissza, sok évszázados (ha nem évezredes) folyamatok eredményei. Ezen okok megértése, a jelenlegi helyzet világos szemrevételezése és a jövőbeni lehetőségek számbavétele csakis több nézőpont figyelembevételével, az iskolai tantárgyak határainak átlépésével történhet meg.

Az ún. „ökológiai válság” ráébresztett bennünket a különböző szaktudományok közti párbeszéd fontosságára, ugyanakkor megkérdőjelezte azokat a régi keletű ellentéteket is, melyek oly mélyen áthatják gondolkodásunkat.

2.12.2.7. Környezeti neveléssel kapcsolatos osztályfőnöki feladatok

A tanulók iskolai beilleszkedésének, osztályközösségi létének keretét elsősorban az osztályfőnök teremti meg, személyisége, elhivatottsága, példamutatása jelentős hatással van a fiatalok alakuló világképére, viselkedésére. Tevékenysége nyomán válhatnak konkrét közösségi programokká a szaktanároknak a tanóra keretein kívüli elképzelései. A különböző iskolai rendezvények igényessége, értékrendje komoly hatással lehet a szülőkre is. Mindez természetesen növeli felelősségét.

Az osztályfőnöknek alapvető szerepe van a környezeti nevelésben.

Felhívhatja a figyelmet az osztály közvetlen környezetének (a teremnek, a folyosóknak, az iskola körüli területnek) gondozására, szépítésére, megóvására.

Kiemelten foglalkozhat a hétköznapi életben felvetődő kérdésekkel, helyzetekkel, gyakorlati tanácsokat adhat. A megoldások keresése mind kiváló alkalmat nyújt a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

Az osztályfőnök összefoghatja a szaktárgyak ide vonatkozó anyagát, másrésztől tág teret szentelhet a hagyományos kereteket megbontó témáknak, mint pl. a fogyasztói társadalom igencsak hétköznapi, ugyanakkor súlyos környezeti hatásokkal járó kérdésköre.

Szó eshet így a mindennapos bevásárlásról, az iskolai büféről, a rengeteg fölösleges csomagolásról – a szemétermelésről, az étkezési szokásokról, a reklámokról, az energia-pazarlásról, a hazai áruk fontosságáról a „kitáguló”- globalizálódó világban.

A különböző rendezvényeken (közös tanulmányi kirándulásokon, vetélkedőkön) való részvétel szorgalmazása.

Az osztályfőnöki órák témáit igyekezzünk úgy tervezni, hogy azok egy négy- vagy hatéves tudatos tervnek feleljenek meg.

2.12.2.8. Módszerek

Célunk a környezeti nevelés szempontjából kiemelkedő jelentőségű élmény- és tevékenység alapú, interaktív módszerek minél sokoldalúbb alkalmazása.

2.12.2.9. Taneszközök

A 2019/2020 tanévben átadott új iskolaépületben biológia-kémia terem mellett biológia-kémia labor is rendelkezésünkre áll, ahol 20 diák végezhet laboratóriumi kísérleteket, mikroszkópos vizsgálatokat.

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek.

Folyamatosan pótoljuk az elhasználadott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket szerzünk be. A gyakorlati alkalmazáshoz, biológiai és kémia vizsgálatokhoz biztosítjuk a szükséges eszközöket, vegyszereket.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékébe beépüljön a környezeti nevelés speciális eszközigénye is.

2.12.2.10. Az iskolai környezet

Feladatunk a mindennapi iskolai élet „fizikai” és szellemi környezetének átalakítása a környezeti nevelési program szellemében. Fontos megtervezni az iskola mindennapi életének ezernyi mozzanatát, s azt, hogy ezeken keresztül hogyan válhat az iskola környezetbaráttá, miképpen alakíthatja az ott dolgozók és tanulók életmódját tudatosabbá.

Ehhez járulhatnak hozzá az alábbiak:

- termék, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága és esztétikus kialakítása;
- termék, folyosók „zöldítése”;
- anyag- és energiatakarékos, környezetbarát, újrahasznosítható anyagok használata;
- a tömegközlekedési eszközök, a kerékpáros és gyalogos közlekedés népszerűsítése;
- hulladékgyűjtés, szárazelemek, PET palackok, kupakok gyűjtése;
- laboratóriumi veszélyes anyagok gyűjtése;
- az iskolai ismeretterjesztés tanórán kívüli eszközeinek jobb kihasználása (faliújság, iskolaújság, iskolarádió);
- kerékpártároló kialakításával a kerékpárral közlekedés népszerűsítése;
- udvar fásítás;
- pedagógusok és technikai dolgozók példamutatása.

2.12.2.11. Kommunikáció

A környezeti nevelésben – jellegénél, összetettségénél fogva – nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott híreket kritikusan, okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Fontos számunkra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az értékes információkat meg tudják különböztetni az értéktelentől.

Iskolán belüli kommunikáció formái:

- kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel;
- poszterek készítése és bemutatása;
- iskolarádió felhasználása híradásra;
- faliújságon közölt információk készítése.

Iskolán kívüli kommunikáció formái:

- környezetvédelemről szóló televíziós hírek feldolgozása, értékelése;
- megbízható internetes források felhasználása
- a közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés az illetékes személyekkel, szervezetekkel (önkormányzat környezetvédelmi referense, Vértes Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. szakemberei).

2.12.2.12. Minőségfejlesztés

A környezeti nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Ennek oka, hogy a környezeti nevelés a szakmai ismeretek mellett – a többi tantárgyhoz képest – markánsabban közvetít egy viselkedési módot és értékrendet az embernek a világban elfoglalt helyéről. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének. A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető nevelői kötelesség.

A szakmai tartalmakat az egyes tantárgyak helyi tantervébe építjük be, s ennek keretében kerülnek mérésre is.

Környezeti nevelési munkacsoport feladata, hogy az iskolai munkaterv részeként elkészítse az éves környezeti nevelési munkaprogramját, amelyben rögzíti az adott tanév környezeti nevelési célkitűzéseit, segíti és ellenőrzi azok megvalósulását.

2.12.2.13. Továbbképzések

Az élethosszig tartó tanulás egy pedagógus számára nélkülözhetetlen. Ennek egyszerre kell tartalmaznia a szakmai és a módszertani ismeretekben való fejlődést.

A tantestület továbbképző jelleggel komplex kiránduláson vesz részt. Ezen alkalmak célja, hogy élményszerű tapasztalatszerzés által ismereteket szerezzenek a helyi történelem, hagyományok, értékek (természeti, kultúrtörténeti) összefüggéseiről, egymásba kapcsolódásaiból, ismerkedjenek meg a fenntarthatóság régi és mai megjelenésével.

Az iskola vezetősége szorgalmazza, hogy minél több olyan tanár legyen, aki környezeti neveléshez kapcsolódva helyi, országos konferenciákon, rendezvényeken, akkreditált továbbképzésen vesz részt.

2.13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, mely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánkban biztosítjuk a tanulók esélyegyenlőségét. Tevékenységünket Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata Köznevelési Esélyegyenlőségi Programját figyelembe véve szervezzük meg.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztése,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazása, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítése,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítása,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztése,
- tapasztalat- és élményszerzésen alapuló tanulás,
- differenciáló módszerek alkalmazása,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítása
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelés,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítása,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatása és alkalmazása a tanórákon,
- a tanulói aktivitás növelése a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív formálása,
- a továbbtanulás támogatása,
- személyiségfejlesztés és közösségépítés,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítése,
- partnerközpontú nevelés.

2.14. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

2.14.1. A magatartás értékelésének elvei

A magatartás és szorgalom minősítésére a hagyományos négyfokozatú kategorizálást használjuk. Az elbírálás az alábbi értékelési rendszer szerint történik:

A tanuló magatartásának minősítése:

példás (5)

- A tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, fegyelmezetten viselkedik.
- Kötelességtudó, feladatait teljesíti.
- Önként vállal feladatokat és azokat teljesíti.
- A Házirend kívánalmait betartja.

- Társaival és a felnőttekkel szemben egyaránt figyelmes és segítőkész.
- Az iskola és az osztály közösségi életében aktívan részt vesz.
- Iskolán kívüli tevékenységével és viselkedésével hozzájárul intézményünk jó hírnevének öregbítéséhez.
- Igazoltan és csak indokolt esetben mulaszt.
- Nincs osztályfőnöki figyelmeztetése.

jó (4)

- Osztálya vagy kisebb közösség munkájában ritkán vállal feladatokat önként, de a rábízott feladatokat lelkiismeretesen teljesíti.
- A Házi rendet és az iskolai együttélés szabályait megtartja.
- Az iskola minden dolgozójával és társaival szemben udvarias, segítőkész.
- Iskolán kívüli magatartása megfelel az előírt normáknak.
- Nincs osztályfőnöki intője, igazgatói figyelmeztetése.
- Legfeljebb egy igazolatlan órája van.

változó (3)

- A Házi rendet és az iskola szabályait csak figyelmeztetésre tartja be, fegyelme ingadozó.
- A tanórán vagy a tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik.
- Feladatait nem minden esetben teljesíti.
- A felnőttekkel és társaival való viszonyát a közömbösség jellemzi.
- A közösség munkájában csak utasításra vesz részt, feladatteljesítése kifogásolható.
- Iskolán kívüli magatartása időnként kifogásolható.
- Osztályfőnöki intője, igazgatói figyelmeztetése van.
- Legfeljebb 7 óra, illetve egy nap igazolatlan mulasztása van.

rossz (2)

- Zavarja az iskolai közösségek munkáját, abban nem vesz részt.
- Gyakran megszegi a Házi rend és az iskolai élet szabályait.
- Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti.
- A felnőttekkel és társaival szembeni magatartása udvariatlan, durva.
- Iskolán kívüli viselkedésével vét az erkölcsi és magatartási normák ellen; rossz példát mutat.
- Több intője vagy annál magasabb fokozatú büntetése van.
- Igazolatlan hiányzása meghaladja a 7 órát, illetve az egy napot.

A félévi minősítéshez képest a tanév végén egy fokozattal jobbat kaphat a tanuló, ha a második félévben semmilyen probléma sem merült fel magatartásával kapcsolatban.

2.14.2. A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A tanuló szorgalmának minősítése:

példás (5)

- Kötelességteljesítése kifogástalan.
- Iskolai és otthoni munkájában képességeihez mérten állhatatos, következetes, felkészülése tudatos, rendszeres.

- A tanórákon aktív, szívesen vállal többletfeladatokat is, és azokat elvégzi.
- A tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként vesz részt.

jó (4)

- Képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt.
- Rendszeresen, megbízhatóan dolgozik.
- Iskolai feladatait és vállalt kötelezettségét teljesíti.
- Tanórai munkában figyelemmel részt vesz.
- Munkája, teljesítménye ellen csak ritkán merül fel kifogás.

változó (3)

- Tanulmányi eredménye elmarad képességeitől.
- Feladatait ismételt felszólításra, figyelmeztetésre végzi el.
- Felkészülése nem rendszeres, kampányszerű.
- Az órai munkába csak alkalmyszerűen kapcsolódik be.
- Érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja.

hanyag (2)

- Ha képességeihez és körülményeihez képest keveset tesz tanulmányi előmeneteléért.
- Az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg.
- Kötelességeit gyakran elmulasztja, feladatait többnyire nem végzi el.
- Munkája megbízhatatlan, figyelmetlen.
- Félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A magatartás és szorgalom osztályzatokat a nevelőtestület által megfogalmazott elvek szerint az osztály és a szaktanárok véleményének kikérése után az osztályfőnök adja. Az elbírálás során figyelembe vesszük, hogy az egyes osztályzat eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte vagy megsértése szükséges.

2.14.3. A tanulók jutalmazásának elvei

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mértén kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, aki a tőle elvárhatónál jobb teljesítményt nyújt, illetve hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza.

Az iskola ezen túlmenően jutalmazza azt a tanulót, aki eredményes kulturális tevékenységet folytat, kimagasló sportteljesítményt nyújt, a közösségi életben tartósan jó szervezőként és irányítóként dolgozik.

Ugyanezen elvek szerint tanulóközösségeket, csoportokat (osztály, csapat, diákkör) is lehet dicséretben és jutalomban részesíteni.

A fentiek alapján jutalmazzuk – többek között – azt a tanulót, aki

- tanév végén kitűnő tanulmányi eredményt ér el,
- tanulmányi-, sport- és kulturális versenyen kiemelkedő teljesítményt nyújt,
- az iskolai-, osztályközösségért kimagasló munkát végez.

A tanulók jutalmazásának formáit és módját iskolánk házirendje tartalmazza.

2.15. A nevelőtestület által megfogalmazott további célok, feladatok, sajátos pedagógiai módszerek

2.15.1. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál. Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás elsődleges színterei az egyes tantárgyak tanórái:

Vizuális kultúra:

- A közvetlen és rögzített kommunikáció.
- A tömegtájékoztatás formáinak megkülönböztetése.
- A reklámplakátok szerepe.
- A fotó és a reklám hatásrendszerének feltárása.

Földrajz:

- A fogyasztói kultúra fejlődése.
- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás.
- Gyűjtőmunka nyomtatott információhordozókból hazánk gazdasági és település-földrajzi sajátosságairól.
- Az életmód és a fogyasztási szokások alakulása.
- Vásárlási, fogyasztási szokásaink.
- A család gazdálkodása.

Digitális kultúra:

- Az internet egyes kommunikációs szolgáltatásainak használata.
- Vásárlás az interneten.
- Informatikai biztonság, az információ hitelessége, a szerzői jog fogalmának megismerése.

Magyar nyelv és irodalom:

- A különböző irodalmi művek, filmek elemzésének egyik szempontja.

Történelem:

- Az ipari és hírközlési forradalmak jelentőségének megértése.

Élő idegen nyelvek:

- A fogyasztói társadalom, reklámok
- Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
- Vásárlás, szolgáltatások

2.15.2. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában a tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges

bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók folyamatos figyelemmel kísérése, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé
- Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószer) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről (rendhagyó osztályfőnöki órák keretében, a rendőrség munkatársainak bevonásával)
- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése, alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása
- Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében
- Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése
- Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása

2.15.3. Témahetek (digitális, pénz, fenntarthatósági)

A témahetek általános célja a XXI. századi, mindennapokban használható gyakorlati ismeretek játékos, élményszerű átadása, illetve a tanárok új pedagógiai módszerek kipróbálására való ösztönzése. A nevelési-oktatási intézmények a programok megtartásához önkéntesek (pénzügyi, természet- és környezetvédelmi, infokommunikációs, valamint vállalkozások működtetésében jártas szakemberek) közreműködését is kérhetik, nyitottabbá téve ezzel az iskolák világát.

2.15.4. Bányász hagyományok ápolása

Iskolánk fontosnak tartja Tatabánya város bányász hagyományainak ápolását.

Ennek elemei:

- a bányászhimnusz megtanítása iskolánk valamennyi tanulójának az ének-zene órák keretében
- tanulóink részvétele az évente megrendezett „Bányászhagyományok ápolása” versenyen és a „Jó szerencsét!” városi helytörténeti vetélkedőn
- megemlékezés a Bányász Hősök Emléknapjáról

2.15.5. Iskolai Közösségi Szolgálat

A közösségi szolgálat során végzett feladat olyan tevékenységet jelent, amely a helyi közösség javát szolgálja, és amely az iskolában vagy az iskola közvetlen környezetében, vagy a tanuló lakóhelyén, vagy annak közvetlen környezetében valósul meg az alábbi hét területen:

- egészségügyi,
- szociális és jótékonyági,
- oktatási,
- kulturális és közösségi,
- környezet- és természetvédelmi,
- polgári és katasztrófavédelmi,

- közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, idősekkel.

A diákok – a szülőkkel, tanárokkal való egyeztetés alapján – maguk választhatják ki az általuk végzendő tevékenységeket az iskola által megszervezett vagy a maguk által javasolt, az iskola által pedig elfogadott tevékenységek közül.

Iskolánk feladata és felelőssége az iskolai közösségi szolgálat szervezése és koordinálása.

Iskolánk a 9–11. évfolyamos tanulók számára lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva szervezi meg, vagy biztosít időkeretet a legalább ötvenórás közösségi szolgálat teljesítésére, amelytől indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni.

A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

A közösségi szolgálat teljesítését a KRÉTÁ-ban, a bizonyítványban és a törzslapon dokumentálni kell.

3. Záró rendelkezések

3.1. A pedagógiai program elkészítése

A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el, és a fenntartó hagyja jóvá.

3.2. A Pedagógiai Program felülvizsgálata

A Pedagógiai Program felülvizsgálatára sor kerül jogszabályi előírás alapján, illetve jogszabályváltozás esetén, vagy ha módosítását kezdeményezi a fenntartó, a nevelőtestület, a diákönkormányzat, a szülői szervezet. A kezdeményezést és a javasolt módosítást az igazgatóhoz kell betérjeszteni. A Pedagógiai Program módosítási eljárása megegyezik megalkotásának szabályaival.

3.3. A Pedagógiai Program hatálybalépése

A Pedagógiai Program 2024. év szeptember hó 1. napján a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba, és visszavonásig érvényes. A felülvizsgált Pedagógiai Program hatálybalépésével egyidejűleg érvényét veszti a 2020. év augusztus hó 12. napján készített (előző) Pedagógiai Program.

Kelt: Tatabánya, 2024. év augusztus hónap 23. nap

Polyóka Tamás

Polyóka Tamás
igazgató

4. Legitimációs záradék

A Pedagógiai Programot az intézmény szakmai munkaközösségei 2024. év augusztus hó 23. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szakmai munkaközösség véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Tatabánya, 2024. augusztus 26.

Bekéné Kucsera Zsuzsanna
munkaközösség-vezető
humán munkaközösség

Bobek Márta
munkaközösség-vezető
osztályfőnöki munkaközösség

Krupánszky Léhárt Marianna
munkaközösség-vezető
idegen nyelv I. munkaközösség

Árendás Bence
munkaközösség-vezető
idegen nyelv II. munkaközösség

Magyariné Sárdinecz Zsuzsanna
munkaközösség-vezető
reál munkaközösség

Gödri Krisztina
munkaközösség-vezető
testnevelés munkaközösség

Szalai Gizella
munkaközösség-vezető
természettudományi munkaközösség

A Pedagógiai Programot az intézményi tanács 2024. év augusztus hó 23. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az intézményi tanács véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Tatabánya, 2024. augusztus 26.

Fazekas József

az intézményi tanács elnöke

A Pedagógiai Programot szülői szervezet 2024. év augusztus hó 23. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Tatabánya, 2024. augusztus 26.

Turai Tibor

a szülői munkaközösség elnöke

A Pedagógiai Program a nevelőtestület bevonásával 2024. év augusztus hó 23. napján került megalkotásra, melyről jegyzőkönyv és jelenléti ív készült.

Solymos Nóra
hitelesítő nevelőtestületi tag

Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat

Jelen Pedagógiai Programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében a Tatabányai Tankerületi Központ képviselőjében mint az intézmény fenntartója jóváhagyom. Az esetlegesen felmerülő finanszírozási igények a kötelezettségvállalás rendje szerint, egyedileg kerülnek elbírálásra.

Tatabánya, 2024. augusztus

Vereckei Judit
tankerületi igazgató
fenntartó képviselője

A Pedagógiai Programot az intézményi tanács 2024. év augusztus hó 23. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az intézményi tanács véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Tatabánya, 2024. augusztus 26.

Fazékas József

az intézményi tanács elnöke *h.*

A Pedagógiai Programot szülői szervezet 2024. év augusztus hó 23. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Tatabánya, 2024. augusztus 26.

Turai Tibor

a szülői munkaközösség elnöke

A Pedagógiai Program a nevelőtestület bevonásával 2024. év augusztus hó 23. napján került megalkotásra, melyről jegyzőkönyv és jelenléti ív készült.

Solymos Nóra
hitelesítő nevelőtestületi tag

Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat

Jelen Pedagógiai Programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében a Tatabányai Tankerületi Központ képviselőjében mint az intézmény fenntartója jóváhagyom. Az esetlegesen felmerülő finanszírozási igények a kötelezettségvállalás rendje szerint, egyedileg kerülnek elbírálásra.

Tatabánya, 2024. augusztus 30.

Vereckei Judit
tankerületi igazgató
fenntartó képviselője

5. Mellékletek

5.1. A helyi tanterv tananyaga és követelményei tantárgyanként, évfolyamonként

<https://www.arpadgimi.eu/dokumentumok/helyi-tanterv-ht2020/>

5.2. Az osztályozó vizsga témakörei tantárgyanként, évfolyamonként

<https://www.arpadgimi.eu/dokumentumok/kulonos-kozzeteteli-lista/osztalyozo-vizsga-kovetelmenyei-ht2020/>